

2026/1875

7.8.2026

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2026/1875

zo 17. decembra 2025

o štátnej pomoci SA.51268 (2021/C) (ex 2018/FC) implementovanej Francúzskom v prospech francúzskeho Národného inštitútu preventívneho archeologického výskumu (INRAP)

[oznámené pod číslom C(2025) 8737]

(Iba francúzske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Komisii bola 30. mája 2018 doručená sťažnosť, ktorú podala francúzska spoločnosť Études et valorisations archéologiques (ďalej len „EVEHA“ alebo „sťažovateľ“) a v ktorej tvrdila, že určité opatrenia prijaté v prospech francúzskeho Národného inštitútu preventívneho archeologického výskumu (Institut national de recherches archéologiques préventives – ďalej len „INRAP“) predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom.
- (2) Komisia listom z 20. decembra 2021 informovala francúzske orgány o svojom rozhodnutí začať konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ v súvislosti s uvedenými opatreniami (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) ⁽¹⁾.
- (3) Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky k uvedeným opatreniam do jedného mesiaca od dátumu uverejnenia.
- (4) Francúzsko predložilo svoje pripomienky 3. februára 2022. Okrem toho 9. mája 2022 Komisia dostala písomné pripomienky od spoločnosti EVEHA.
- (5) Komisia listom zo 16. mája 2022 postúpila pripomienky spoločnosti EVEHA k rozhodnutiu o začatí konania Francúzsku. Francúzsko predložilo svoje pripomienky Komisii v liste z 23. júna 2022.
- (6) Spoločnosť EVEHA na základe konferenčného hovoru s Komisiou 7. februára 2024 odpovedala listom z 28. júna 2024 na žiadosť Komisie o objasnenie.
- (7) Spoločnosť EVEHA listom z 28. januára 2025 zaslala Komisii ďalšie dokumenty na podporu svojich pripomienok.
- (8) Listom z 28. júla 2025 Komisia požiadala francúzske orgány o dodatočné objasnenie, ktoré bolo poskytnuté 29. septembra 2025.

⁽¹⁾ Rozhodnutie C(2021) 9729 final z 20. decembra 2021.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 135, 25.3.2022, s. 40.

2. OPIS INŠTITÚTU INRAP

- (9) Inštitút INRAP bol zriadený zákonom č. 2001-44 zo 17. januára 2001 o preventívnej archeológii (ďalej len „zákon z roku 2001“) a je nástupcom asociácie Association pour les Fouilles Archéologiques Nationales (ďalej len „AFAN“). Inštitút INRAP je samosprávny orgán verejnej správy (*établissement public à caractère administratif*), ktorý podlieha dohľadu ministerstva kultúry a ministerstva pre vysokoškolské vzdelávanie, výskum a inovácie ⁽³⁾.

2.1. Činnosti inštitútu INRAP

- (10) Inštitút INRAP pôsobí v oblasti preventívnej archeológie ⁽⁴⁾. Jeho úlohy sú stanovené v článkoch L. 523-1 a R. 545-26 zákonníka kultúrneho dedičstva.

2.1.1. Úlohy týkajúce sa nekonkurenčných služieb vo verejnom záujme

- (11) Inštitút INRAP je zodpovedný za vykonávanie preventívnych archeologických hodnotení ⁽⁵⁾. Ide o predbežné činnosti, ktoré sa vykonávajú pred projektmi územného rozvoja ⁽⁶⁾, ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na archeologické dedičstvo. Cieľom týchto činností je prostredníctvom štúdií, prieskumov alebo terénnych prác identifikovať a opísať všetky prvky archeologického dedičstva, ktoré sa môžu na lokalite nachádzať, a zistenia predstaviť v správe ⁽⁷⁾. Správa obsahuje vedecké informácie, ktoré štátu umožňujú nariadiť vhodné opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva (vykopávky, zmeny projektu rozvoja alebo zaradenie do zoznamu historických pamiatok).
- (12) V praxi to znamená, že ak projekt rozvoja predstavuje riziko zničenia archeologických nálezov, štát nariadi hodnotenie, preventívne archeologické vykopávky alebo opatrenie na zabezpečenie ochrany archeologického dedičstva *in situ* (zmena projektov rozvoja alebo zaradenie do zoznamu historických pamiatok).
- (13) Hodnotenie je verejná služba, ktorá je financovaná z prevádzkovej dotácie, ktorú štát vypláca inštitútu INRAP vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 175 – „Kultúrne dedičstvo“). Pred rokom 2016 bola táto činnosť financovaná najmä z časti príjmov z poplatku za preventívnu archeológiu (*redevance d'archéologie préventive* – RAP).
- (14) Od roku 2003 sa na tejto činnosti inštitútu INRAP podieľajú verejné archeologické oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov poverené štátom. O rozdelení hodnotení medzi poverené miestne alebo regionálne orgány a inštitút INRAP nerozhoduje štát, investor ani inštitút INRAP. Ide o (pozri odôvodnenie 15 ďalej) nezávislé rozhodnutie miestnych alebo regionálnych orgánov poverených vykonávaním hodnotení, ktoré sa prijíma

⁽³⁾ V súlade s článkom R. 545-24 zákonníka kultúrneho dedičstva (*Code du patrimoine*).

⁽⁴⁾ V článku L. 521-1 zákonníka kultúrneho dedičstva sa preventívna archeológia vymedzuje takto: „Preventívna archeológia, ktorá je službou vo verejnom záujme, je neoddeliteľnou súčasťou archeológie. Riadi sa zásadami platnými pre akýkoľvek vedecký výskum. Jej cieľom je v primeranom časovom rámci prostredníctvom vedeckého výskumu na súši alebo pod vodou zabezpečiť odhalenie, konzerváciu alebo záchranu archeologického dedičstva, ktoré je alebo môže byť dotknuté verejnými alebo súkromnými prácami územného rozvoja. Jej cieľom je aj výklad a šírenie výsledkov tejto práce.“

⁽⁵⁾ V súlade s článkami L. 523-1 a R. 545-26 zákonníka kultúrneho dedičstva.

⁽⁶⁾ Projekty územného rozvoja, ktoré si vyžadujú predchádzajúce archeologické hodnotenie, určuje prefekt regiónu. Prefekt regiónu – alebo na základe poverenia regionálne archeologické oddelenie (*Service Régional de l'Archéologie*) na regionálnych riaditeľstvách pre kultúrne záležitosti (*directions régionales des affaires culturelles*) – môže nariadiť hodnotenie, ak má dôkazy o tom, že projekt rozvoja, ktorý mu bol predložený, môže mať vplyv na archeologické dedičstvo. Podľa článku R. 523-4 zákonníka kultúrneho dedičstva sa prefektovi regiónu musia predkladať: i) projekty rozvoja podliehajúce vyhláseniu alebo povoleniu podľa zákonníka územného plánovania (*Code d'urbanisme*) [stavebné povolenie, povolenie na demoláciu, povolenie na výstavbu, rozhodnutie o vytvorení verejných zón organizovaného plánovania (*zones d'aménagement concerté* – ZAC)], ak sa realizujú na územiach označených ako územia, ktoré by mohli podliehať archeologickej ochrane (*zones de présomption de prescription archéologique*); ii) vytvorenie zón organizovaného plánovania a projektov bývania s rozlohou väčšou ako tri hektáre; iii) niektoré projekty podliehajúce predchádzajúcemu vyhláseniu, ako sú výkopové práce, výsadba stromov, odstraňovanie pŕňov, budovanie vodovodov alebo vodných kanálov atď.; iv) rozvojové a inžinierske práce, v prípade ktorých sa musí najprv vypracovať správa o environmentálnom vplyve v súlade so zákonníkom životného prostredia (*Code de l'environnement*); a v) práce na budovách, ktoré sú zapísané ako historické pamiatky. V oblastiach iných ako tých, ktoré by mohli podliehať archeologickej ochrane, môžu orgány zodpovedné za povoľovanie projektov rozvoja rozhodnúť o postúpení projektov, ktoré by mohli mať vplyv na prvky archeologického dedičstva, prefektovi regiónu.

⁽⁷⁾ Článok R. 523-15 ods. 1 zákonníka kultúrneho dedičstva.

postupom, ktorý prísne upravuje zákonník kultúrneho dedičstva. Regionálne riaditeľstvo pre kultúrne záležitosti (*direction régionale des affaires culturelles*) ⁽⁸⁾ sa najprv obráti na archeologické oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov. Tieto oddelenia majú 14 dní na rozhodnutie, či úlohu prijímú alebo nie. Ak úlohu odmietnu (alebo neprijmú), hodnotenie vykoná inštitút INRAP. Inštitút INRAP vykonáva približne 80 % hodnotení nariadených štátom, zatiaľ čo zvyšných 20 % vykonávajú poverené archeologické oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov ⁽⁹⁾.

- (15) Ak sa vyžaduje hodnotenie, môže sa jeho vypracovaním poveriť archeologické oddelenie miestneho alebo regionálneho orgánu riadne poverené štátom v súlade s článkom L. 522-8 zákonníka kultúrneho dedičstva, alebo, ak to nie je možné, inštitút INRAP. K 31. decembru 2024 malo príslušné poverenie 63 oddelení miestnych alebo regionálnych orgánov.
- (16) Poverením sa splnomocňuje oddelenie miestneho alebo regionálneho orgánu vykonaním všetkých nariadených hodnotení alebo ich časťou. Miestny alebo regionálny orgán môže v súlade s článkami L. 523-4 a R. 523-25 zákonníka kultúrneho dedičstva rozhodnúť o:
- vykonaní preventívneho archeologického hodnotenia v súvislosti s projektom rozvoja realizovaným na jeho území. K 31. decembru 2024 sa tak rozhodlo spraviť 51 oddelení miestnych alebo regionálnych orgánov; alebo
 - vykonávaní počas obdobia najmenej troch rokov (článok R. 523-27 zákonníka kultúrneho dedičstva) všetky hodnotenia nariadené v súvislosti s projektmi rozvoja realizovanými na jeho území. K 31. decembru 2024 sa tak rozhodlo spraviť 12 oddelení miestnych alebo regionálnych orgánov.
- (17) Ak štát nariadi hodnotenie, postup určenia prevádzkovateľa zodpovedného za jeho vykonanie je takýto:
- Ak na území, na ktorom sa plánuje rozvoj, existuje poverené oddelenie miestneho alebo regionálneho orgánu, ktoré sa rozhodlo vykonať všetky hodnotenia, hodnotenie sa automaticky prideliť tomuto oddeleniu.
 - Ak na území, na ktorom sa plánuje rozvoj, existuje jedno alebo viacero poverených oddelení miestnych alebo regionálnych orgánov, zodpovedným prevádzkovateľom je, v poradí podľa dôležitosti: obec, potom oddelenie, potom región. Miestny alebo regionálny orgán, ktorý na základe poradia priority dostal oznámenie, informuje štát o svojom rozhodnutí týkajúcom sa hodnotenia do 14 dní od prijatia oznámenia o hodnotení. Ak žiadne poverené oddelenie miestneho alebo regionálneho orgánu nemá záujem o vykonanie hodnotenia, toto hodnotenie sa prideliť inštitútu INRAP.
 - Ak na území, na ktorom sa plánuje rozvoj, neexistuje žiadny poverený miestny alebo regionálny orgán, hodnotenie sa automaticky prideliť inštitútu INRAP.
- (18) Inštitút INRAP je zodpovedný aj za využívanie preventívneho archeologického výskumu na vedecké účely a za šírenie jeho výsledkov. Prispieva k výučbe, práci s verejnosťou a propagácii archeológie ⁽¹⁰⁾.

2.1.2. Konkurenčné činnosti súvisiace s archeologickými vykopávkami

- (19) Inštitút INRAP vykonáva aj preventívne archeologické vykopávky ⁽¹¹⁾. Tieto vykopávky sa vykonávajú pred projektmi územného rozvoja, ktoré by mohli poškodiť archeologické nálezy zistené počas hodnotení. Francúzsko 1. augusta 2003 zákonom č. 2003-707 otvorilo trh s preventívnymi archeologickými vykopávkami pre hospodársku súťaž.

⁽⁸⁾ Vo Francúzsku je regionálne riaditeľstvo pre kultúrne záležitosti detašovaným útvarom ministerstva kultúry v každom regióne.

⁽⁹⁾ Správa poslankyne Martine Faureovej, ktorú zadala ministerka pre kultúru a komunikáciu, *Pour une politique publique équilibrée de l'archéologie préventive* (Za vyváženú verejnú politiku v oblasti preventívnej archeológie), máj 2015, k dispozícii na adrese: <https://www.banquedesterritoires.fr/sites/default/files/ra/Le%20rapport%20de%20Martine%20Faure%20sur%20l%27arch%C3%A9ologie%20pr%C3%A9ventive..pdf>.

⁽¹⁰⁾ V súlade s článkom L. 523-1 a R. 545-26 zákonníka kultúrneho dedičstva.

⁽¹¹⁾ V súlade s článkami L. 523-1 a R. 545-26 zákonníka kultúrneho dedičstva.

- (20) Navrhovatelia si teraz na splnenie príkazu štátu môžu vybrať jedného z týchto prevádzkovateľov: i) inštitút INRAP; ii) poverené archeologické oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov alebo iii) akákoľvek iná osoba, ktorá sa riadi verejným alebo súkromným právom, za predpokladu, že jej vedecká odbornosť je akreditovaná štátom ⁽¹³⁾.

2.1.3. Činnosti „prevádzkovateľa poslednej inštancie“ súvisiace s archeologickými vykopávkami

- (21) V článku L 523-10 zákonníka kultúrneho dedičstva sa stanovuje toto: „ak o vykonanie vykopávok nepožiadala žiadny iný prevádzkovateľ alebo ak takýto prevádzkovateľ nespĺňa podmienky na ich vykonanie, [inštitút INRAP] ich musí vykonať na žiadosť osoby, ktorá plánuje vykonať práce [...]“. V článku L 523-13 zákonníka kultúrneho dedičstva sa ďalej uvádza, že „v prípade, že prevádzkovateľ vykopávok ukončí svoju činnosť alebo sa mu odoberie povolenie alebo poverenie, [inštitút INRAP] pokračuje vo všetkých archeologických činnostiach, ktoré ešte neboli ukončené [...]“.
- (22) Touto povinnosťou uloženou inštitútu INRAP sa zabezpečuje kontinuita verejnej služby preventívnej archeológie na celom území štátu. Navrhovateľ si slobodne vyberie prevádzkovateľa preventívnej archeológie (inštitút INRAP, akreditovaný súkromný subjekt alebo poverené oddelenie miestneho alebo regionálneho orgánu) a dohodne sa s ním na cene služby.
- (23) Táto povinnosť konať ako prevádzkovateľ poslednej inštancie vyžaduje, aby inštitút INRAP bol prítomný na celom území štátu a aby mal vždy k dispozícii odborné znalosti a zdroje potrebné na plnenie svojich úloh v lehotách stanovených zákonom. Vznikajú tak štrukturálne náklady, ktoré nie je možné v plnej miere pokryť z odmeny, ktorú inštitút INRAP dostáva, keď pôsobí ako prevádzkovateľ poslednej inštancie.
- (24) V prípade, ak neexistuje žiaden záujemca, navrhovateľ predloží svoju žiadosť inštitútu INRAP spolu s príkazom na vykopávky vydaným štátom, ku ktorému je priložená špecifikácia obstarávania, v ktorej sú uvedené technické opatrenia, ktoré sa majú dodržať.
- (25) Inštitút INRAP má potom dva mesiace na to, aby navrhovateľovi poslal návrh zmluvy, v ktorej budú stanovené podmienky realizácie vykopávok. Okrem iného musí obsahovať vedecký opis projektu, predbežný dátum začatia vykopávok, ich trvanie a cenu operácie. Zmluva podpísaná medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP sa musí zaslť prefektovi regiónu, ktorý povolí alebo zamietne vykopávky v závislosti od toho, či sú podmienky zmluvy v súlade s príkazom.
- (26) Cena navrhovaná inštitútom INRAP sa musí určiť na základe kritérií, ktoré sa vzťahujú na každú konkurenčnú činnosť (podľa zásady ziskovosti). Tieto kritériá sa stanovujú na základe rozhodnutia riaditeľa inštitútu INRAP v súlade s opatreniami stanovenými jeho správnu radou.
- (27) Prípadné nezhody medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP týkajúce sa podmienok alebo ceny rieši prefekt regiónu. Cieľom tohto rozhodcovského konania zo strany štátu je poskytnúť záruku navrhovateľovi, ktorý nemá možnosť výberu prevádzkovateľa.
- (28) Inštitút INRAP má na začatie operácie šesť mesiacov od dátumu vydania povolenia na vykopávky prefektom regiónu. Ak túto lehotu nedodrží alebo ak sa operácia neskončí do 18 mesiacov od tohto termínu (ktorý možno raz predĺžiť rozhodnutím prefekta regiónu), príkaz na vykopávky vydaný štátom sa považuje za neplatný.
- (29) Ak prevádzkovateľ vykopávok ukončí svoju činnosť alebo ak mu bolo odňaté povolenie alebo poverenie pred ukončením vykopávok, v nedokončených vykopávkach musí pokračovať inštitút INRAP.
- (30) S prihliadnutím na stav operácie a podmienky špecifikácie priloženej k príkazu na vykopávky, ktoré vydal štát, musí inštitút INRAP vypracovať vedecký opis projektu na dokončenie operácie.
- (31) Cena navrhovaná inštitútom INRAP sa určí podľa rovnakých kritérií, ktoré sa uplatňujú v prípade, že neexistuje záujemca o vykonanie vykopávok (pozri odôvodnenie 26).

⁽¹³⁾ Článok L 523-8 zákonníka kultúrneho dedičstva.

- (32) V prípade dohody sa v zmluve uzavretej medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP uvedie cena a termíny na vykonanie vykopávok. Zmluva podpísaná medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP sa musí zaslať prefektovi regiónu, ktorý povolí alebo zamietne vykopávky v závislosti od toho, či sú podmienky zmluvy v súlade s príkazom.
- (33) V prípade, že sa navrhovateľ a inštitút INRAP nedohodnú na cene a/alebo termínoch, strana, ktorá vzniesla námietku, postúpi záležitosť prefektovi, ktorý stanoví cenu a/alebo termíny za rovnakých podmienok ako v prípade, že neexistuje pôvodný záujemca o vykonanie vykopávok (pozri odôvodnenie 27).

2.1.4. Zhrnutie činností inštitútu INRAP

- (34) Inštitút INRAP je teda poverený úlohami, pri ktorých nekonkuruje súkromným prevádzkovateľom akreditovaným štátom („nekonkurenčné“ činnosti alebo činnosti súvisiace so „službami vo verejnom záujme“). Tieto úlohy zahŕňajú preventívne archeologické hodnotenia, využívanie preventívneho archeologického výskumu na vedecké účely, šírenie výsledkov, výučbu, prácu s verejnosťou a propagáciu archeológie. Naproti tomu inštitút INRAP konkuruje prevádzkovateľom akreditovaným štátom v oblasti preventívnych archeologických vykopávok („konkurenčné činnosti“). V rámci týchto konkurenčných činností sa na inštitút INRAP vzťahuje záväzok služby vo verejnom záujme, podľa ktorého má povinnosť vykonávať vykopávky na žiadosť navrhovateľa a pod dohľadom štátu, ak neexistuje iný prevádzkovateľ schopný vykonať príkaz.

2.2. Ako je inštitút INRAP financovaný

- (35) V článku L. 524-1 zákonníka kultúrneho dedičstva sa stanovuje, že „[inštitút INRAP] sa financuje prostredníctvom: ... b) dotácií od štátu alebo inej verejnej alebo súkromnej osoby; c) odmien za činnosti súvisiace s vykopávkami, ktoré vykonáva“.
- (36) Na svoje nekonkurenčné činnosti v rokoch 2008 – 2021, t. j. v období, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť, inštitút INRAP získal toto verejné financovanie:
- a) do 31. decembra 2015 časť príjmov z poplatku za preventívnu archeológiu (RAP) ⁽¹³⁾;
 - b) dotácie z rozpočtových prostriedkov ⁽¹⁴⁾;
 - c) od 1. januára 2016 grant na prevádzku vyplácaný ministerstvom kultúry vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 175) ⁽¹⁵⁾;
 - d) grant na prevádzku vyplácaný ministerstvom kultúry vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 186 – „výskum kultúry a kultúra vedy“, od roku 2021 začlenený do programu 361 „Prenos poznatkov a demokratizácia kultúry“) ⁽¹⁶⁾;
 - e) rôzne dotácie od francúzskych alebo nefrancúzskych verejných subjektov iných ako príslušné ministerstvá ⁽¹⁷⁾.
- (37) Výška týchto zdrojov financovania sa každoročne stanovuje v zákone o rozpočte.

⁽¹³⁾ Do 31. decembra 2015 sa poplatok za preventívnu archeológiu vyberal ako daň, ale prideloval sa priamo Národnému fondu pre preventívnu archeológiu (*Fonds national pour l'archéologie préventive*) a prevádzkovateľom vykonávajúcim hodnotenie (inštitút INRAP a miestne alebo regionálne orgány), aby mohli plniť svoje úlohy v oblasti hodnotenia a výskumu. V súlade s článkom L. 524-2 zákonníka kultúrneho dedičstva je poplatok za preventívnu archeológiu povinný zaplatiť každý, vrátane spoluvlastníkov, kto plánuje vykonať práce, ktoré majú vplyv na podornicovú vrstvu a ktoré a) podliehajú povoleniu alebo predchádzajúcemu vyhláseniu podľa zákonníka územného plánovania; b) si vyžadujú posúdenie vplyvu podľa zákonníka životného prostredia; alebo c) v prípade výkopových prác podliehajú predchádzajúcemu správne vyhláseniu v súlade s podmienkami stanovenými v dekrete štátnej rady. Ak sú práce rozdelené, do úvahy sa berie plocha pozemku, ktorá je súčasťou všeobecného pracovného programu.

⁽¹⁴⁾ Štát opakované vyplácal inštitútu INRAP dodatočné dotácie z rozpočtových prostriedkov na pokrytie plnenia jeho úloh v oblasti hodnotenia a výskumu s cieľom nahradiť nedostatok príjmov z poplatku za preventívnu archeológiu.

⁽¹⁵⁾ Od 1. januára 2016 tento grant nahradil priamy výber poplatku za preventívnu archeológiu, ktorý vyberal inštitút INRAP a ktorý sa odvtedy odvádza do všeobecného štátneho rozpočtu.

⁽¹⁶⁾ Tento grant prispieva k financovaniu úloh inštitútu INRAP v oblasti výskumu a šírenia kultúry.

⁽¹⁷⁾ Tieto dotácie boli vyplatené na konkrétne nekonkurenčné činnosti, najmä na základe výziev na predkladanie projektov, a predstavovali zanedbateľné sumy.

- (38) Po tomto dátume, po prijatí zákona o rozpočte č. 2015-1785 na rok 2016 z 29. decembra 2015, ktorým sa zrušilo písmeno a) uvedeného článku L. 524-1, boli nekonkurenčné činnosti inštitútu INRAP financované v podstate z grantu na prevádzku, ktorú mu vyplácal štát vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 175 „Kultúrne dedičstvo“). Poplatok za preventívnu archeológiu sa odvtedy odvádzal do všeobecného štátneho rozpočtu. V súčasnosti spĺňa definíciu dane.
- (39) Celková suma verejných finančných prostriedkov poskytnutých inštitútu INRAP na jeho nekonkurenčné činnosti v rokoch 2008 – 2021 predstavovala [900 – 1 300] (*) miliónov EUR ⁽¹⁸⁾.
- (40) Okrem toho v rokoch 2008 – 2021, a to od roku 2015, inštitút INRAP dostával dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme v súvislosti s jeho činnosťami prevádzkovateľa archeologických vykopávok poslednej inšancie. Tieto dotácie dosiahli v rokoch 2015 – 2018 výšku 22,69 milióna EUR ⁽¹⁹⁾. Za obdobie 2019 – 2021 táto suma dosiahla 21,72 milióna EUR (7,24 milióna EUR ročne). V roku 2019 sa však inštitút INRAP rozhodol prideliť všetky verejné finančné prostriedky získané od štátu vrátane dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, na svoje prísne nekonkurenčné činnosti v súlade so záväzkami danými orgánom na ochranu hospodárskej súťaže. V dôsledku toho sa od roku 2019 žiadne preventívne vykopávky inštitútu INRAP nefinancujú z dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme.
- (41) Ročné dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme každoročne schvaľuje parlament ako súčasť zákona o rozpočte. Uvádzajú sa v rozpočtových prostriedkoch programu 175 – „Kultúrne dedičstvo“. Ide teda o formu paušálneho financovania vopred, a nie o náhradu alebo kompenzáciu vyplatenú po udalosti za náklady, ktoré vznikli inštitútu INRAP.
- (42) Táto dotácia bola zavedená z dôvodu výrazného zmenšenia trhu v oblasti vykopávok po roku 2012, po ktorom príjmy inštitútu INRAP v rokoch 2013 až 2017 klesli o [38 – 52] %. Kým do roku 2014 bol inštitút INRAP schopný pokryť náklady vyplývajúce z jeho povinnosti zasahovať ako prevádzkovateľ poslednej inšancie vďaka prebytkom vyplývajúcim z jeho konkurenčných činností, po roku 2015 mu to už zmenšenie trhu neumožňovalo. Rozhodlo sa preto, že od roku 2015 sa budú vyplácať dotácie osobitne na určité dodatočné náklady vyplývajúce z tejto povinnosti.
- (43) V rokoch 2015 až 2018 boli dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme vyplatené inštitútu INRAP určené konkrétne na tieto dodatočné náklady, ktoré vznikli v dôsledku povinností uložených zákonodarcom trhu v oblasti vykopávok:
- **Prítomnosť na celom území:** Inštitút INRAP musí prevádzkovať sieť 54 kancelárií, aby pokryl celé územie, zatiaľ čo hlavný súkromný prevádzkovateľ, ktorý vykonáva vykopávky na celom území Francúzska a na ktorého sa táto povinnosť nevzťahuje, má len 16 kancelárií. Týchto 38 kancelárií navyše oproti súkromnému prevádzkovateľovi má dodatočné náklady z hľadiska prenájmu, poplatkov a údržby.
 - **Schopnosť zasahovať vždy a vo všetkých prostrediach:** Inštitút INRAP potrebuje zamestnávať približne 60 odborníkov na trvalý pracovný pomer (archeozoológov, palynológov atď.). Táto povinnosť je spojená s hraničnými nákladmi na odmeny a poplatky.
 - **Plán na riešenie neistého zamestnania:** inštitút INRAP na základe politickej dohody medzi ministerkou kultúry a odborovými zväzmi prijal plán na riešenie neistého zamestnania na roky 2014 – 2016, a to uzatvorením 210 pracovných zmlúv na neurčitý čas so zamestnancami, ktorí sú už v inštitúte INRAP zamestnaní na pracovné zmluvy na určitú dobu, v kontexte veľmi prudkého zmenšenia trhu v oblasti vykopávok.
 - **Dodatočné daňové náklady:** Dodatočné daňové náklady sú spojené s územnou ekonomickou daňou (*Contribution Économique Territoriale – CET*), ktorá sa skladá z odvodu z nehnuteľností vzťahujúceho sa na podniky (*Cotisation Foncière des Entreprises – CFE*) a z odvodu z pridanej hodnoty vzťahujúceho sa na podniky (*Cotisation sur la Valeur Ajoutée des Entreprises – CVAE*).
 - Odvod z nehnuteľností vzťahujúci sa na podniky: dodatočné náklady, ktoré má 38 dodatočných kancelárií prevádzkovaných inštitútu INRAP, automaticky vedú k zvýšeniu odvodu z nehnuteľností vzťahujúceho sa na podniky. Treba poznamenať, že územná ekonomická daň sa v plnej výške pripisuje konkurenčnému odvetviu.

(*) Obchodné tajomstvo.

⁽¹⁸⁾ Zdroj: francúzske orgány.

⁽¹⁹⁾ Tamže.

- Odvod z pridanej hodnoty vzťahujúci sa na podniky: Inštitút INRAP podliehal odvodu z pridanej hodnoty vzťahujúcej sa na podniky vo výške 1,5 % z pridanej hodnoty na daňové účely. Keďže v dôsledku dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme sa zvýšila pridaná hodnota, základ dane bol primerane vyšší, čím vznikli dodatočné náklady, ktoré možno pripísať konkurenčnému odvetviu. Od roku 2019 sa dotácia prideľuje nekonkurenčnému odvetviu, čo malo za následok neutralizáciu jej vplyvu na pridanú hodnotu, a teda aj na výšku odvodu z pridanej hodnoty vzťahujúceho sa na podniky.

- (44) V rokoch 2008 – 2021 inštitút INRAP využíval aj daňový úver na výskum (*crédit d'impôt recherche – CIR*) ⁽²⁰⁾. Daňový úver na výskum sa vyplácal od roku 2016 za roky od roku 2013. Výška daňového úveru na výskum poskytnutého za roky 2013 – 2021 je [55 – 75] miliónov EUR ⁽²¹⁾.
- (45) A napokon, inštitút INRAP dostal od ministerstva kultúry v priebehu troch po sebe nasledujúcich finančných rokov (2015, 2016 a 2017) kapitálovú injekciu vo výške [20 – 25] miliónov EUR, aby mohol splácať dlh, ktorý jej vznikol pri založení agentúrou Agence France Trésor (AFT) ⁽²²⁾.
- (46) Podľa správy o činnosti inštitútu INRAP za rok 2020 ⁽²³⁾, inštitút k 31. decembru 2020 mal: 2 286 zamestnancov, príjmy vo výške 175 miliónov EUR v roku 2020 a čistý príjem vo výške 6,4 milióna EUR.

2.3. Prítomnosť inštitútu INRAP na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok

- (47) Inštitút INRAP pôsobí v regiónoch Auvergne-Rhône-Alpes, Burgundsko-Franche-Comté, Ile-de-France, Grand Est, Grand Ouest, Hauts-de-France, Midi-Méditerranée a Nové Akvitánsko a na zámorských územiach.

Mapa 1

Prítomnosť inštitútu INRAP vo Francúzsku k 1. januáru 2024

Zdroj: správa o činnosti inštitútu INRAP za rok 2023

⁽²⁰⁾ Daňový úver na výskum je opatrenie na podporu činností v oblasti výskumu a vývoja, v rámci ktorého sa vynaložené výdavky môžu za určitých podmienok odpočítať od dane z príjmov právnických osôb v rozsahu, ktorý závisí od výšky investícií.

⁽²¹⁾ Zdroj: francúzske orgány. Francúzske orgány neustále tvrdia, že daňový úver na výskum je neselektívne opatrenie na podporu činností v oblasti výskumu a vývoja a nepredstavuje podľa nich štátnu pomoc.

⁽²²⁾ Zdroj: francúzske orgány.

⁽²³⁾ Správa o činnosti inštitútu INRAP za rok 2020: inrap_ra2020_vexe-bd_1.pdf.

- (48) V záujme splnenia cieľov stanovených zákonodarcom týkajúcich sa súdržnosti a plynulého fungovania služieb vo verejnom záujme v oblasti preventívnej archeológie (článok L. 522-1 zákonníka kultúrneho dedičstva) musí ministerstvo kultúry vykonať inventarizáciu trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok. Na tento účel využíva pravidelný tok informácií od archeologických oddelení štátu o všetkých zmluvách uzavretých medzi prevádzkovateľmi a navrhovateľmi, ktoré majú oddelenia k dispozícii v súlade s článkom R 523-45 zákonníka kultúrneho dedičstva.
- (49) Tento súpis trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok musí obsahovať počet povolených vykopávok a odhadované sumy zmlúv uzavretých medzi navrhovateľmi a prevádzkovateľmi.

Tabuľka 1

Rozdelenie počtu archeologických vykopávok povolených vo Francúzsku v rokoch 2009 – 2024

Rok	INRAP		Ostatní prevádzkovatelia		Spolu
	Počet povolených preventívnych archeologických vykopávok	v %	Počet povolených preventívnych archeologických vykopávok	v %	
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	368
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	457
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	448
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	525
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	490
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	457
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	447
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	458
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	431
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	478
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	460
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	413
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	442
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	462
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	496
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	468
Spolu	[3 600 – 4 000]	[38 – 53] %	[3 300 – 3 700]	[40 – 50] %	7 300

- (50) Z verejne dostupných informácií za roky 2009 – 2024 vyplýva, že inštitút INRAP zastáva významné postavenie na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok a vykonáva v priemere [38 – 53] % povolených preventívnych vykopávok ⁽²⁴⁾ v porovnaní so [40 – 50] % preventívnych vykopávok, ktoré vykonávajú iní prevádzkovatelia vo Francúzsku ⁽²⁵⁾.

⁽²⁴⁾ Referenčné číslo predstavuje počet povolených vykopávok, keďže sa zvyčajne nariaďuje väčší počet vykopávok, ktoré však nikdy nie sú povolené alebo vykonané všetky.

⁽²⁵⁾ Zdroje: ministerstvo kultúry, číselné údaje týkajúce sa preventívnej archeológie (aktuálne k 1. aprílu 2025) a správy o činnosti inštitútu INRAP.

Tabuľka 2

Rozdelenie podielu na trhu v oblasti vykopávkov podľa hodnoty v rokoch 2009 – 2024

Rok	INRAP		Ostatní prevádzkovatelia		Spolu
	Predpokladané náklady na vykopávky (v miliónoch eur)	v %	Predpokladané náklady na vykopávky (v miliónoch eur)	v %	
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Spolu	[...]	[52 – 61] %	[...]	[41 – 49] %	[...]

- (51) V rokoch 2009 – 2024 predstavoval podiel inštitútu INRAP na trhu v oblasti preventívnych vykopávkov podľa hodnoty v priemere [52 – 61] % v porovnaní so [41 – 49] % v prípade ostatných prevádzkovateľov (poverené oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov a súkromní prevádzkovatelia) ⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Francúzske orgány sa domnievajú, že tento rozdiel je spôsobený objemovým efektom a cenovým efektom: objemovým efektom, pretože inštitút INRAP vykoná v priemere väčší počet operácií za rok ako jeho konkurenti, a cenovým efektom, pretože predajné ceny na hektár, ktoré inštitút INRAP každoročne ponúkal v rokoch 2009 – 2024, boli takmer vždy vyššie ako ceny ostatných prevádzkovateľov a v priemere o [...] % vyššie ako vnútroštátny priemer ([...] EUR v prípade inštitútu INRAP v porovnaní s [...] EUR v prípade všetkých ostatných prevádzkovateľov).

3. FORMÁLNE VYŠETROVACIE KONANIE

3.1. Opis opatrení, na ktoré sa vzťahuje formálne vyšetrovacie konanie

- (52) Sťažnosť, ktorú podala spoločnosť EVEHA, sa týka i) potenciálnych krížových dotácií medzi konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami inštitútu INRAP a ii) dotácií na náklady inštitútu INRAP na služby vo verejnom záujme.

3.1.1. Potenciálne krížové dotácie medzi konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami inštitútu INRAP

- (53) Ako sa uvádza v odôvodnení 29 rozhodnutia o začatí konania, spoločnosť EVEHA tvrdí, že inštitút INRAP nemá riadne oddelené účtovníctvo pre svoje nekonkurenčné a konkurenčné činnosti.

- (54) Po prvé, pokiaľ ide o roky 2008 – 2018, ktoré zodpovedá časti obdobia, na ktoré sa vzťahuje predbežné preskúmanie týchto opatrení Komisiou, pred zavedením nového oddelenia účtovníctva inštitútu INRAP ⁽²⁷⁾:

— Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania uviedla, že od roku 2013 sa niekoľkokrát poukázalo na potrebu zlepšiť nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP. Prvý predseda francúzskeho dvora audítorov preto v memorande č. 67181 zo 6. júna 2013 adresovanom ministerke pre kultúru a komunikáciu a ministerke pre vysokoškolské vzdelávanie a výskum uviedol, že „na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže a zachovanie vedeckej kvality vykopávok je [zdá sa] naliehavo potrebných niekoľko opatrení“. Konkrétne sa spomenula potreba „[zlepšiť] metódu nákladového účtovníctva, ktorú v súčasnosti používa inštitút INRAP“. Okrem toho vo výročnej verejnej správe dvora audítorov za rok 2016 minister financií a verejných účtov a štátny tajomník pre rozpočet uznali, že „v inštitúte INRAP sa nákladové účtovníctvo ešte len musí úplne zaviesť“.

— Okrem toho, ako uviedla spoločnosť EVEHA ⁽²⁸⁾ a konštatovala Komisia v rozhodnutí o začatí konania, vo svojom rozhodnutí z 1. júna 2017 ⁽²⁹⁾ francúzsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže poukázal na to, že nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP nezaručuje nepriepustné a spoľahlivé účtovné a finančné oddelenie jeho nekonkurenčných a konkurenčných činností ⁽³⁰⁾. Orgán na ochranu hospodárskej súťaže dodal, že „nemožno preto vylúčiť, že existuje riziko krížových dotácií medzi jej [neziskovými a ziskovými] činnosťami, čo by mohlo viesť k uplatňovaniu praktík stanovovania cien, ktoré môžu predstavovať predátorskú cenotvorbu alebo spôsobiť efekt vytlačania.“ ⁽³¹⁾ Orgán na ochranu hospodárskej súťaže konštatoval, „že od roku 2013 boli príjmy, ktoré inštitút INRAP priradil k svojim ziskovým činnostiam, nižšie ako náklady priradené k tým istým ziskovým činnostiam napriek tomu, že ich podiel na celkovej činnosti inštitútu INRAP mal opačný trend, čo naznačuje, že celkovú činnosť inštitútu INRAP poháňajú predovšetkým jeho neziskové činnosti (vzhľadom na to, že celková činnosť inštitútu INRAP je súčtom jeho ziskových a neziskových činností)“ ⁽³²⁾. Orgán na ochranu hospodárskej súťaže teda prijal záväzky inštitútu INRAP týkajúce sa zavedenia „systému nákladového účtovníctva, ktorý by umožnil nielen zabezpečiť prísne (nepriepustné a spoľahlivé) účtovné a finančné oddelenie neziskových a ziskových činností, ale by aj zabezpečil sledovateľnosť zdrojov pridelených na jednotlivé úlohy s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku krížových dotácií,“ ⁽³³⁾ a stanovil ich ako povinné.

- (55) Po druhé, pokiaľ ide o obdobie po 1. januári 2018, Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania konštatuje, že v súlade so záväzkami prijatými v súvislosti s rozhodnutím orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017 inštitút INRAP zaviedol systém nákladového účtovníctva, ktorý umožnil presnejšiu identifikáciu príjmov a nákladov súvisiacich s konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami.

⁽²⁷⁾ Pozri odôvodnenie 35 rozhodnutia o začatí konania. Od 1. januára 2018 inštitút INRAP používa nový systém nákladového účtovníctva, ktorý umožňuje jasnejšiu identifikáciu príjmov a nákladov súvisiacich s konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami.

⁽²⁸⁾ Pozri odôvodnenie 42 rozhodnutia o začatí konania.

⁽²⁹⁾ Rozhodnutie 17-D-09 z 1. júna 2017 o postupoch zavedených Národným inštitútom preventívneho archeologického výskumu v oblasti preventívnej archeológie.

⁽³⁰⁾ Body 132 až 137 rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017.

⁽³¹⁾ Bod 149 rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017.

⁽³²⁾ Bod 147 rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017.

⁽³³⁾ Pozri zhrnutie rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017. Spoločnosť EVEHA tvrdí, že tieto záväzky neboli v čase podania sťažnosti splnené. Spoločnosť uvádza, že 6. februára 2018 nahlásila inštitút INRAP na základe článku L. 464-2 ods. 2 obchodného zákonníka (*Code de commerce*) orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z dôvodu nedodržania týchto záväzkov.

- (56) Komisia však konštatovala, že nezávislý audítor poverený kontrolou, auditom a certifikáciou nového systému nákladového účtovníctva inštitútu INRAP vo svojom vyhlásení o zhode za rok 2018 zrejme usúdil, že nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP by sa mohlo ešte zlepšiť. Hoci audítor potvrdil, že nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP „je v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami“, „dodržiava zásadu oddeleného účtovníctva“ a „neodhaľuje žiadne krížové dotácie“, poznamenal, že „metodikú pridelovania nepriamych nákladov bude potrebné v budúcnosti ďalej rozvíjať a zlepšovať“.
- (57) A napokon, Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania uviedla, že vo vyhlásení o zhode za rok 2020 sa už neuvádza potreba ďalej rozvíjať a zlepšovať metodicu rozdeľovania nepriamych nákladov. Komisia uviedla, že „nákladové účtovníctvo vo svojej súčasnej podobe ... neodhaľuje žiadne krížové dotácie“. Komisia však poznamenala, že napriek tomuto zlepšeniu audítor výslovne nevyklúčil riziko krížových dotácií ⁽³⁴⁾.

3.1.2. *Dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme*

- (58) Dotácie poskytnuté na konkurenčné činnosti inštitútu INRAP predstavujú 22,69 milióna EUR za obdobie, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť. Tieto dotácie boli poskytnuté v rokoch 2015 – 2018.

3.2. **Rozhodnutie o začatí konania**

- (59) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti v súvislosti s možnou existenciou krížových dotácií medzi konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami inštitútu INRAP, ktoré by mohli predstavovať neoprávnenú štátnu pomoc (pozri odôvodnenie 74 rozhodnutia o začatí konania).
- (60) Komisia navyše dospela k záveru, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri odôvodnenia 48 až 65 rozhodnutia o začatí konania).
- (61) Komisiu nepresvedčilo ani tvrdenie francúzskych orgánov, že na dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme sa vzťahuje rámcová schéma pomoci SA.42681 uplatňovanú v súlade s článkom 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách ⁽³⁵⁾ (ďalej len „GBER“) ⁽³⁶⁾, a ako také sú zlučiteľné s vnútorným trhom (pozri odôvodnenie 78 rozhodnutia o začatí konania).
- (62) Komisia poukázala na to, že vzhľadom na absenciu spoľahlivého oddelenia účtovníctva konkurenčných a nekonkurenčných činností nebolo možné presne určiť výšku pomoci na konkurenčné činnosti (na ktoré sa vzťahujú dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme) a že nebolo možné zaručiť, aby pomoc bola primeraná v zmysle článku 53 ods. 7 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách.
- (63) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania poukázala na to, že francúzske orgány popreli existenciu krížových dotácií v prospech konkurenčných činností inštitútu INRAP. Komisia takisto konštatovala, že Francúzsko nepredložilo žiadne dôkazy na preukázanie zlučiteľnosti pomoci vyplývajúcej z potenciálnych krížových dotácií. Komisia preto vyjadrila aj pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia i) v prípade, že by sa zistilo, že predstavuje štátnu pomoc.
- (64) Okrem toho Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania plánovala preskúmať zlučiteľnosť týchto dvoch opatrení spoločne podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ (pozri odôvodnenia 82 až 100 rozhodnutia o začatí konania).
- (65) Komisia uviedla, že podľa jej chápania príslušných francúzskych právnych predpisov sa zdá, že preventívna archeológia a všetky činnosti inštitútu INRAP prispievajú k podpore kultúry a zachovaniu kultúrneho dedičstva a že v každom prípade je úlohou Francúzska určiť, ktoré projekty alebo činnosti zodpovedajú podpore kultúry a zachovaniu kultúrneho dedičstva, keďže Komisia má právomoc preskúmať len to, či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu (pozri odôvodnenia 86 a 87 rozhodnutia o začatí konania).

⁽³⁴⁾ Pozri odôvodnenia 42 až 44 rozhodnutia o začatí konania.

⁽³⁵⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽³⁶⁾ Pozri odôvodnenie 18 rozhodnutia o začatí konania.

- (66) Vzhľadom na to, že sa zdá, že všetky verejné finančné prostriedky poskytnuté inštitútu INRAP sú určené na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, Komisia v rozhodnutí o začatí konania poukázala na možnosť, že by sa mohli považovať za nevyhnutné, vhodné a primerané a že nepriaznivo neovplyvňujú podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (67) V tejto súvislosti Komisia predbežne uviedla niekoľko skutočností, na základe ktorých bolo možné dospieť k záveru, že financovanie poskytnuté inštitútu INRAP bolo nevyhnutné, vhodné a primerané vzhľadom na ciele podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva a že nepriaznivo neovplyvňovalo na podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (68) Komisiu však zaujímalo, či je možné vykonať analýzu zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ bez predchádzajúceho rozhodnutia o klasifikácii predmetných opatrení ako nevyhnutnej štátnej pomoci ⁽³⁷⁾.
- (69) Vzhľadom na existenciu pochybností, ktoré znemožnili s konečnou platnosťou vylúčiť existenciu štátnej pomoci v prospech inštitútu INRAP alebo s istotou stanoviť jej zlučiteľnosť s vnútorným trhom, Komisia sa rozhodla začať formálne vyšetrovacie konanie, aby zainteresovaným stranám poskytla možnosť predložiť svoje pripomienky v tejto súvislosti a aby mohla dospieť k záveru o opatreniach, ktoré napadla spoločnosť EVEHA.

4. PRIPOMIENKY SPOLOČNOSTI EVEHA

- (70) Pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania predložila Komisii iba spoločnosť EVEHA.
- (71) Pokiaľ ide o existenciu štátnej pomoci v prospech inštitútu INRAP, spoločnosť EVEHA tvrdí, po prvé, že súhlasí s analýzou Komisie týkajúcou sa zistenia, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, ktoré sú určené na činnosti otvorené hospodárskej súťaži, predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (72) Po druhé, spoločnosť EVEHA zopakovala svoje stanovisko uvedené v sťažnosti, že samotná skutočnosť, že i) inštitút INRAP vykonáva konkurenčné aj nekonkurenčné činnosti a že ii) inštitút INRAP nezaviedol dostatočne spoľahlivý systém nákladového účtovníctva na zabezpečenie prísneho oddelenia týchto dvoch činností, stačí na preukázanie existencie štátnej pomoci v prospech konkurenčných činností inštitútu INRAP.
- (73) Pokiaľ ide o možnosť, ktorú uviedla Komisia, že pomoc môže byť zlučiteľná, ak by sa financovanie pre inštitút INRAP klasifikovalo ako pomoc, na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, spoločnosť EVEHA tvrdí, po prvé, že prístup uvedený Komisiou, ktorý spočíva v analýze financovania poskytnutého inštitútu INRAP bez rozlišovania medzi financovanými činnosťami (konkurenčné/nekonkurenčné), je právne nesprávny, a po druhé, že sa nevzťahuje na tento prípad.

4.1. Prístup navrhovaný Komisiou vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

- (74) Spoločnosť EVEHA sa predovšetkým domnieva, že nie je možné posúdiť všetky finančné prostriedky poskytnuté inštitútu INRAP ako celok bez rozlíšenia podielu týchto prostriedkov pridelených na jednotlivé druhy činností inštitútu INRAP. Spoločnosť EVEHA uvádza tieto argumenty:
- a) posúdenie zlučiteľnosti opatrenia predpokladá jeho predchádzajúcu klasifikáciu ako štátnej pomoci;
 - b) opatrenia možno klasifikovať ako štátnu pomoc len na základe jednotlivých činností a vzhľadom na každý relevantný trh;
 - c) pravidlá štátnej pomoci bránia tomu, aby Komisia analyzovala všetky finančné prostriedky poskytnuté inštitútu INRAP spoločne; a
 - d) analýza jej rozhodovacej praxe potvrdzuje, že Komisia nemôže s výnimkou osobitných okolností zaujať „globálny“ prístup, aký sa predpokladá v odôvodnení 82 a nasl. rozhodnutia o začatí konania.

⁽³⁷⁾ Pozri odôvodnenie 100 rozhodnutia o začatí konania.

- (75) Po prvé, spoločnosť EVEHA vysvetlila, že analýza zlučiteľnosti opatrenia pomoci znamená, že sa posúdi, v tomto poradí, či by sa opatrenie malo klasifikovať ako štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a ak áno, či je zlučiteľné s vnútorným trhom buď na základe článku 107 ods. 2 ZFEÚ, alebo na základe článku 107 ods. 3 ZFEÚ.
- (76) Po druhé, spoločnosť EVEHA sa domnieva, že klasifikácia opatrenia ako štátnej pomoci si vyžaduje preskúmanie viacerých kritérií vrátane toho, či príslušné činnosti majú hospodársku povahu a či existuje riziko narušenia hospodárskej súťaže v súvislosti s opatrením.
- (77) Spoločnosť EVEHA sa odvoláva na rozsudok Súdneho dvora vo veci *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, v ktorom sa uvádza, že „[n]a účely určenia, či predmetné činnosti sú činnosťami ‚podniku‘ v zmysle práva hospodárskej súťaže Únie, treba skúmať, aká je povaha týchto činností, pričom kvalifikácia ‚hospodárskej činnosti‘ sa musí preskúmať pri každej z rôznych činností vykonávaných tým istým subjektom“⁽³⁸⁾.
- (78) Spoločnosť EVEHA z toho vyvodzuje, že v prípade zariadenia, ktoré podobne ako inštitút INRAP vykonáva rôzne druhy činností, je podľa judikatúry potrebné, aby sa najprv identifikovali i) činnosti tohto zariadenia, ktoré majú hospodársku povahu, a činnosti, ktoré naopak hospodársku povahu nemajú, a ii) relevantný trh alebo trhy, ktoré môžu byť ovplyvnené financovaním poskytnutým tomuto zariadeniu.
- (79) Po tretie, pokiaľ ide o spoločnú analýzu financovania všetkých činností inštitútu INRAP, podľa spoločnosti EVEHA by sa prístup, ktorý zvažovala Komisia, mohol uplatniť len pod podmienkou, že všetky finančné prostriedky poskytnuté inštitútu INRAP by sa mohli klasifikovať ako štátna pomoc.
- (80) Spoločnosť EVEHA však tvrdí, že v tomto prípade táto podmienka nie je splnená, keďže francúzske orgány sa na jednej strane domnievajú, že niektoré činnosti inštitútu INRAP nemajú hospodársku povahu (v dôsledku čoho nemožno ich financovanie klasifikovať ako štátnu pomoc), a na druhej strane činnosti inštitútu INRAP, aj keby mali hospodársku povahu (ako tvrdí spoločnosť EVEHA), sa čiastočne vykonávajú na trhoch, ktoré nie sú otvorené hospodárskej súťaži, a na ktorých preto nemožno konštatovať narušenie hospodárskej súťaže (v dôsledku čoho opäť nemožno ich financovanie klasifikovať ako štátnu pomoc).
- (81) Spoločnosť EVEHA ďalej poukazuje na to, že klasifikácia financovania ako štátnej pomoci, ktorá je podmienkou posúdenia jeho zlučiteľnosti, predpokladá aj overenie existencie narušenia hospodárskej súťaže (okrem overenia hospodárskej povahy financovaných činností). Podľa spoločnosti EVEHA sa toto posúdenie môže vykonať len na úrovni každého relevantného trhu. V tomto prípade a nezávisle od monopolného charakteru niektorých činností inštitútu INRAP Komisia podľa spoločnosti EVEHA nemôže posúdiť zlučiteľnosť pomoci, ktorú inštitút INRAP dostal, v jej úplnosti bez toho, aby najprv určila, na ktorom trhu (archeologické vykopávky, hodnotenia atď.) by táto pomoc mohla mať vplyv.
- (82) Po štvrté, spoločnosť EVEHA tvrdí, že podľa svojej analýzy rozhodnutí Komisie o štátnej pomoci⁽³⁹⁾, keď Komisia posudzuje zlučiteľnosť súboru opatrení, je v zásade povinná identifikovať každé opatrenie a potom opatrenie po opatrení posúdiť, či predstavuje štátnu pomoc a či je zlučiteľné s vnútorným trhom.
- (83) Spoločnosť EVEHA z príkladov, na ktoré sa odvoláva vo svojich pripomienkach, vyvodzuje, že s výnimkou prípadov, keď niekoľko opatrení je „neoddeliteľne spojených“, Európska komisia nikdy neposudzuje „spoločne“ všetky prípady financovania pre podnik, najmä ak tento podnik vykonáva niekoľko druhov činností a financovanie má niekoľko rôznych foriem.

⁽³⁸⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 27. júna 2017, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, ECLI:EU:C:2017:496, bod 51.

⁽³⁹⁾ Ako príklad spoločnosť EVEHA uvádza rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/1412 z 2. marca 2020 o opatreniach SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN), ktoré Taliansko vykonalo v prospech spoločnosti Tirrenia di Navigazione a jej nadobúdateľa, spoločnosti Compagnia Italiana di Navigazione (Ú. v. EÚ L 332, 12.10.2020, s. 45); rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1428 z 24. februára 2020 o štátnej pomoci SA. 31662 – C/2011 (ex NN/2011), ktorú poskytlo Rumunsko medzinárodnému letisku Timișoara – Wizz Air (Ú. v. EÚ L 308, 1.9.2021, s. 1), a rozhodnutie Komisie 2007/613/EC z 10. mája 2007 o štátnej pomoci C 1/06 (ex NN 103/05), ktorú poskytlo Španielsko v prospech Chupa Chups (Ú. v. EÚ L 244, 19.9.2007, s. 20).

4.2. Článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa na predmetné opatrenia nevzťahuje

- (84) Spoločnosť EVEHA sa domnieva, že predmetné opatrenia nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.
- (85) Spoločnosť EVEHA v tejto súvislosti tvrdí, že:
- a) článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nemožno použiť na odôvodnenie krízových dotácií, ktoré sú vo svojej podstate nezlučiteľné s vnútorným trhom;
 - b) článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nemožno použiť na potvrdenie všeobecných dotácií v oblasti kultúry a
 - c) francúzske orgány sa v tomto prípade nikdy neodvolávali na článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.
- (86) Po prvé, spoločnosť EVEHA poukazuje na to, že jej sťažnosť sa týka najmä otázky krízových dotácií. Vzhľadom na to, že jednotlivé činnosti inštitútu INRAP nemajú oddelené účtovníctvo, nemožno vylúčiť, že dotácie poskytnuté inštitútu INRAP na jeho nekonkurenčné činnosti presahujú potreby spojené s týmito činnosťami a nepriamo sa nimi financujú aj konkurenčné činnosti inštitútu INRAP.
- (87) Spoločnosť EVEHA tvrdí, že článok 107 ZFEÚ podmieňuje možnosť členského štátu poskytnúť dotácie podniku, ktorý vykonáva konkurenčné aj nekonkurenčné činnosti, tým, že dotknutý podnik zavedie prísne oddelené účtovníctvo, čím sa zabezpečí, že nedôjde ku krízovému dotovaniu týchto dvoch druhov činností ⁽⁴⁰⁾.
- (88) Spoločnosť EVEHA vo svojich pripomienkach tvrdí, že judikatúra vytvára všeobecný zákaz akejkoľvek formy krízových dotácií, od ktorého sa nemôže odchýliť žiadny systém zlučiteľnosti.
- (89) Sťažovateľ trvá na tom, že táto judikatúra sa vzťahuje aj na odvetvie kultúry, a odvoláva sa na „osnovy na analýzu“ Komisie ⁽⁴¹⁾ na posúdenie uplatňovania článku 107 ZFEÚ na financovanie infraštruktúry, z ktorých jedna sa vzťahuje na kultúru a uvádza sa v nej: „Ak sa kultúrna infraštruktúra používa na hospodárske aj neehospodárske činnosti (napríklad usporadúvanie konferencií a komerčných podujatí v múzeách alebo kultúrnych centrách), pravidlá štátnej pomoci sa budú vzťahovať na ich verejné financovanie iba v tom rozsahu, v akom pokrýva náklady spojené s predmetnými hospodárskymi činnosťami. V takýchto prípadoch členské štáty musia zabezpečiť, aby verejné financovanie poskytnuté na neehospodárske činnosti nebolo možné použiť na krízové dotovanie hospodárskych činností subjektu. Dá sa to zabezpečiť najmä obmedzením verejného financovania na čisté náklady (vrátane kapitálových nákladov) neehospodárskych činností, ktoré sa určujú na základe jasného oddelenia účtov ⁽⁴²⁾“.
- (90) Spoločnosť EVEHA dospela k záveru, že článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nemožno použiť na odôvodnenie krízových dotácií, keďže sú vo svojej podstate zakázané právom EÚ.
- (91) Po druhé, spoločnosť EVEHA tvrdí, že výnimka stanovená v článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ odôvodňuje pomoc len na financovanie konkrétnych kultúrnych projektov, ako je napríklad požičiavanie diel medzi múzeami, plány digitalizácie kinematografických diel kultúrneho dedičstva alebo podpora kinematografickej a audiovizuálnej produkcie. Nemožno ju použiť napríklad na odôvodnenie všeobecných dotácií v oblasti kultúry (napr. financovanie verejnoprávnej televízie).

⁽⁴⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 39.

⁽⁴¹⁾ Európska komisia, *Infrastructure analytical grid for culture, heritage and nature conservation* (Osnova na analýzu infraštruktúry pre kultúru, kultúrne dedičstvo a ochranu prírody), bod 10 (k dispozícii na adrese: https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/150466fe-fe27-4fef-8b4b-2ccc5ae36ce5_en?filename=notion_of_aid_grid_culture_en.pdf).

⁽⁴²⁾ Preklad do francúzštiny: „Si les infrastructures culturelles sont utilisées à la fois pour des activités économiques et non économiques (par exemple, l'organisation de conférences et de manifestations commerciales dans des musées ou des centres culturels), leur financement public ne relèvera des règles en matière d'aides d'État que dans la mesure où il couvre les coûts liés aux activités économiques en question. Dans de tels cas, les États membres doivent veiller à ce que le financement public prévu pour les activités non économiques ne puisse pas être utilisé pour subventionner de manière croisée les activités économiques de l'entité. Cela peut notamment être assuré en limitant le financement public au coût net (y compris le coût du capital) des activités non économiques, à déterminer sur la base d'une séparation comptable claire.“

- (92) Podľa spoločnosti EVEHA sa toto pravidlo vysvetľuje i) skutočnosťou, že článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ predstavuje výnimku z článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá sa má ako každá výnimka vykladať striktné, a ii) hmotnoprávnymi podmienkami, ktoré musia byť splnené na uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ (najmä podmienkami nevyhnutnosti a proporcionality).
- (93) Spoločnosť EVEHA okrem toho stavia svoje argumenty na analýze rozhodovacej praxe Komisie, z ktorej vyplýva, že ak opatrenia, ktoré boli vyhlásené za zlučiteľné na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, sú určené na podporu odvetvia alebo činnosti vo všeobecnosti (čo je zriedkavé), nie sú vyhradené pre jedného prevádzkovateľa, ale uplatňujú sa na všetkých prevádzkovateľov, ktorí prispievajú k rozvoju odvetvia.
- (94) Sťažovateľ preto dospel k záveru, že na rozdiel od toho, čo navrhuje Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania, článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nemožno použiť na vyhlásenie celého financovania verejného zariadenia za zlučiteľné s vnútorným trhom len z dôvodu, že pôsobí v oblasti kultúry.
- (95) A napokon, spoločnosť EVEHA ako ďalšiu alternatívu poukazuje na to, že podľa jej vedomostí francúzske orgány napriek tomu, že sú zodpovedné za notifikáciu opatrení pomoci poskytnutých inštitútu INRAP, a teda v zásade za preukázanie zlučiteľnosti týchto opatrení, sa ani raz neodvolali na článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ (najmä vo svojich pripomienkach predložených v januári a októbri 2019), aby preukázali zlučiteľnosť týchto opatrení pomoci.
- (96) Podľa spoločnosti EVEHA skutočnosť, že francúzske orgány nikdy nenotifikovali žiadne opatrenie na financovanie inštitútu INRAP a nikdy sa neodvolali na článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ (a to ani pri svojej komunikácii s Komisiou po podaní sťažnosti spoločnosti EVEHA), je mimoriadne silným dôkazom toho, že toto odôvodnenie nie je v tomto prípade účinné.

4.3. Podmienky článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nie sú v tomto prípade splnené

- (97) A napokon, spoločnosť EVEHA vo svojich pripomienkach vysvetlila, že aj keby bol možný prístup k stanoveniu zlučiteľnosti opatrení, ktorý Komisia uviedla v rozhodnutí o začatí konania, podmienky požadované na uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ by v každom prípade neboli splnené.

4.3.1. *Pomoc poskytnutá inštitútu INRAP nie je nevyhnutná*

- (98) Predovšetkým, spoločnosť EVEHA vychádza z vysvetlení Komisie v rozhodnutí o začatí konania (odôvodnenia 91 a 92), že nevyhnutnosť financovania poskytnutého inštitútu INRAP je spojená výlučne s osobitnými záväzkami služby vo verejnom záujme, ktoré inštitútu INRAP uložil francúzsky štát.
- (99) Spoločnosť EVEHA tvrdí, že tento argument nie je prípustný.
- (100) Po prvé, spoločnosť EVEHA poukazuje na to, že štátna pomoc poskytnutá vo forme náhrady nákladov na služby vo verejnom záujme sa musí posudzovať výlučne na základe článku 106 ods. 2 ZFEÚ a pravidiel prijatých Komisiou na tomto základe, a nie na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.
- (101) Odvolaním sa na „osobitné postavenie“ inštitútu INRAP (t. j. na záväzky služby vo verejnom záujme, ktoré mu boli uložené) s cieľom odôvodniť nevyhnutnosť pomoci Komisia mohla preukázať nanajvýš len nevyhnutnosť financovania poskytnutého inštitútu INRAP ako náhrady nákladov na služby vo verejnom záujme, a nie jeho nevyhnutnosť na základe podpory kultúry a dedičstva.
- (102) Po druhé, spoločnosť EVEHA v každom prípade tvrdí, že žiadna z povinností uložených inštitútu INRAP a uvedených v odôvodneniach 91 a 92 rozhodnutia o začatí konania neodôvodňuje žiadnu náhradu.
- (103) Podľa spoločnosti EVEHA je to najmä prípad povinnosti inštitútu INRAP prevziať vykopávky, na ktoré sa neprihlásil žiaden záujemca alebo v prípade ktorých vybraný prevádzkovateľ neplní svoje povinnosti. Spoločnosť EVEHA tvrdí, že tieto služby, v súvislosti s ktorými spoločnosť EVEHA nespochybňuje povinnosť inštitútu INRAP poskytovať ich, sa majú uhrádzať za ceny, ktoré sa majú stanoviť voľne (s výhradou rozhodcovského konania zo strany štátu v prípade nezhody medzi stranami). Keďže sa za tieto služby má platiť „bežným spôsobom“, žiadna z povinností uložených inštitútu INRAP nemôže odôvodniť akúkoľvek náhradu.

4.3.2. *Metóda stanovená v rozhodnutí o začatí konania na posúdenie primeranosti pomoci je nevhodná*

- (104) Podľa spoločnosti EVEHA možno štátnu pomoc považovať za primeranú, len „ak sa rovnaký výsledok nemôže dosiahnuť s menšou pomocou a menším narušením hospodárskej súťaže“. Z toho vyplýva, že ak pomoc presahuje nevyhnutné minimum, jej príjemca má prospech z mimoriadneho zisku, ktorý môže zbytočne narušiť hospodársku súťaž, a pomoc preto nemožno považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom.
- (105) Spoločnosť EVEHA z toho vyvodzuje, že pomoc vyplatenú prevádzkovateľovi možno považovať za primeranú len pod podmienkou, že jej výška je obmedzená na potrebné prísne minimum a že opatrenia na jej vyplatenie alebo použitie boli navrhnuté tak, aby sa čo najviac obmedzilo akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže.
- (106) Podľa názoru spoločnosti EVEHA tieto podmienky v tomto prípade nie sú splnené.
- (107) Spoločnosť EVEHA po prvé pripomína, že dôkaz Komisie v rozhodnutí o začatí konania sa zakladá len na krátkom odseku a tabuľke, v ktorej sú uvedené „hodnoty prevádzkovej marže“ inštitútu INRAP pre všetky činnosti spolu, čo i) z ekonomického a účtovného hľadiska nedáva zmysel a ii) v každom prípade nepostačuje na preukázanie primeranosti pomoci.
- (108) Spoločnosť EVEHA sa takisto domnieva, že bez nákladového účtovníctva, ktoré by umožňovalo správne rozdeliť príjmy a náklady na rôzne činnosti inštitútu INRAP, nie je možné – a priori – splniť kritérium proporcionality, pretože pomoc sa nevykonáva za podmienok, ktoré minimalizujú akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže.

4.3.3. *Vhodnosť opatrení nie je preukázaná*

- (109) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania spoločnosť EVEHA tvrdí, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, ako by iné opatrenia, ktoré sú potenciálne menej škodlivé pre hospodársku súťaž, neumožnili napraviť (údajnú) nedostatočnú ziskovosť inštitútu INRAP vyplývajúcu z osobitných obmedzení, ktoré mu boli uložené.
- (110) Spoločnosť EVEHA sa domnieva, že obmedzenie opatrení verejného financovania na to, čo je nevyhnutne potrebné, stanovené na základe nákladového účtovníctva, ktoré umožňuje správne rozdeliť príjmy a náklady inštitútu INRAP na rôzne činnosti, je dostatočné na obmedzenie potenciálne škodlivých účinkov verejného financovania, ktoré inštitút INRAP dostal, na hospodársku súťaž. Podľa názoru spoločnosti EVEHA už len táto skutočnosť postačuje na preukázanie toho, že pomoc, ktorú inštitút INRAP od svojho vzniku využíva, nie je vhodná vzhľadom na spôsob, akým bola zavedená.

4.3.4. *Podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže sú jednoznačne ovplyvnené predmetným financovaním*

- (111) A napokon, spoločnosť EVEHA spochybňuje vysvetlenia, ktoré Komisia predložila vo svojom rozhodnutí o začatí konania, podľa ktorých predmetná pomoc nemá nepriaznivý vplyv na podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (112) Po prvé, spoločnosť EVEHA namieta proti predpokladu Komisie, že sadzby účtované spoločnosťou inštitútom INRAP nepredstavujú predátorskú cenotvorbu alebo nevyvolávajú efekt vytlačania, ktorý vychádza z porovnania priemernej ceny za hektár, ktorú si účtuje inštitút INRAP, s cenami účtovanými jeho konkurentmi.
- (113) Podľa spoločnosti EVEHA táto metóda obsahuje tri štatistické skreslenia:
- a) po prvé, táto metóda nezohľadňuje osobitné postavenie inštitútu INRAP na trhu. Inštitút INRAP ako etablovaný prevádzkovateľ (a hlavný účastník trhu) zvyčajne zasahuje do najsofistikovanejších a najrozsiahlejších projektov, ku ktorým menšie subjekty bez potrebných zdrojov nemajú vždy prístup;
 - b) po druhé, táto metóda nezohľadňuje skutočnosť, že časť činnosti inštitútu INRAP sa týka lokalít, ktoré musel prevziať ako prevádzkovateľ poslednej inštancie a pre ktoré mohol stanoviť svoje ceny bez akéhokoľvek konkurenčného tlaku;
 - c) po tretie a konečne, spoločnosť EVEHA sa domnieva, že pojem „cena za hektár“, ktorý sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, nie je relevantný na analýzu cenovej politiky rôznych prevádzkovateľov pôsobiach na trhu v oblasti vykopávok. Náklady na archeologické vykopávky nemožno posudzovať len na základe plochy, ale je potrebné zohľadniť aj zložitost vykopávok, ochranu nálezov a technické a vedecké obmedzenia stanovené v špecifikácii (najmä z hľadiska ľudských zdrojov – osobodní).

- (114) Okrem toho spoločnosť EVEHA v rámci formálneho vyšetrovacieho konania predložila štyri rozsudky správnych súdov (*Tribunaux administratifs*) v Caen a Amiens ⁽⁴³⁾ v rokoch 2022 až 2024, ktorými boli zrušené postupy verejného obstarávania na preventívne archeologické vykopávky, na základe ktorých bol vybraný inštitút INRAP na úkor spoločnosti EVEHA. V týchto štyroch rozsudkoch správny súd – hoci bez toho, aby konštatoval existenciu predátorskej cenotvorby – zrušil postupy verejného obstarávania z dôvodu, že verejný obstarávateľ neprijal potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby ponuky inštitútu INRAP, ktoré boli výhodnejšie ako ponuky spoločnosti EVEHA, neboli odvodené od výhody vyplývajúcej z prostriedkov pridelených inštitútu INRAP na plnenie úloh služby vo verejnom záujme.
- (115) Spoločnosť EVEHA okrem toho tvrdí, že preukazovanie Komisie v rozhodnutí o začatí konania vychádza z dvoch metodických chýb.
- Po prvé, spoločnosť EVEHA poznamenáva, že rozhodnutie o začatí konania, hoci sa v ňom údajne „zvažujú“ pozitívne účinky pomoci, ktorú dostal inštitút INRAP, oproti jej negatívnym účinkom, nikdy nijako nekvantifikuje jej účinky.
 - Po druhé, spoločnosť EVEHA poznamenáva, že rozhodnutie o začatí konania obmedzuje svoju analýzu výlučne na praktiky stanovovania cien inštitútu INRAP bez toho, aby sa v ňom zohľadnili mnohé iné konkurenčné výhody, ktoré má k dispozícii (ako napríklad privilegovaný prístup k informáciám získaným prostredníctvom svojich hodnotiacich činností) vďaka svojmu postaveniu a/alebo verejnému financovaniu, ktoré využíva.
- (116) Podľa spoločnosti EVEHA by tieto výhody mala zohľadniť aj Komisia pri svojej analýze zlučiteľnosti financovania poskytnutého inštitútu INRAP podľa článku 107 ZFEÚ.

5. PRIPOMIENKY FRANCÚZSKA

- (117) Francúzske orgány zaslali svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 3. februára 2022 a k pripomienkam spoločnosti EVEHA k rozhodnutiu o začatí konania listom z 23. júna 2022.
- (118) Francúzske orgány na úvod pripomínajú význam sektora kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva vo Francúzsku a ústrednú úlohu inštitútu INRAP v tomto sektore.
- (119) Francúzske orgány poskytli najmä tieto vysvetlenia.

5.1. Podpora kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva vo Francúzsku

- (120) S cieľom vykonať vo vnútroštátnom práve európsky dohovor z Valletty zo 16. januára 1992 ⁽⁴⁴⁾ (ďalej len „dohovor z Valletty“) prijalo Francúzsko v roku 2001 zákon, ktorým sa zaviedol štruktúrovaný rámec pre preventívnu archeológiu, v ktorom zohráva významnú úlohu inštitút INRAP. Hlavným cieľom tohto rámca je zabezpečiť ochranu a štúdium archeologického dedičstva, ktoré je alebo môže byť ovplyvnené rozvojovými prácami, a to prostredníctvom integrácie príslušných požiadaviek vedeckého výskumu, zachovania kultúrneho dedičstva a hospodárskeho a sociálneho rozvoja.
- (121) Zákon z roku 2001, ktorý sleduje cieľ podpory zachovania archeologického dedičstva, umožnil zabrániť zničeniu výnimočného kultúrneho dedičstva Francúzska s jeho dlhou históriou, ktorú charakterizuje nepretržitá, geograficky rozsiahla a hustá prítomnosť človeka od praveku. Jeho štruktúra bola založená na zriadení orgánu verejnej správy.
- (122) Tak vznikol inštitút INRAP, ktorý podlieha dohľadu ministerstva kultúry a ministerstva pre vysokoškolské vzdelávanie, výskum a inovácie; inštitút prevzal práva a povinnosti asociácie AFAN.

⁽⁴³⁾ Správny súd v Amiens, 2. júna 2022, EVEHA/Communauté d'agglomération du Beauvaisis, č. 2000766; správny súd v Caen, 23. decembra 2022, EVEHA/Syndicat mixte pour l'aménagement et la promotion du parc d'activités de Cerisé, č. 2202744; správny súd v Caen, 23. mája 2024, EVEHA/Communauté urbaine de Caen, č. 2201752; správny súd v Caen, 27. mája 2024, EVEHA/Communauté communes Argentan, č. 2201719.

⁽⁴⁴⁾ Rada Európy, Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný), Valletta, 16. januára 1992, Séria zmlúv Rady Európy č. 143.

- (123) V dohovore z Valletty, ktorého signatármi sú všetky členské štáty Európskej únie, sa uvádza, že „potreba chrániť archeologické dedičstvo by sa mala zohľadňovať pri územnom plánovaní miest a vidieka a v politikách kultúrneho rozvoja“, a od zmluvných štátov sa vyžaduje, aby „sa [zaviazali] vytvoriť [...] vhodný právny systém na ochranu archeologického dedičstva“. Štáty majú takisto povinnosť „[zabezpečiť vedecký význam] archeologického výskumu“ a „zvyšovať materiálne zdroje na záchranu archeológie“.
- (124) Inštitút INRAP zohráva významnú úlohu v operačnom reťazci preventívnej archeológie, pričom prostredníctvom misií, ktoré mu boli zverené, vykonáva nekonkurenčné a konkurenčné činnosti týkajúce sa štúdií, zachovania a propagácie archeologického dedičstva.
- (125) Jeho nekonkurenčná činnosť zahŕňa najmä vykonávanie hodnotení s cieľom odhaliť a zachovať nálezy, ktoré by mohli byť zničené projektmi územného rozvoja. Inštitút INRAP takisto prispieva k šíreniu kultúry a propagácii archeológie a k výmene poznatkov s vedeckou komunitou.
- (126) Inštitút INRAP vyvíja aj hospodársku činnosť na trhu v oblasti preventívnych vykopávkov. Vykopávky sa musia vykonávať s cieľom ochrániť archeologické nálezy zistené počas hodnotení uskutočnených pred realizáciou projektov územného rozvoja. Od roku 2003 zákon stanovuje, že navrhovatelia môžu o vykonanie vykopávkov požiadať verejných prevádzkovateľov (inštitút INRAP a archeologické oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov) alebo súkromných prevádzkovateľov.
- (127) Zákondarca sa rozhodol zaviazat inštitút INRAP, aby vykonával vykopávky, na ktoré sa neprihlásil žiadny iný prevádzkovateľ alebo v prípade ktorých prevádzkovateľ neplní svoje povinnosti, a to na celom území Francúzska, vo všetkých archeologických obdobiach a na všetkých miestach. V prípade, že neexistuje záujemca o vykonanie vykopávkov (alebo záujemca, ktorý spĺňa podmienky na ich vykonanie), alebo ak prevádzkovateľ preventívnej archeológie ukončí svoju činnosť, alebo mu je v priebehu vykopávkov odňatá akreditácia alebo povolenie, inštitút INRAP je povinný vykonať vykopávky alebo v nich pokračovať. Od inštitútu INRAP sa teda vyžaduje, aby kompenzoval nedostatky alebo chyby iných prevádzkovateľov.
- (128) V prvom prípade, keď sa žiadny prevádzkovateľ preventívnej archeológie neuchádza o vykonanie vykopávkov alebo keď žiadny prevádzkovateľ nespĺňa podmienky na ich vykonanie, je inštitút INRAP povinný vykonať vykopávky na žiadosť navrhovateľa. Navrhovateľ musí predložiť svoju žiadosť inštitútu INRAP spolu s príkazom nariaďujúcim vykopávky, ktorý vydal štát a ku ktorému je priložená vedecká špecifikácia. Inštitút INRAP má potom dva mesiace na to, aby navrhovateľovi poslal návrh zmluvy, v ktorej budú stanovené podmienky realizácie vykopávkov. Zmluva musí obsahovať vedecký opis projektu, predbežný dátum začatia vykopávkov, ich trvanie a navrhovanú cenu za vykonanie operácie. Zmluvu podpísanú medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP musí navrhovateľ zaslať prefektovi regiónu. Prefekt regiónu potom povolí vykopávky alebo ich odmietne povoliť, ak zmluva neumožňuje vykonanie príkazu na vykopávky. Cenu operácie navrhovanej inštitútom INRAP musí inštitút určiť podľa rovnakých kritérií ako pri akejkoľvek konkurenčnej činnosti. Tieto kritériá musia byť definované rozhodnutím riaditeľa inštitútu INRAP v súlade s opatreniami stanovenými jeho správnu radou. Prípadné nezhody medzi navrhovateľom a inštitútom INRAP týkajúce sa podmienok vykopávkov alebo ich financovania musí urovnať svojím rozhodnutím prefekt regiónu. Cieľom tohto rozhodcovského konania zo strany štátu je poskytnúť záruku navrhovateľovi, ktorý nemá možnosť výberu prevádzkovateľa. Inštitút INRAP má na začatie operácie šesť mesiacov od dátumu vydania povolenia na vykopávky prefektom regiónu. Ak túto lehotu nedodrží alebo ak sa operácia neskončí do 18 mesiacov od tohto termínu (ktorý možno raz predĺžiť rozhodnutím prefekta regiónu), príkaz na vykopávky vydaný štátom sa považuje za neplatný.
- (129) V druhom prípade, ak prevádzkovateľ preventívnej archeológie ukončí svoju činnosť alebo ak mu bola odňatá akreditácia alebo poverenie pred ukončením vykopávkov, povinnosť pokračovať vo vykopávkach má inštitút INRAP. S prihliadnutím na stav operácie a podmienky špecifikácie priloženej k príkazu na vykopávky, ktoré vydal štát, musí inštitút INRAP vypracovať vedecký opis projektu na dokončenie operácie.
- (130) Cena operácie navrhovaná inštitútom INRAP sa musí určiť podľa rovnakých kritérií ako v prvom prípade (pozri odôvodnenie 128).
- (131) Francúzske orgány vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania zdôrazňujú význam zachovania archeologického dedičstva, ktoré je dôležitou súčasťou európskeho kultúrneho dedičstva, aby sa mohlo odovzdať budúcim generáciám.

- (132) Tvrdia, že tento význam je zakotvený v článku 167 ods. 1 ZFEÚ, ktorým sa stanovuje, že „Únia prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo“. Odvolávajú sa aj na článok 167 ods. 4, v ktorom sa uvádza, že „Únia zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení zmlúv, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jej kultúr.“
- (133) Francúzske orgány vysvetlili, že archeológia slúži prvoradým požiadavkám verejného záujmu, ktoré sa týkajú zachovania národného historického a umeleckého dedičstva, plnenia cieľov kultúrnej politiky a ochrany životného a mestského prostredia. Historické a umelecké dedičstvo môže po odhalení tiež požívať ochranu národného kultúrneho bohatstva v zmysle článku 36 ZFEÚ.
- (134) A napokon, francúzske orgány tvrdia, že francúzsky model preventívnej archeológie, ktorý plní záväzky dohovoru z Valletty, preukázal svoju účinnosť tým, že zabezpečuje primeranú rovnováhu medzi potrebou chrániť kultúrne dedičstvo v celom jeho bohatstve a realizáciou projektov územného rozvoja. V posledných rokoch tak došlo k významným objavom, o čom svedčia vykopávky mimoriadneho významu, ktoré nedávno uskutočnil inštitút INRAP v Lavau (v departemente Aube) na hrobke keltského kniežaťa (5. storočie pred n. l.), alebo akreditovaná firma Archeodunum SAS, ktorá sa zaoberá vykopávkami, v Sainte-Colombe (v departemente Rhône) na galsko-rímskom sídlisku (1. – 4. storočie n. l.).
- (135) Francúzske úrady takisto vysvetlili, že inštitút INRAP výsledky vykopávok pravidelne propaguje vo vedeckých alebo všeobecných publikáciách, ako aj prostredníctvom výstav, ako je napríklad výstava v Múzeu vedy a priemyslu v Paríži (*Cité des sciences et de l'industrie*) venovaná obyvateľom strednej a severnej Galie v 3. až 1. storočí pred n. l.

5.2. **Financovanie inštitútu INRAP podľa pravidiel štátnej pomoci**

- (136) Francúzske orgány vo svojich pripomienkach poukazujú na to, že Komisia vo svojom oznámení o pojme pomoc⁽⁴⁵⁾ uznáva, že „[k]ultúra je prostriedkom vyjadrenia identity, hodnôt a významov, odzrkadľuje spoločnosti Únie a formuje ich. Oblasť kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva zahŕňa širokú škálu účelov a činností, okrem iného [...] archeologické náleziská [...] Vzhľadom na svoju osobitú povahu môžu byť určité činnosti v oblasti kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva a prírody organizované nekomerčným spôsobom, a byť teda nehospodárskej povahy. Verejné financovanie týchto činností preto nemusí predstavovať štátnu pomoc. Okrem toho mnohé činnosti v oblasti kultúry alebo ochrany kultúrneho dedičstva sú objektívne nenahraditeľné [...], čím sa vylučuje existencia skutočného trhu. Komisia zastáva názor, že takéto činnosti by sa tiež mali považovať za činnosti nehospodárskej povahy.“
- (137) Okrem toho sa francúzske orgány opierajú o vysvetlenia Komisie v oznámení o pojme štátna pomoc a tvrdia, že pravidlá štátnej pomoci sa uplatňujú len vtedy, ak je príjemcom opatrenia „podnik“, že „[o]značenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti“ a že „[s]ubjekt vykonávajúci hospodárske aj nehospodárske činnosti sa pokladá za podnik len v súvislosti s vykonávaním hospodárskej činnosti“.
- (138) Na základe toho francúzske orgány tvrdia, že na posúdenie opatrení, ktoré napadla spoločnosť EVEHA, treba najprv rozlišovať medzi situáciami, keď inštitút INRAP vykonáva hospodársku činnosť, a situáciami, keď vykonáva nehospodársku činnosť.

5.2.1. *Nehospodárske činnosti inštitútu INRAP*

- (139) Francúzske orgány poukazujú na to, že väčšina verejných finančných prostriedkov poskytnutých inštitútu INRAP je určená na krytie nehospodárskych úloh všeobecného záujmu (hodnotenia, výskum a propagácia).
- (140) Podľa francúzskych orgánov je hlavnou nehospodárskou úlohou inštitútu INRAP vykonávať hodnotenia, ktoré sú základným kameňom preventívnej archeológie.

⁽⁴⁵⁾ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1).

- (141) Účelom hodnotení je zistiť a klasifikovať nálezy nachádzajúce sa v zemi prostredníctvom vhodných technických nástrojov bez ohľadu na miesto, čas a typ plánovaných stavebných prác, aby sa overilo, či práce môžu poškodiť prvky archeologického dedičstva. Správy vypracované v súvislosti s týmito operáciami obsahujú vedecké informácie, ktoré štátu umožňujú vydať odôvodnené príkazy na také opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva, ktoré považuje za vhodné (vykopávky, zmeny v projekte územného rozvoja alebo zaradenie do zoznamu historických pamiatok).
- (142) Francúzske orgány vysvetlili, že ďalšou úlohou inštitútu INRAP je prispievať šíreniu kultúry a propagácii archeológie a k výmene poznatkov s vedeckou komunitou, čo patrí do rozsahu činností vylúčených z pravidiel štátnej pomoci, ako sa uvádza v bode 31 oznámenia Komisie o pojme štátnej pomoci.
- (143) Francúzske orgány preto tvrdia, že uvedené činnosti, ktoré sú činnosťami všeobecného záujmu vykonávanými s verejným financovaním (ktoré v rokoch 2008 – 2021 predstavovalo [900 – 1 300] miliónov EUR), sa musia považovať za nehospodárske činnosti.
- (144) Podľa francúzskych orgánov by sa preto tieto činnosti mali považovať za činnosti, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

5.2.2. Hospodárske činnosti inštitútu INRAP ako prevádzkovateľa poslednej inštalácie

- (145) Francúzske orgány vysvetlili, že inštitút INRAP okrem svojich nehospodárskych činností financovaných z verejných zdrojov vykonáva aj preventívne archeologické vykopávky ako prevádzkovateľ poslednej inštalácie, ktoré boli v rokoch 2008 – 2021 financované takmer výlučne z príjmov, ktoré inštitút INRAP získal na trhu v oblasti vykopávok, pričom verejné dotácie (t. j. dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme) predstavovali len [...] % príjmov, ktoré inštitút INRAP získal z týchto činností.
- (146) Francúzske orgány vysvetlili, že cieľom týchto dotácií na preventívne archeologické vykopávky je pomôcť inštitútu INRAP pokryť náklady na všeobecný záujem, ktoré mu ukladá zákon, s cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie preventívnych vykopávok za každých okolností tak, aby nebol znevýhodnený trh v oblasti územného rozvoja a stavebných prác.
- (147) Podľa vysvetlení francúzskych orgánov je inštitút INRAP povinný:
- disponovať odbornými znalosťami pokrývajúcimi všetky archeologické obdobia a všetky geomorfologické kontexty;
 - vykonávať vykopávky v prípadoch, keď nie sú predložené žiadne ponuky v rámci výziev na predkladanie ponúk, ktoré vyhlásili navrhovatelia, a
 - prevziať riadenie náleziska, ak prevádzkovateľ počas operácie prestane plniť svoje povinnosti.
- (148) Ako príklad významu týchto operácií a potreby ich financovania prostredníctvom dotácií francúzske orgány uvádzajú tieto údaje:

Tabuľka 3

Dodatočné náklady vyplývajúce z činností INRAP ako prevádzkovateľa poslednej inštalácie v rokoch 2008 – 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	SPOLU
Dodatočné náklady súvisiace s priestormi	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dodatočné náklady súvisiace s odborníkmi	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dodatočné náklady súvisiace s riešením neistého zamestnania	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	SPOLU
Dodatočné náklady súvisiace s odvodom z nehnuteľností vzťahujúcim sa na podniky	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dodatočné náklady súvisiace s odvodom z pridanej hodnoty vzťahujúcim sa na podniky	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Celkové dodatočné hraničné náklady, ktoré sa majú financovať	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dotácia na náklady na služby vo verejnom záujme	3 850 000	5 800 000	5 800 000	7 242 000	-	-	-	22 692 000
Rozdiel medzi nákladmi inštitútu INRAP a dotáciou	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- [...]

- (149) Francúzske orgány vysvetlili, že v rokoch 2015 – 2017 zostala ročná výška dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme skutočne pridelená hospodárskemu sektoru nižšia ako hraničné náklady, ktoré znáša inštitút INRAP. V roku 2018, v ktorom sa začal uplatňovať nový systém nákladového účtovníctva (zavedený od 1. januára 2018), boli hraničné náklady vynaložené inštitútom INRAP nižšie ako výška ročnej dotácie. Podľa francúzskych orgánov možno tento rozdiel čiastočne vysvetliť znížením hraničných nákladov spojených s viacerými prevádzkami, ktoré je výsledkom krátkodobého účinku spôsobeného zavedením nového systému nákladového účtovníctva a dlhodobého účinku kontroly nákladov vytvorených prevádzkami. V tejto súvislosti francúzske orgány tvrdili, že dotácia na rok 2018 nepokrýva celý rozdiel medzi kumulatívnou výškou dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme a celkovými dodatočnými nákladmi vzniknutými v rokoch 2015 – 2018, ktoré predstavujú [...] miliónov EUR. Hraničné náklady vo výške [...] miliónov EUR, ktoré vznikli v dôsledku obmedzení uložených inštitútom INRAP na trhu v oblasti vykopávok, boli v rokoch 2019 – 2021 pokryté takmer výlučne z vlastných zdrojov inštitútu INRAP.
- (150) Hoci francúzske orgány súhlasia s tým, že toto financovanie možno klasifikovať ako štátnu pomoc, polemizujú s pochybnosťami, ktoré Komisia vyjadrila vo svojom rozhodnutí o začatí konania, pokiaľ ide o možnú nezlučiteľnosť tejto pomoci s ustanoveniami článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách.
- (151) Francúzske orgány tvrdia, že uvedené financovanie spĺňa požiadavky článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, ktorým sa okrem iného oslobodzuje od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ prevádzková pomoc na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva, ktorá je nižšia ako 50 miliónov EUR pred rokom 2017, 75 miliónov EUR od roku 2017 do roku 2023 a 82,5 milióna EUR po roku 2023 na jeden podnik za rok [článok 4 ods. 1 písm. z) všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách].
- (152) Francúzske orgány tvrdia, že v období, ktoré sa skúma v súvislosti so sťažnosťou, predstavovali dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme 22,69 milióna EUR vyplatených v rokoch 2015 až 2018 ⁽⁴⁶⁾, išlo teda o sumu výrazne nižšiu ako uvedené prahové hodnoty.

⁽⁴⁶⁾ V rokoch 2019 – 2021 táto suma dosiahla 21,72 milióna EUR (7,24 milióna EUR ročne). V roku 2019 sa však inštitút INRAP rozhodol prideliť všetky verejné finančné prostriedky poskytnuté štátom vrátane dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, na svoje prísne nehnuteľnostné činnosti v súlade so záväzkami danými orgánom na ochranu hospodárskej súťaže. V dôsledku toho sa od roku 2019 žiadne preventívne vykopávky inštitútu INRAP nefinancujú z dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme.

- (153) Francúzske orgány vysvetlili, že na činnosti inštitútu INRAP sa vzťahuje článok 53 ods. 2 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, a najmä jeho písmeno b), v ktorom sa uvádza „hmotné dedičstvo vrátane všetkých foriem hnutelného alebo nehnuteľného kultúrneho dedičstva a archeologických nálezísk, pamiatok, lokalít a budov historického významu; prírodné dedičstvo súvisiace s kultúrnym dedičstvom alebo ak je formálne uznané za kultúrne alebo prírodné dedičstvo príslušnými verejnými orgánmi členského štátu“.
- (154) Podľa francúzskych orgánov sa z dotácií napadnutých v sťažnosti financujú náklady, ktoré sú oprávnené podľa článku 53 ods. 5 písm. d), e) a f) všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách [náklady na nájomné a vybavenie priestorov na celom území štátu, náklady na personál vyplývajúce z potreby inštitútu INRAP pokryť všetky vedecké oblasti a mať k dispozícii stále vedecké tímy, aby mohol zasahovať kdekoľvek na území a v akomkoľvek prostredí (plán riešenia neistého zamestnania)].
- (155) Francúzske orgány pripomínajú, že v odôvodnení 78 rozhodnutia o začatí konania Komisia uvádza, že „nemožno vylúčiť, že pomoc poskytnutá podľa článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách financuje inštitút INRAP nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie primeraného zisku“.
- (156) Vzhľadom na príslušné sumy sa však domnievajú, že poskytnuté dotácie spĺňajú požiadavky na intenzitu a proporionalitu stanovené v článku 53 ods. 7, ktorý umožňuje primeraný zisk.
- (157) Po prvé (pozri tabuľku 3), prevádzková pomoc poskytnutá vo forme dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme nepostačovala na pokrytie všetkých dodatočných nákladov vzniknutých v rokoch 2015 – 2018, ktoré dosiahli výšku [...] miliónov EUR. O to viac to platí pre obdobie rokov 2015 – 2021, ak vezmeme do úvahy, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme sa od roku 2019 prestali účtovať na činnosti inštitútu INRAP ako prevádzkovateľa poslednej inštancie, pričom dodatočné náklady dosiahli [7,03 – 28,8] milióna EUR. Po druhé, v prípade všetkých preventívnych archeologických vykopávok (vrátane činností prevádzkovateľa poslednej inštancie) predstavuje saldo medzi zdrojmi a výdavkami [...] miliónov EUR [úroveň hrubého prevádzkového prebytku po zohľadnení daňového úveru na výskum (*crédit d'impôt-recherche* – CIR)] počas finančných rokov 2008 – 2021 (pozri tabuľku 5 ďalej), čo predstavuje prevádzkovú maržu približne [2,8 – 4,6] %, a teda primeraný zisk. Výška tejto pomoci bola stanovená na základe primeraných odhadov nákladov, ktoré vyplývajú z povinností uložených inštitútu INRAP zákonníkom kultúrneho dedičstva v súvislosti s vykopávkami, t. j. oblasť činnosti pokrývajúca celé územie, ľudské zdroje kvalifikované na pokrytie všetkých archeologických období, všetkých lokalít a prostredí a zásahy v prípade, že sa nenašli záujemcovia alebo pôvodný prevádzkovateľ nesplnil svoje povinnosti.
- (158) Keďže francúzske orgány sa domnievajú, že podmienky uplatňovania nariadenia boli splnené, najmä pokiaľ ide o činnosti, oprávnené náklady a intenzitu pomoci, v záujme právnej istoty boli dotácie zaradené do rámcovej schémy SA.42681 ⁽⁴⁷⁾.

5.3. Oddelenie účtovníctva inštitútu INRAP

- (159) Na úvod francúzske orgány poukazujú na existenciu a situáciu oddeleného účtovníctva inštitútu INRAP, ktoré sa postupne posilňovalo a dolaďovalo.

5.3.1. Obdobie 2008 – 2017

- (160) Konkrétne za obdobie rokov 2008 – 2017 francúzske orgány vysvetľujú, že inštitút INRAP viedol oddelené účtovníctvo pre svoje ne hospodárske činnosti, ktoré financovalo ministerstvo kultúry, a pre svoje hospodárske činnosti.
- (161) Pred 1. januárom 2018 vychádzalo účtovníctvo inštitútu INRAP z týchto zásad pridelovania:

Fáza 1: Priame náklady boli pridelené k oblastiam činnosti a organizačným jednotkám. Inštitút INRAP pôvodne pridelil všetky priame náklady k oblasti svojej činnosti (vykopávky, hodnotenia, výskum, propagácia atď.) a organizačnej jednotke (riadiťstvo ústredia, medziregionálne riadiťstvá alebo archeologické výskumné centrá). Spotreba podporných služieb (logistika, IT, odborná príprava atď.) a režijné náklady boli priradené k nepriamym nákladom a štrukturálnym nákladom.

⁽⁴⁷⁾ SA.42681 – Régime cadre exempté de notification relatif aux aides en faveur de la culture et de la conservation du patrimoine.

Fáza 2: Priame náklady boli priradené k činnostiam a odvetviám. Činnosti boli priradené k sektoru – v prípade vykopávok a odborného poradenstva ku konkurenčnému odvetviu.

Konkurenčné odvetvie	Nekonkurenčné odvetvie	Zmiešané odvetvie
Náklady na vykopávky, zákon z roku 2003	Náklady na vykopávky, zákon z roku 2003	Nepriame náklady
Náklady na odborné poradenstvo a odbornú prípravu	Náklady na hodnotenie, zákon z roku 2001*	Štrukturálne náklady
	Náklady na vykopávky, zákon z roku 2001*	Dane
	Náklady na propagáciu	
	Náklady na výskum	
	Náklady týkajúce sa vykopávok, ktoré plánuje INRAP**	

Fáza 3: (Nepriame) náklady týkajúce sa zmiešaného (konkurenčného a nekonkurenčného) odvetvia boli rozdelené. Táto fáza zahŕňala rozdelenie nákladov súvisiacich so zmiešaným sektorom. Inštitút INRAP rozdelil nepriame prevádzkové náklady na všetky archeologické činnosti, ktoré podporovali, na základe počtu osobodní vyčlenených na každú činnosť. Spoločné režijné náklady, ktoré predstavovali náklady spoločné pre konkurenčné a nekonkurenčné odvetvia, boli rozdelené podľa počtu osobodní podľa činností a sektorov. Daňové náklady sa rozdelili aj podľa osobitných pravidiel:

- 100 % územnej ekonomickej dane (CET) bolo pridelených ziskovému sektoru.
- Daňový úver na výskum a vývoj (CIR) bol pridelený na činnosť „vykopávky“.
- Daň zo mzdy bola v plnej výške pridelená nekonkurenčnému odvetviu.

Fáza 4: Rozdelenie príjmov. Priame príjmy boli pôvodne priradené k ich oblasti činnosti a organizačnej jednotke. Dotácie boli pridelené takto:

- 100 % grantu na prevádzku („rozpočítaný poplatok za preventívnu archeológiu“) bolo pridelených na nekonkurenčné činnosti.
- 100 % dotácie na výskum bolo pridelených na činnosť „výskum“.
- Grant na prevádzku bol pridelený nekonkurenčnému odvetviu.
- Dotácia na náklady na služby vo verejnom záujme bola pridelená konkurenčnému odvetviu.

- (162) Francúzske orgány poukázali na to, že tento systém účtovníctva bol upravený na základe získaných rád a odporúčaní.
- (163) V reakcii na tvrdenia spoločnosti EVEHA v jej sťažnosti a na vysvetlenia Komisie v rozhodnutí o začatí konania francúzske orgány tvrdili, že v zmluve o cieľoch a výkonnosti inštitútu INRAP na roky 2011 – 2013, ktorá bola uzatvorená medzi inštitútom INRAP a jej príslušnými ministerstvami a predĺžená na rok 2014, sa uvádza, že inštitút INRAP už má zavedené „nákladové účtovníctvo, ktoré umožňuje rozlišovať medzi nákladmi a pridelovať ich medzi neziskový a ziskový sektor a riadiť činnosti podľa hlavných osí: hodnotenia, vykopávky, výskum, propagácia a medzinárodná činnosť.“
- (164) V tejto súvislosti francúzske orgány poukázali na to, že v memorande č. 67181 zo 6. júna 2013, ktoré vydal prvý predseda dvora audítorov, adresovanom ministerke pre kultúru a komunikáciu a ministerke pre vysokoškolské vzdelávanie a výskum, ktoré sa vzťahuje na roky 2002 – 2011 a ktoré už citoval sťažovateľ, sa uznáva existencia nákladového účtovníctva, hoci sa v ňom zdôrazňuje potreba jeho zlepšenia ⁽⁴⁸⁾.
- (165) Francúzske orgány takisto tvrdili, že v nadväznosti na správu dvora audítorov z roku 2013 sa v cieľoch a zmluve o výkonnosti inštitútu INRAP na roky 2015 – 2017, ktorá bola predĺžená na rok 2018, uvádza, že „sa už niekoľko rokov zaoberá zavedením nákladového účtovníctva s cieľom zlepšiť kvalitu informácií o cenách svojich nákladov a ich štruktúre a premenlivých zložkách“.

⁽⁴⁸⁾ Memorandum poukázalo na „nedostatky v súčasnom účtovaní nákladov“.

- (166) Francúzske orgány vysvetlili, že inštitút INRAP prijal opatrenia na zlepšenie kvality svojho rozpočtu, účtovníctva a analytického riadenia prostredníctvom dôkladného procesu vnútornej kontroly. Podľa francúzskych orgánov sa inštitút INRAP zameriava na posilnenie svojho systému prostredníctvom aktualizovaných, validovaných a vzájomne konzistentných nástrojov na riadenie rôznych procesov. Rámec vnútornej kontroly, mapovanie rizík a akčné plány sa každoročne predkladajú na prerokovanie správnej rade.
- (167) Francúzske orgány tvrdia, že dvor audítorov muselo presvedčiť úsilie inštitútu INRAP o zlepšenie svojho systému riadenia, keďže vo výročnej správe za rok 2016 sa v súvislosti s archeologickou politikou inštitútu INRAP uvádza, že „vo finančnej oblasti sa zlepšilo účtovanie nákladov inštitútu a takmer sa dokončilo zavádzanie informačného systému na riadenie rôznych aspektov činností súvisiacich s hodnotením a vykopávkami (plánovanie zdrojov, rozpočtové hospodárenie, monitorovanie vynaloženého času). Tieto nástroje umožnia objektívne odlíšiť výdavky súvisiace s činnosťami inštitútu v oblasti služieb vo verejnom záujme, ktoré sa financujú z verejných prostriedkov, od nákladov na jeho ziskové činnosti (predovšetkým vykopávky), aby nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže s inými prevádzkovateľmi. Výsledná lepšia znalosť nákladov a čistých príjmov za jednotlivé činnosti je tiež dôležitým nástrojom na zlepšenie riadenia inštitútu. Postupne sa zaviedli aj procesy vnútornej účtovnej a rozpočtovej kontroly“⁽⁴⁹⁾.
- (168) Francúzske orgány takisto vysvetlili, že na rozdiel od tvrdení spoločnosti EVEHA orgán na ochranu hospodárskej súťaže vo svojom rozhodnutí z roku 2017⁽⁵⁰⁾ nekonštatoval, že inštitút INRAP porušil právo hospodárskej súťaže, a preto neuložil pokutu. Okrem toho francúzske orgány tvrdili, že orgán na ochranu hospodárskej súťaže nekonštatoval, že by neexistovalo riadne oddelenie účtovníctva medzi konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami INRAP, poznamenal však, že systém by sa mohol zlepšiť⁽⁵¹⁾.
- (169) Francúzske orgány na záver tvrdili, že v rokoch 2008 – 2017 mal inštitút INRAP systém nákladového účtovníctva, ktorý sa zlepšil rôznymi opatreniami prijatými od roku 2013 v súlade s regulačným rámcom ustanoveným dekrétom č. 2012-1246 zo 7. novembra 2012 o rozpočtovom hospodárení a verejnom účtovníctve.

5.3.2. Obdobie po roku 2018

- (170) Od 1. januára 2018 zaviedol inštitút INRAP nový model nákladového účtovníctva s cieľom zabezpečiť ešte prísnejšie a spoľahlivejšie oddelenie účtovníctva svojich neziskových činností (nehospodárska služba vo verejnom záujme) a ziskových činností (hospodársky sektor otvorený hospodárskej súťaži) na základe prístupu založeného na prírastkových nákladoch.

Fáza 1: Priame náklady boli priradené k oblastiam činnosti a organizačným jednotkám. Inštitút INRAP pôvodne pridelil všetky priame náklady k oblasti svojej činnosti (vykopávky, hodnotenia, výskum, propagácia atď.) a organizačnej jednotke (riaditeľstvo ústredia, medziregionálne riaditeľstvá alebo archeologické výskumné centrá). Spotreba podporných služieb (logistika, IT, odborná príprava atď.) a režijné náklady sú priradené k nepriamym nákladom a štrukturálnym nákladom.

Fáza 2: Činnosti sa priradili k odvetviu (konkurenčnému a nekonkurenčnému). Činnosti sa priradili k odvetviu:

Hospodársky sektor otvorený hospodárskej súťaži	Nehospodársky sektor	Nepridelené ani jednému sektoru
Náklady na vykopávky, zákon z roku 2003	Náklady na vykopávky, zákon z roku 2003	Nepriame náklady
Náklady na odborné poradenstvo a odbornú prípravu	Náklady na hodnotenie, zákon z roku 2001*	Štrukturálne náklady
	Náklady na vykopávky, zákon z roku 2001*	Dane
	Náklady na propagáciu	
	Náklady na výskum	
	Náklady týkajúce sa vykopávok, ktoré plánuje INRAP**	

⁽⁴⁹⁾ Výročná správa dvora audítorov za rok 2016, s. 566.

⁽⁵⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 29.

⁽⁵¹⁾ Orgán na ochranu hospodárskej súťaže uvádza, že v nákladovom účtovníctve inštitútu INRAP chýbajú „plne uspokojivé účtovné nástroje“ a pretrvávajú „nedostatky“.

Fáza 3: Spracúvajú sa náklady na podporné funkcie a režijné náklady. Táto fáza, v ktorej sa spracúvajú nepriame náklady a režijné náklady, zahŕňa dva kroky:

- Po prvé, inštitút INRAP rozdelí nepriame prevádzkové náklady na všetky archeologické činnosti, ktoré podporujú, na základe počtu osobodní vyčlenených na každú činnosť.
- V druhom kroku potom prideli spoločné režijné náklady vrátane nákladov ústredia a centrálnych podporných funkcií, ktoré sú spoločné pre konkurenčné a nekonkurenčné odvetvia. Pridelujú sa na základe prístupu založeného na prírastkových nákladoch s použitím osobitného pridelovacieho kľúča. Režijné náklady, ktoré nemožno priamo prideliť, sa rozdeľujú podľa pomeru [...] % pre hospodársky sektor otvorený hospodárskej súťaži a [...] % pre neehospodársky sektor. Tento pomer sa vypočíta kombináciou dvoch kritérií: externé kritérium založené na porovnávaní 12 súkromných konkurentov a interné kritérium podporných činností. Pomer [...] % je priemerom týchto dvoch scenárov, čo vedie k rozdeleniu, ktoré ob stojí pri preskúmaní z hľadiska zásady prírastkových nákladov.
- Daňové náklady sa takisto rozdelili podľa osobitných pravidiel:
 - 100 % územnej ekonomickej dane (CET) sa pridelilo konkurenčnému odvetviu.
 - Daňový úver na výskum a vývoj (CIR) bol pridelený na činnosť „vykopávky“.
 - Daň zo mzdy sa v plnej výške pridelila nekonkurenčnému odvetviu.

Fáza 4: Rozdelenie príjmov. Priame príjmy sa pôvodne priradili k ich oblasti činnosti a organizačnej jednotke. Dotácie sa pridelujú takto:

- Od roku 2019 sa všetky granty na prevádzku pridelujú nekonkurenčnému odvetviu.
- 100 % dotácie na výskum bolo pridelených na činnosť „výskum“.

- (171) Pokiaľ ide o toto obdobie, francúzske orgány pripomínajú, že účtovná spoločnosť poverená ako nezávislý audítor v rámci zmluvy inštitútu INRAP „Audit modelu nákladového účtovníctva, kalkulácie nákladov a certifikácie“ vo svojom vyhlásení o zhode za rok 2018 uvádza, že nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP „je v súlade so zásadou oddeleného účtovníctva“ a „neodhaľuje existenciu krížových dotácií“.
- (172) Francúzske orgány poukazujú na to, že audítor takisto uviedol, že „v budúcnosti bude potrebné ďalej rozvíjať a zlepšovať metodiku pridelovania nepriamych nákladov“. Okrem toho francúzske orgány vysvetlili, že vo svojom vyhlásení o zhode za rok 2019 audítor túto požiadavku na podrobnejšiu metodiku pridelovania nepriamych nákladov nezopakoval, čo je dôkazom toho, že medzitým došlo k zlepšeniu metodiky a že odporúčanie audítora bolo vykonané.
- (173) Podľa francúzskych orgánov audítor v roku 2020 opäť dospel k záveru, že „nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP je v súlade so všeobecnými účtami, zahŕňa všetky náklady v nich zaznamenané a dodržiava zásadu oddeleného účtovníctva“, že „nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP je v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami“ a že „súčasná prezentácia nákladového účtovníctva inštitútu INRAP neodhaľuje existenciu krížových dotácií“.
- (174) Francúzske orgány okrem toho tvrdili, že v nákladovom účtovníctve zavedenom v roku 2018 v rámci záväzkov poskytnutých orgánu na ochranu hospodárskej súťaže sa odhaľujú príjmy a náklady na neehospodárske a hospodárske činnosti inštitútu INRAP podľa metódy a pridelovacích kľúčov odporúčaných nezávislou poradenskou spoločnosťou, ktorých princíp musel orgán na ochranu hospodárskej súťaže akceptovať, keďže doteraz nespochybnil dodržiavanie poskytnutých záväzkov inštitútom INRAP.
- (175) Francúzske orgány poukázali na to, že v súlade so zásadou oddeleného účtovníctva sa náklady súvisiace s činnosťami inštitútu INRAP určujú priamym pridelením prevádzkových nákladov a nepriamym pridelením štruktúrnych nákladov na základe špecifických pridelovacích kľúčov, ktorých konzistentnosť a relevantnosť zabezpečujú kvantitatívny kauzálny vzťah k jednotkám práce.

- (176) Podľa francúzskych orgánov tak nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP umožňuje presne určiť všetky náklady spojené s každou činnosťou inštitútu INRAP vrátane nákladov nehnuteľného sektora.
- (177) Francúzske orgány spochybňujú tvrdenie sťažovateľa, na ktoré sa Komisia odvoláva vo svojom rozhodnutí o začatí konania, že metóda nákladového účtovníctva inštitútu INRAP je neobjektívna.
- (178) Vysvetlili, že okrem súvislosti medzi nákladovým účtovníctvom a výškou verejných dotácií ich prekvapuje nepodložené tvrdenie o údajne príliš vysokej úrovni verejných dotácií. Výšku týchto dotácií odhaduje ministerstvo kultúry na základe prevádzkových a rozpočtových potrieb vyplývajúcich z poverenia inštitútu INRAP vykonávať služby vo verejnom záujme. Tento odhad sa potom predloží parlamentu, ktorý ho prijme vo forme rozpočtových prostriedkov zapísaných v zákone o rozpočte. Granty na prevádzku vyplatené nehnuteľnému sektoru inštitútu INRAP sa počas finančných rokov 2018, 2019 a 2020 udržali na stabilnej úrovni (okrem podpory súvisiacej s pandémiou COVID-19).
- (179) Podľa francúzskych orgánov je tvrdenie sťažovateľa o to nesprávnejšie, že v týchto troch finančných rokoch sa ukázalo, že tieto dotácie nestačia na pokrytie všetkých nákladov, ktoré vznikli v dôsledku činností tohto odvetvia, keďže záväzky boli pokryté príjmami konkurenčného odvetvia ⁽³²⁾.
- (180) Okrem toho francúzske orgány tvrdia, že dvor audítorov, ktorý je nezávislou inštitúciou, má posudzovať, kontrolovať a hodnotiť verejné účty v súlade s platnými vnútroštátnymi a európskymi štandardmi vrátane štandardov týkajúcich sa nákladového účtovníctva (pozri dekrét z roku 2012 uvedený v predchádzajúcom odôvodnení 169).
- (181) Dvor audítorov však nezačal konanie proti inštitútu INRAP. Naopak, ako už bolo uvedené, dvor audítorov vo svojej výročnej správe za rok 2016 zdôraznil zlepšenie systému rozpočtového hospodárenia inštitútu INRAP.
- (182) Okrem toho francúzske orgány poukázali na to, že v roku 2020 funkcia vnútornej kontroly rizík ministerstva kultúry (MCIMR) uvítala úsilie, ktoré vynaložil inštitút INRAP na zachovanie a zlepšenie svojho prístupu vnútornej kontroly. V rovnakom duchu v roku 2021 všeobecná štátna hospodárska a finančná kontrola (*Contrôle Général Économique et Financier – CGEF*), ktorá vykonáva kontrolné, auditorské a poradenské funkcie pod vedením ministra hospodárstva a financií najmä v súlade s dekrétom č. 2017-510 zo 7. apríla 2017 a dekrétom č. 2012-1246 zo 7. novembra 2012, zistila, že vykonávanie vnútornej rozpočtovej a účtovnej kontroly v inštitúte INRAP, ktorej cieľom je zaručiť kvalitu zostavených účtovných závierok, je účinné, a konštatoval vysokú úroveň opatrení vnútornej kontroly inštitútu INRAP.
- (183) Na základe uvedených skutočností francúzske orgány tvrdia, že inštitút INRAP, ktorý už pred rokom 2018 dodržiaval právne a regulačné štandardy týkajúce sa účtovníctva, pokračoval v posilňovaní a doлаďovaní existujúceho systému nákladového účtovníctva s cieľom splniť zvyšujúce sa požiadavky vrátane tých, ktoré v roku 2018 uložil orgán na ochranu hospodárskej súťaže, a čo najpresnejšie odlišiť výdavky a príjmy súvisiace s jeho činnosťami v oblasti služieb vo verejnom záujme financovaných z verejných prostriedkov od výdavkov a príjmov súvisiacich s konkurenčnými činnosťami, ako to dokazujú vyhlásenia audítorov.

5.4. Neexistencia krížových dotácií a zlučiteľnosť sporných opatrení

5.4.1. Francúzska argumentácia týkajúca sa neexistencie krížových dotácií

- (184) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania francúzske orgány vysvetlili, že v súlade so zásadami týkajúcimi sa dôkazného bremena v oblasti štátnej pomoci je úlohou Európskej komisie preukázať existenciu pomoci.
- (185) Podľa francúzskych orgánov Všeobecný súd Európskej únie uviedol, že usvedčujúce dôkazy a odôvodnenie rozhodnutia Komisie musia „[umožniť] dotknutým subjektom spoznať dôvody prijatého opatrenia a príslušnému súdnemu orgánu vykonávať svoje preskúmanie“ ⁽³³⁾. Okrem toho vysvetlili, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že Komisia sa musí „ubezpečiť [...], že informácie, ktoré má k dispozícii, hoci sú neúplné a čiastočné, predstavujú [...] dostatočný základ pre záver“ ⁽³⁴⁾, že pomoc bola poskytnutá.

⁽³²⁾ Podľa informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi dosiahol inštitút INRAP v rokoch 2018 – 2020 v rámci nehnuteľných činností stratu vo výške 1,88 milióna EUR.

⁽³³⁾ Rozsudok Všeobecného súdu zo 14. júla 2016, Spolková republika Nemecko/Európska komisia, T-143/12, ECLI:EU:T:2016:406, bod 59.

⁽³⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 2009, Komisia Európskych spoločenstiev/MTU Friedrichshafen GmbH, C-520/07 P, ECLI:EU:C:2009:557, bod 56.

- (186) Podľa francúzskych orgánov, pokiaľ ide o preukázanie existencie krížových dotácií, Súdny dvor spresnil, že nemožno vylúčiť, že „pri neexistencii oddeleného účtovníctva pre jeho [podniku] rôzne činnosti existovalo nebezpečenstvo krížových dotácií [...], čo rovnako musí preskúmať vnútroštátny súd“⁽⁵⁵⁾.
- (187) Podľa francúzskych orgánov však vzhľadom na skutočnosť, že inštitút INRAP skutočne mal systém nákladového účtovníctva pre svoje konkurenčné a nekonkurenčné činnosti (aj keď bol tento systém nedokonalý, ako pripustili francúzske orgány), nemožno stanoviť príčinnú súvislosť medzi existujúcim, ale nedokonalým nákladovým účtovníctvom a existenciou krížových dotácií.
- (188) Francúzske orgány preto tvrdili, že skutočnosť, že dvor audítorov alebo orgán na ochranu hospodárskej súťaže poukázali na to, že nákladové účtovníctvo inštitútu INRAP by sa mohlo zlepšiť, v žiadnom prípade nepredstavuje dôkaz o krížových dotáciách.
- (189) V tejto súvislosti pripomínajú, že Všeobecný súd rozhodol, že „na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobcovia, skutočnosť, že Komisia vyzvala francúzsku vládu, aby zabezpečila zlepšenie účtovného systému La Poste v budúcnosti, nepredstavuje žiadny dôvod na vyvodenie záveru, že Komisia pri prijatí [napadnutého] rozhodnutia uznala existenciu krížovej dotácie“⁽⁵⁶⁾.

5.4.1.1. Zlučiteľnosť financovania na základe článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách

- (190) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania francúzske orgány vysvetlili, že cieľ zachovania kultúrneho dedičstva mohol viesť k poskytnutiu štátnej pomoci inštitútu INRAP, hoci len na malú časť nákladov na jeho konkurenčné činnosti.
- (191) Francúzske orgány však tvrdia, že na rozdiel od pripomienok, ktoré spoločnosť EVEHA predložila v odpovedi na rozhodnutie o začatí konania, nemusia preukázať prísnu a nevyhnutnú náhradu nákladov na služby vo verejnom záujme v zmysle rozhodnutia o službách všeobecného hospodárskeho záujmu⁽⁵⁷⁾.
- (192) Francúzske orgány sa domnievajú, že financovanie poskytnuté na konkurenčné činnosti inštitútu INRAP by sa mohlo považovať za štátnu pomoc, a preto ho vyhlásili podľa článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, konkrétne na základe rámcovej schémy SA.42681 prijatej na vykonanie článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách.
- (193) V tejto súvislosti francúzske orgány pripomínajú, že v článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa stanovuje, že pomoc na zachovanie kultúrneho dedičstva je zlučiteľná s vnútorným trhom. Francúzske orgány tvrdili, že článok 53 ods. 2 písm. b) všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa vzťahuje na „hmotné dedičstvo vrátane všetkých foriem hnutelného alebo nehnuteľného kultúrneho dedičstva a archeologických nálezísk, pamiatok, lokalít a budov historického významu; prírodné dedičstvo súvisiace s kultúrnym dedičstvom alebo ak je formálne uznané za kultúrne alebo prírodné dedičstvo príslušnými verejnými orgánmi členského štátu“.
- (194) Okrem toho vysvetlili, že v článku 53 ods. 3 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa stanovuje, že „pomoc sa môže poskytovať vo forme“, konkrétne „b) prevádzkovej pomoci“, čo je zásada, ktorú spoločnosť EVEHA vo svojom podaní zrejme spochybňuje.
- (195) Podľa francúzskych orgánov, pokiaľ ide o oprávnené náklady, pomoc vyplatená inštitútu INRAP ako prevádzková pomoc patrí do rozsahu pôsobnosti článku 53 ods. 5 písm. d), e) a f) všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. Konkrétne umožnila podporiť financovanie nákladov na prenájom a vybavenie priestorov potrebných na vykonávanie archeologických vykopávkov na celom území štátu, náklady na personál na zabezpečenie dostupnosti všetkých vedeckých odborov a stálych vedeckých tímov s cieľom zaistiť prevádzkovú kapacitu na celom území a vo všetkých prostrediach.

⁽⁵⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 10. júna 2010, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, ECLI:EU:C:2010:335, bod 50.

⁽⁵⁶⁾ Uznesenie Súdneho dvora z 25. marca 1988, FFSA a i./Komisia, C-174/97 P, ECLI:EU:T:1998:130, bod 193.

⁽⁵⁷⁾ Rozhodnutie Komisie 2012/21/EÚ z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3).

- (196) Francúzske orgány teda tvrdia, že na rozdiel od toho, čo uvádza spoločnosť EVEHA vo svojich pripomienkach, článok 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách a rámcová schéma SA.42681 predstavujú dostatočný právny základ na financovanie prevádzkových nákladov inštitútu INRAP, keďže ostatné podmienky sa zdajú splnené.
- (197) Okrem toho francúzske orgány zdôrazňujú, že poskytnutá pomoc je v súlade s podmienkami intenzity pomoci stanovenými v článku 53 ods. 6 a 7 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, v ktorých sa stanovuje možnosť príjemcu započítať si primeraný zisk. Podľa francúzskych orgánov primeraný zisk nemožno spochybniť vzhľadom na nízku prevádzkovú maržu inštitútu INRAP ⁽⁵⁸⁾ (vzhľadom na jeho príjmy) vo výške [0,5 – 2,0] %, na ktorej „veľmi obmedzený“ charakter Komisia upozorňuje v odôvodnení 93 rozhodnutia o začatí konania.

5.4.1.2. Zlučiteľnosť financovania na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ

- (198) Eventuálne francúzske orgány vysvetlili, že bez ohľadu na možnú uplatniteľnosť rámcovej schémy SA.42681, na ktorú sa vzťahuje výnimka na základe článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, pripomienky Komisie v rozhodnutí o začatí konania týkajúce sa možnej zlučiteľnosti pomoci poskytnutej inštitútom INRAP sú na základe článku 107 ods. 3 písm. d) dostatočne opodstatnené.
- (199) Francúzske orgány vysvetlili, že v článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa stanovuje, že pomoc na podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (200) Francúzske orgány poznamenávajú, že je na členských štátoch, aby určili, ktoré projekty a činnosti sa týkajú podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.
- (201) Vysvetlili, že bez ohľadu na rozsah alebo kontext každá operácia vykonaná inštitútom INRAP, či už v neehospodárskej alebo hospodárskej oblasti, prispieva v teréne a počas po sebe nasledujúcich fáz výskumu k zachovaniu archeologického dedičstva a k cieľom kultúrnej politiky, a to aj prostredníctvom celkového zlepšenia vedeckých poznatkov, a k ochrane, a teda aj k propagácii archeologického dedičstva.
- (202) Tvrdia, že financovanie, bez ktorého by inštitút INRAP nemohol plniť svoje úlohy, je v plnej miere zamerané na podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva.
- (203) Trvajú na tom, že financovanie je potrebné na to, aby inštitút INRAP mohol plniť svoje úlohy v oblasti ochrany, propagácie a zachovania archeologického dedičstva. Zároveň je vhodné a primerané. Bez tohto financovania by inštitút INRAP, ktorý je povinný vykonávať výkopávky ako prevádzkovateľ poslednej inštalácie, nebol schopný sám znášať náklady spojené s týmito povinnosťami len na základe príjmov z archeologických výkopávk. Z toho vyplýva, že bez tohto financovania by časť úloh na ochranu, propagáciu a zachovanie archeologického dedičstva, ktoré vykonáva inštitút INRAP, nebola dlhodobo udržateľná.
- (204) Financovanie poskytnuté inštitútu INRAP čo najviac zodpovedajú jeho rozpočtovým, finančným a prevádzkovým potrebám. Pred začatím formálneho vyšetrovacieho konania francúzske orgány tvrdili, že prevádzková marža (na základe príjmov inštitútu INRAP) na roky 2008 – 2020 bola veľmi obmedzená a predstavovala len [0,5 – 2,0] %, t. j. zostatok vo výške [...] miliónov EUR. Podľa francúzskych orgánov teda inštitút INRAP nie je „nadmerne financovaný“ z verejných prostriedkov na vykonávanie všetkých svojich činností.
- (205) Počas formálneho vyšetrovacieho konania francúzske orgány poskytli aj podrobné údaje o príjmoch a výdavkoch súvisiacich s hospodárskymi a neehospodárskymi činnosťami inštitútu INRAP za roky 2008 – 2021:

⁽⁵⁸⁾ Prevádzková marža sa vypočíta takto: Prevádzková marža = (príjmy – náklady)/príjmy.

Tabuľka 4

Príjmy a výdavky v nehopodárskom sektore inštitútu INRAP v rokoch 2008 – 2021

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	SPOLU
VEREJNÉ FINANCOVANIE PRE NEHOSPODÁRSKY SEKTOR															
Priradené dane (RAP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nehospodárska činnosť inštitútu INRAP	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Grant na prevádzku z ministerstva kultúry	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nehospodárska činnosť inštitútu INRAP	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dotácia, iné verejné orgány	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Špecifické projekty výskumu a šírenia jeho výsledkov inštitútu INRAP	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Celkové finančné prostriedky	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VÝDAVKY NEHOSPODÁRSKEHO SEKTORA															
Hodnotenia	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Činnosti v roku 2001	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Výskum	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Propagácia	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Výskumné a konzervačné centrá	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Celkové výdavky	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zostatok v nekonkurenčnom odvetví:															[...]

Tabuľka 5

Príjmy a výdavky v hospodárskom sektore inštitútu INRAP v rokoch 2008 – 2021

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	SPOLU
PRÍJMY HOSPODÁRSKEHO SEKTORA															
Vykopávky, zákon z roku 2003	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vykopávky vykonané asociáciou AFAN	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vedecké služby	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Odborné poradenstvo a odborná príprava	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Medzisúčet	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dotácia na náklady na služby vo verejnom záujme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,85	5,80	5,80	7,24	0,00	0,00	0,00	22,69
Príjmy konkurenčného odvetvia spolu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VÝDAVKY HOSPODÁRSKEHO SEKTORA															
Vykopávky, zákon z roku 2003	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vykopávky vykonané asociáciou AFAN	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vedecké služby	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Odborné poradenstvo a odborná príprava	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Medzisúčet	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Daňový úver na výskum (CIR)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Celkové výdavky po započítaní daňových úverov na výskum	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zostatok v konkurenčnom odvetví:															[...]

- (206) Z informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi takisto vyplýva, že saldo (chápané ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami) hospodárskeho sektora inštitútu INRAP v rokoch 2008 – 2021 je približne [...] miliónov EUR, čo predstavuje prevádzkovú maržu [2,8 – 4,6] % počas celého obdobia.
- (207) Okrem toho francúzske orgány vysvetlili, že financovanie činností inštitútu INRAP neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (208) Podľa francúzskych orgánov má veľmi obmedzený vplyv na obchod, najmä preto, že sa svojou povahou týka úloh a služieb, ktoré majú značný vnútroštátny charakter, a úloh, ktoré vytvárajú náklady na služby vo verejnom záujme. Prípadné negatívne účinky na trh sú veľmi obmedzené, ako to dokazujú ceny, ktoré inštitút INRAP účtuje na trhu v oblasti vykopávok a ktoré podľa francúzskych orgánov a v rozpore s tvrdením sťažovateľa neovplyvňujú podmienky obchodovania, nepredstavujú predátorskú cenotvorbu ani nevyvolávajú efekt vytlačania, a to najmä preto, že sú v skúmanom období v priemere vyššie ako ceny účtované inými prevádzkovateľmi v oblasti preventívnej archeológie. V tejto súvislosti francúzske orgány tvrdili, že inštitút INRAP v rámci svojich konkurenčných činností dbá na to, aby prípadný zisk, ktorý by mohol vzniknúť z každej operácie, zostal primeraný. Vysvetlili, že na základe rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017 inštitút INRAP zaviedol nástroj na výpočet svojich marží pre jednotlivé operácie pred predložením svojich ponúk na zákazky na vykopávky. Tento nástroj umožňuje štandardizovať metodiku a zároveň zabezpečuje, aby inštitút INRAP automaticky generoval zisk. Inštitút INRAP tak pri každej operácii zabezpečuje, aby sa v prognóze čistej marže zohľadňovali všetky náklady v ich úplnosti. Podľa francúzskych orgánov z toho vyplýva, že inštitút INRAP sa nikdy nemohol dostať do pozície, v ktorej by mohol uplatňovať predátorskú cenotvorbu.

- (209) Okrem toho, pokiaľ ide o prínos k cieľu spoločného záujmu, podľa francúzskych orgánov nemožno pochybovať o tom, že pozitívne účinky výrazne prevažujú nad prípadnými negatívnymi účinkami, keďže ide o sledovanie legitímneho cieľa všeobecného záujmu v podobe zachovania archeologického dedičstva, v prípade ktorého určenie prostriedkov na jeho dosiahnutie je úlohou členských štátov a ktorého význam sa uznáva aj v ZFEÚ, napríklad v článku 36, pokiaľ ide o národné kultúrne bohatstvo, ktoré má archeologickú hodnotu.
- (210) Francúzske orgány napokon dospeli k záveru, že všetky kritériá zlučiteľnosti uvedené v článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sú splnené, pokiaľ ide o financovanie poskytnuté inštitútu INRAP.

6. POSÚDENIE PREDMETNÝCH OPATRENÍ

6.1. Identifikácia predmetných opatrení

- (211) Dve predmetné opatrenia, a to i) potenciálne krížové dotácie medzi ne hospodárskymi činnosťami inštitútu INRAP a jeho hospodárskymi činnosťami a ii) dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, sú opísané v oddieloch 3.1.1 a 3.1.2 tohto rozhodnutia.
- (212) Po začatí konania Komisia nedostala od spoločnosti EVEHA ani od Francúzska žiadne pripomienky, ktoré by spochybňovali identifikáciu týchto opatrení.
- (213) Komisia preto vykonala túto analýzu.

6.2. Existencia štátnej pomoci

- (214) Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ „pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.
- (215) Z toho vyplýva, že na to, aby sa opatrenie mohlo považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musia byť splnené tieto kumulatívne kritériá:
- opatrenie musí byť pripísateľné štátu a financované zo štátnych prostriedkov;
 - opatrenie musí byť selektívne a zvýhodňovať podnik vykonávajúci hospodársku činnosť;
 - opatrenie poskytovať hospodársku výhodu a
 - opatrenie musí narušovať hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením a musí ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi.
- (216) Keďže tieto kritériá sú kumulatívne, ak jedno z nich nie je splnené, opatrenie nemožno klasifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

6.2.1. Dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme v súvislosti s preventívnymi archeologickými vykopávkami

6.2.1.1. Pojmy „podnik“ a „hospodárska činnosť“

- (217) Podľa ustálenej judikatúry „pojem podnik zahŕňa akýkoľvek subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie subjektu a spôsob jeho financovania“⁽⁵⁹⁾. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činností. Súdny dvor rozhodol, že „hospodársku činnosť predstavuje každá činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovarov a služieb na danom trhu“⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2000, Pavlov a i., spojené veci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 74.

⁽⁶⁰⁾ Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 1987, Komisia/Taliansko, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, bod 7; rozsudok Súdneho dvora z 18. júna 1998, Komisia/Taliansko, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, bod 36; rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2000, Pavlov a i., spojené veci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 75.

- (218) Ako sa uvádza v odôvodneniach 19 až 21, trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok bol otvorený hospodárskej súťaži zákonom č. 2003-707 z 1. augusta 2003. V súlade s článkom L. 523-8 zákonníka kultúrneho dedičstva si navrhovatelia na splnenie príkazu štátu môžu vybrať jedného z týchto prevádzkovateľov: i) inštitút INRAP; ii) miestne alebo regionálne archeologické oddelenia alebo iii) akýkoľvek iný verejný alebo súkromný subjekt za predpokladu, že jeho vedecká odbornosť je akreditovaná štátom.
- (219) Komisia konštatuje, že inštitút INRAP ponúka na deregulovanom trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok spoplatnené služby, aby umožnil navrhovateľom splniť príkazy vlády pred realizáciou projektov územného rozvoja ⁽⁶¹⁾.
- (220) Preventívne archeologické vykopávky inštitútu INRAP preto predstavujú hospodársku činnosť. Túto klasifikáciu ako hospodársku činnosť v skutočnosti uznal aj orgán na ochranu hospodárskej súťaže vo svojom rozhodnutí z 1. júna 2017 ⁽⁶²⁾, ako aj jeho predchodca (Rada hospodárskej súťaže, *Conseil de la Concurrence*) vo svojom stanovisku z 19. mája 1998 týkajúcom sa asociácie AFAN, predchodcu inštitútu INRAP ⁽⁶³⁾.
- (221) Nie je teda pochyb o tom, že na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok inštitút INRAP skutočne predstavuje podnik na účely článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (222) Tento záver, ku ktorému Komisia dospela už vo svojom rozhodnutí o začatí konania, francúzske orgány nespochybujú.

6.2.1.2. Použitie štátnych prostriedkov a pripísateľnosť opatrenia štátu

- (223) V súlade s článkom 107 ods. 1 ZFEÚ len opatrenia poskytované štátom alebo zo štátnych prostriedkov môžu predstavovať štátnu pomoc. Poskytnutie výhody priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a pripísateľnosť takéhoto opatrenia štátu sú dve odlišné podmienky, ktoré musia byť obe splnené, aby sa preukázala existencia štátnej pomoci ⁽⁶⁴⁾.
- (224) Po prvé, pokiaľ ide o kritérium týkajúce sa pripísateľnosti štátu, je potrebné poznamenať, že financovanie inštitútu INRAP je stanovené v článku L. 524-1 zákonníka o kultúrnom dedičstve ⁽⁶⁵⁾. Navyše dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme poskytuje ministerstvo kultúry.
- (225) Preto nie je pochyb o tom, že opatrenie možno pripísať štátu.
- (226) Po druhé, pokiaľ ide o kritérium štátnych prostriedkov, treba si uvedomiť, že štátne prostriedky zahŕňajú všetky zdroje verejného sektora ⁽⁶⁶⁾. Presun štátnych prostriedkov môže mať mnoho foriem, ako sú priame granty, úvery, záruky, priame investície do kapitálu spoločností a vecné plnenie ⁽⁶⁷⁾. Priame dotácie poskytované verejným subjektom sú svojou povahou štátnymi prostriedkami.
- (227) Predmetné opatrenie týkajúce sa potenciálnej pomoci pre konkurenčné odvetvie je teda pripísateľné francúzskemu štátu a poskytuje sa zo štátnych prostriedkov.
- (228) Tento záver, ku ktorému Komisia dospela už vo svojom rozhodnutí o začatí konania, francúzske orgány rovnako nespochybujú.

⁽⁶¹⁾ Pozri v tejto súvislosti odôvodnenia 19 až 20 tohto rozhodnutia.

⁽⁶²⁾ Pozri bod 57 rozhodnutia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z 1. júna 2017: „[...] preventívne archeologické vykopávky, ktorých ciele a postupy sa líšia od ostatných fáz archeologického procesu, predstavujú [...] hospodársku činnosť, ktorá je osobitne vymedzená a ohraničená zákonom z roku 2003.“.

⁽⁶³⁾ Stanovisko Rady hospodárskej súťaže č. 98-A-07 z 19. mája 1998 týkajúce sa žiadosti o stanovisko k uplatňovaniu pravidiel vnútroštátneho práva a práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže v súvislosti s preventívnymi archeologickými vykopávkami: „výkon preventívnych archeologických vykopávok predstavuje hospodársku činnosť“.

⁽⁶⁴⁾ Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2002, Francúzsko/Komisia, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 24; rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Deutsche Bahn AG/Komisia, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, bod 103.

⁽⁶⁵⁾ Pozri odôvodnenie 35 tohto rozhodnutia.

⁽⁶⁶⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 1996, Air France/Komisia, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, bod 56.

⁽⁶⁷⁾ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1), bod 51.

6.2.1.3. Selektívnosť opatrenia

- (229) Na to, aby sa opatrenie považovalo za štátnu pomoc, musí byť selektívne, inými slovami musí zvýhodňovať „určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (230) Dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme boli poskytnuté len inštitútu INRAP, hoci v rovnakom odvetví ako inštitút INRAP pôsobia aj iné podniky v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Keďže ide o individuálnu pomoc, predpokladá sa, že je selektívna⁽⁶⁸⁾. Inštitút INRAP je jediný subjekt, ktorý tieto dotácie dostáva. Opatrenie je preto selektívne v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Tento záver, ku ktorému Komisia dospela už vo svojom rozhodnutí o začatí konania, francúzske orgány rovnako nespochybujú.

6.2.1.4. Existencia hospodárskej výhody

- (231) Hospodárskou výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá výhoda, ktorú by podnik nemohol získať za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu⁽⁶⁹⁾. Výhodu môže predstavovať poskytnutie pozitívnych hospodárskych výhod, ako aj oslobodenie od hospodárskej záťaže⁽⁷⁰⁾. Takéto oslobodenie od hospodárskej záťaže predstavuje širokú kategóriu zahŕňajúcu akékoľvek zníženie poplatkov, ktoré sú spravidla zahrnuté do rozpočtu podniku⁽⁷¹⁾.
- (232) Na posúdenie otázky, či ide o výhodu, by sa mala porovnať finančná situácia podniku po prijatí opatrenia s jeho finančnou situáciou v prípade, že by sa opatrenie neprijalo⁽⁷²⁾. Keďže podstatný je len vplyv opatrenia na podnik, nie je dôležité, či je výhoda pre podnik povinná v tom zmysle, že sa jej nemohol vyhnúť alebo ju odmietnuť⁽⁷³⁾.
- (233) Náklady vyplývajúce z regulačných povinností uložených štátom možno v zásade považovať za súvisiace s nákladmi nevyhnutne spojenými s hospodárskou činnosťou, takže akákoľvek kompenzácia týchto nákladov predstavuje poskytnutie výhody podniku⁽⁷⁴⁾. To znamená, že skutočnosť, že prínos nepresahuje rámec kompenzácie nákladov vyplývajúcich z uloženia regulačnej povinnosti, v zásade nevylučuje existenciu výhody. To isté platí aj pre oslobodenie od nákladov, ktoré by podniku nevznikli, ak by neexistoval stimul vyplývajúci z opatrenia štátu, pretože bez tohto stimulu by podnik inak štruktúroval svoje činnosti.
- (234) V tomto prípade opatrenie spočíva v ročnej dotácii na náhradu strát, ktoré inštitútu INRAP vznikli v dôsledku povinností, ktoré mu boli uložené ako prevádzkovateľovi poslednej inštalácie v oblasti preventívnych archeologických vykopávok. V dôsledku toho náhrada týchto nákladov v zásade predstavuje hospodársku výhodu pre inštitút INRAP.
- (235) Ekonomická výhoda vyplýva zo skutočnosti, že inštitút INRAP je oslobodený od určitej hospodárskej záťaže, ktorá by zaťažila jeho rozpočet, a má využívať finančné príjmy, ktoré by za bežných trhových podmienok nezískal. Tento záver, ku ktorému Komisia dospela už vo svojom rozhodnutí o začatí konania, francúzske orgány rovnako nespochybujú.

⁽⁶⁸⁾ Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 4. júna 2015, Komisia/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, bod 60.

⁽⁶⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, *SFEI a iní*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 60; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 1999, *Španielsko/Komisia*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

⁽⁷⁰⁾ Ako napríklad daňové výhody alebo zníženia príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia.

⁽⁷¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 15. marca 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, bod 13; rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2000, *Nemecko/Komisia*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, bod 25; rozsudok Súdneho dvora z 19. mája 1999, *Taliansko/Komisia*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, bod 15; rozsudok Súdneho dvora z 3. marca 2005, *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, bod 36.

⁽⁷²⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. júla 1974, *Taliansko/Komisia*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, bod 13.

⁽⁷³⁾ *Commission Decision 2004/339/EC of 15 October 2003 on the measures implemented by Italy for RAI SpA* (Rozhodnutie Komisie 2004/339/ES z 15. októbra 2003 o opatreniach Talianska v prospech RAI SpA) (Ú. v. EÚ L 119, 23.4.2004, s. 1), odôvodnenie 69; návrh generálneho advokáta – Fennelly – 26. novembra 1998, *Francúzsko/Komisia*, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, bod 26.

⁽⁷⁴⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 25. marca 2015, *Belgicko/Komisia*, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, body 74 až 78.

- (236) Francúzske orgány vo svojich pripomienkach tvrdili, že náhrada nákladov na služby vo verejnom záujme nepredstavuje náhradu za služby vo verejnom záujme v zmysle rozsudku vo veci Altmark, ale prevádzkovú pomoc, na ktorú sa vzťahuje článok 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. Týmto odôvodnením francúzske orgány implicitne uznávajú, že dotácia na náklady na služby vo verejnom záujme poskytuje inštitútu INRAP hospodársku výhodu (všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách sa vzťahuje len na štátnu pomoc).
- (237) Ako však Komisia uviedla vo svojom rozhodnutí o začatí konania, v prípade dotácií poskytnutých ako náhrada nákladov na služby vo verejnom záujme by sa hospodárska výhoda mohla prípadne a pre úplnosť posúdiť so zreteľom na rozsudok vo veci Altmark ⁽⁷⁵⁾. V tomto rozsudku sa konštatovalo, že poskytnutie výhody môže byť vylúčené v kontexte náhrady za služby vo verejnom záujme, ak sú splnené štyri kumulatívne podmienky:
1. podnik, ktorý prijíma takúto kompenzáciu, musí byť skutočne poverený plnením záväzkov služby vo verejnom záujme a tieto záväzky musia byť jasne definované;
 2. kritériá, na základe ktorých sa vypočíta kompenzácia, musia byť vopred objektívne a transparentne stanovené;
 3. kompenzácia nemôže prekročiť sumu, ktorá je potrebná na pokrytie všetkých nákladov alebo ich časti, vzniknutých pri plnení úloh služby vo verejnom záujme, berúc do úvahy príslušné tržby, ako aj primeraný zisk z plnenia týchto záväzkov;
 4. ak sa výber podniku, ktorý bude poverený realizáciou záväzkov služieb vo verejnom záujme, neuskutočňuje prostredníctvom výberového konania v rámci verejnej súťaže, výška nevyhnutnej kompenzácie musí byť určená na základe analýzy výdavkov, ktoré by stredne veľký podnik, dobre riadený a primerane vybavený dopravnými prostriedkami vynaložil pri realizácii týchto záväzkov, zohľadniac pri tom súvisiace príjmy, ako aj primeraný zisk pri realizácii záväzkov služby vo verejnom záujme.
- (238) Vzhľadom na kumulatívnu povahu podmienok stanovených v rozsudku vo veci Altmark stačí, aby jedna z podmienok nebola splnená, aby kompenzácia predstavovala štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (239) Bez toho, aby bola dotknutá analýza ostatných podmienok, je zjavné, že minimálne štvrté kritérium nie je splnené, keďže úlohy inštitútu INRAP mu neboli zverené prostredníctvom postupu verejného obstarávania a neexistuje dôkaz, že výška náhrady zodpovedá nákladom dobre riadeného podniku.
- (240) Komisia preto dospela k záveru, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme poskytujú inštitútu INRAP hospodársku výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

6.2.1.5. Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod

- (241) Opatrenie poskytnuté štátom sa pokladá za opatrenie, ktoré naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, ak sa ním môže posilniť konkurenčné postavenie príjemcu v porovnaní s inými podnikmi, s ktorými súťaží ⁽⁷⁶⁾.
- (242) Z praktických dôvodov sa teda narušenie hospodárskej súťaže v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ vo všeobecnosti pokladá za existujúce vtedy, keď štát poskytne finančnú výhodu podniku v liberalizovanom odvetví, v ktorom existuje alebo môže existovať hospodárska súťaž ⁽⁷⁷⁾.
- (243) Ako sa uvádza v odôvodneniach 19 až 21, trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok bol otvorený hospodárskej súťaži zákonom č. 2003-707 z 1. augusta 2003. Každá finančná výhoda poskytnutá inštitútu INRAP v rámci jeho hospodárskych činností (ako napríklad poskytnutie dotácií na náklady na služby vo verejnom záujme) preto môže posilniť jeho konkurenčné postavenie voči iným prevádzkovateľom preventívnej archeológie, prinajmenšom od 1. augusta 2003.

⁽⁷⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, body 87 až 95.

⁽⁷⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 1980, Philip Morris, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, bod 11; rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2000, Alzetta, spojené veci T-298/97, T-312/97 atď., ECLI:EU:T:2000:151, bod 80.

⁽⁷⁷⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2000, Alzetta, spojené veci T-298/97, T-312/97 atď., ECLI:EU:T:2000:151, body 141 až 147; rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

- (244) Pokiaľ ide o kritérium ovplyvňovania obchodu, podľa ustálenej judikatúry sa nemusí preukázať skutočný dosah dotknutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi, ale len preskúmať, či táto pomoc môže tento obchod ovplyvniť ⁽⁷⁸⁾.
- (245) Zákon č. 2003/707 z 1. augusta 2003 umožnil prevádzkovateľom z iných členských štátov vstúpiť na francúzsky trh. Preto finančná výhoda, ktorú inštitút INRAP získal na základe poskytnutej pomoci v konkurenčnom odvetví vo forme dotácií na náklady na služby vo verejnom záujme, môže sťažiť týmto prevádzkovateľom vstup na trh a ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi. Tento záver, ku ktorému Komisia dospela už vo svojom rozhodnutí o začatí konania, francúzske orgány rovnako nespochybujú.

6.2.1.6. Záver o klasifikácii dotácií na náklady na služby vo verejnom záujme ako pomoci

- (246) V rámci formálneho vyšetrovacieho konania Komisia nedostala žiadne pripomienky, ktoré by zmenili jej posúdenie v tom zmysle, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme by sa mali klasifikovať ako štátna pomoc.
- (247) Komisia preto zo všetkých uvedených dôvodov dospela k záveru, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc v prospech inštitútu INRAP.

6.2.2. *Potenciálne krížové dotácie medzi nekonkurenčnými činnosťami inštitútu INRAP subvencovanými štátom a jeho konkurenčnými činnosťami*

6.2.2.1. Oddelenie účtovníctva inštitútu INRAP

- (248) Ako vysvetlila spoločnosť EVEHA (pozri odôvodnenie 86), podstatou sťažnosti sú potenciálne krížové dotácie medzi nehospodárskymi činnosťami inštitútu INRAP a jeho hospodárskymi činnosťami.
- (249) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila podrobné pochybnosti o nedostatočnom oddelení účtovníctva, ktorým by sa vylúčilo krížové dotovanie medzi „nekonkurenčnými“ a „konkurenčnými“ činnosťami inštitútu INRAP. Nedospela však ku konečnému záveru o takomto nedostatočnom oddelení, a teda o tom, či štátna pomoc mohla byť poskytnutá inštitútu INRAP týmto spôsobom.
- (250) Vzhľadom na ťažkosti pri zisťovaní vhodnosti systému nákladového účtovníctva, ktorý zaviedol inštitút INRAP, Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania nezaujala konečné stanovisko k existencii štátnej pomoci vyplývajúcej z možných krížových dotácií, uviedla však, že v každom prípade by bolo možné posúdiť zlučiteľnosť s vnútorným trhom.
- (251) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania však spoločnosť EVEHA tvrdila (pozri odôvodnenie 75 a nasl.), že Komisia nemôže zaujať stanovisko k zlučiteľnosti opatrenia, kým najprv neurčí, či toto opatrenie predstavuje štátnu pomoc. Toto stanovisko potvrdil Súdny dvor v nedávnom rozsudku vo veci Vattenfall ⁽⁷⁹⁾.
- (252) Komisia preto musí najprv určiť, či ide o štátnu pomoc, až potom rozhodnúť o možnej zlučiteľnosti takejto pomoci vyplývajúcej z potenciálneho krížového dotovania.
- (253) Počas formálneho vyšetrovacieho konania Komisia v tejto súvislosti dostala pripomienky od spoločnosti EVEHA (pozri odôvodnenie 72), ktorá zopakovala svoj názor, že v rokoch 2008 až 2021 chýbalo spoľahlivé oddelenie účtovníctva.
- (254) Podobne Komisia dostala argumenty francúzskych orgánov (pozri oddiel 5.3), podľa ktorých inštitút INRAP v rokoch 2008 až 2018 už mal zavedený systém nákladového účtovníctva, hoci ho bolo možné „zlepšiť“ (pozri odôvodnenie 164), a že inštitút INRAP sa od obdobia pred rokom 2015 zaoberal „zavedením nákladového účtovníctva s cieľom zlepšiť kvalitu informácií o cenách svojich nákladov a ich štruktúre a premenlivých zložkách“ (pozri odôvodnenie 165). Francúzske orgány takisto citovali rozhodnutie orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z roku 2017 ⁽⁸⁰⁾, v ktorom konštatoval, že nezistil „nedostatok“ riadne oddeleného účtovníctva medzi konkurenčnými a nekonkurenčnými činnosťami, poznamenal však, že „systém by sa mohol zlepšiť“. A napokon francúzske orgány uvádzajú, že minimálne po roku 2018 bolo nákladové účtovníctvo

⁽⁷⁸⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 14. januára 2015, Eventech/The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 65; rozsudok Súdneho dvora z 8. mája 2013, Libert a iní, spojené veci C-197/11 a C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, bod 76.

⁽⁷⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2024, Komisia/Holandsko, C-40/23 P, ECLI:EU:C:2024:492, bod 35.

⁽⁸⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 29.

inštitútu INRAP také, že vylučovalo krízové dotácie vďaka tomu, že bolo v predchádzajúcich rokoch posilnené (pozri odôvodnenie 170). Túto skutočnosť zistila účtovná spoločnosť poverená ako nezávislý audítor najmä v rokoch 2018 až 2020 (pozri odôvodnenia 170 až 173).

- (255) Okrem týchto úvah Komisia uvádza, že počas formálneho vyšetrovacieho konania vzala na vedomie znalecký posudok z 18. decembra 2023, ktorý zadal *Tribunal de Commerce de Paris* (Obchodný súd v Paríži) v rámci žaloby podanej spoločnosťou EVEHA proti inštitútu INRAP (31. decembra 2018) o náhradu škody utrpenej v dôsledku údajných protisúťažných praktík zo strany inštitútu INRAP.
- (256) Samotná znalecká správa vychádza z auditu, ktorý predtým vykonal nezávislý audítor uvedený v odôvodnení 254. Záver súdneho znalca je takýto:

„Na záver, po vykonaní všetkých kontrol, ktoré sme považovali za vhodné, môžeme potvrdiť, že údaje v oznámení inštitútu INRAP z 1. júla 2021 pochádzajú z jeho systému nákladového účtovníctva, ktorý je v súlade so všeobecnými účtami.

Z dôvodov uvedených v tejto správe a zhrnutých v predchádzajúcich častiach sme schopní potvrdiť údaje o obrate (rozdelenie na ziskový a neziskový sektor) [tučné písmo doplnil súdny znalec].

Nie sme však schopní overiť údaje o nákladoch (percentuálne rozdelenie priamych a nepriamych nákladov pre každé z dvoch odvetví činnosti), pretože neexistuje metodika na rozdelenie určitých nepriamych nákladov podložená dostatočne objektívnymi a spoľahlivými kritériami [tučné písmo doplnil súdny znalec].

To samo osebe neznamena, že údaje poskytnuté inštitútom INRAP týkajúce sa rozdelenia nepriamych nákladov sú nevyhnutne nesprávne. Znamená to, že vzhľadom na aktuálny stav hlavný pridelovací kľúč, ktorý sa používa na rozdelenie týchto nákladov medzi dva sektory činnosti (ziskový a neziskový), nie je dostatočne podložený na to, aby sa dal potvrdiť, najmä preto, že pridelovací kľúč, ktorý používa inštitút INRAP, sa odchyľuje od praxe všeobecne pozorovanej v porovnateľných hospodárskych sektoroch.“ [Podčiarkla Komisia]

- (257) Komisia poznamenáva, že na to, aby financovanie nehospodárskej činnosti nepatrilo do rozsahu pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, dotknutý členský štát musí zabezpečiť, aby sa financovanie za žiadnych okolností nemohlo použiť na krízové alebo nepriame dotovanie iných hospodárskych činností.
- (258) Komisia tiež poznamenáva, že krízovým dotáciám možno zabrániť vedením oddeleného účtovníctva, vhodným pridelovaním nákladov a príjmov a zabezpečením, aby verejné financovanie neposkytovali výhodu pre iné činnosti ⁽⁸¹⁾.
- (259) Z uvedených informácií však vyplýva, že napriek dlhoročným kontrolám pred Komisiou, ako aj pred vnútroštátnymi orgánmi alebo súdmi, žiadny nezávislý audítor nebol schopný preukázať, že pridelovacie kľúče použité na pridelenie nákladov, ktoré vznikli inštitútu INRAP, medzi dva sektory činnosti (hospodársky a nehospodársky) sú dostatočne podložené, aby sa vylúčilo akékoľvek riziko krízových dotácií.
- (260) Hoci teda Komisia akceptuje argumenty Francúzska týkajúce sa existencie systému nákladového účtovníctva, ktoré zaviedol inštitút INRAP, a úsilia francúzskych orgánov o jeho zlepšenie (a to aj do budúcnosti), faktom zostáva, že Komisia musí na konci formálneho vyšetrovacieho konania posúdiť, či existuje alebo neexistuje štátna pomoc vo forme krízových dotácií v prospech inštitútu INRAP.
- (261) Práve na základe tohto zistenia Komisia posúdi, či sú splnené všetky podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

6.2.2.2. Pojmy „podnik“ a „hospodárska činnosť“

- (262) Ako sa uvádza v odôvodnení 217, označenie konkrétneho subjektu za podnik plne závisí od povahy jeho činností. Súdny dvor rozhodol, že „hospodársku činnosť predstavuje každá činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovarov a služieb na danom trhu“.

⁽⁸¹⁾ Pozri bod 212 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

- (263) V tomto prípade potenciálne krížové dotácie, o ktorých hovorí spoločnosť EVEHA, údajne vyplývajú z verejného financovania, ktoré francúzsky štát poskytol „nekonkurenčnému“ odvetviu inštitútu INRAP.
- (264) Preto je potrebné vymedziť povahu činností, na ktoré sa vzťahuje toto financovanie, konkrétne činnosti zahŕňajúce preventívne archeologické hodnotenia, vypracúvanie správ a šírenie výsledných poznatkov (pozri oddiel 2.1.1).
- (265) Ako vysvetlili francúzske orgány, hodnotiaci činnosť je verejnou službou všeobecného záujmu, za ktorú navrhovateľ neplatí prevádzkovateľovi.
- (266) Ako sa vysvetľuje ďalej, pre túto činnosť v skutočnosti neexistuje žiadny skutočný trh. Hodnotiaci činnosť úzko súvisí s verejnými funkciami štátu v oblasti územného rozvoja, ktorých cieľom je ochrana archeologického dedičstva.
- (267) Inštitút INRAP financuje svoju hodnotiacu činnosť prostredníctvom prevádzkovej dotácie, ktorú vypláca štát. Táto činnosť je verejnou službou všeobecného záujmu, ktorá je zameraná na ochranu archeologického dedičstva. Jej cieľom je „prostredníctvom štúdií, prieskumov alebo terénnych prác identifikovať a opísať všetky prvky archeologického dedičstva, ktoré sa môžu na lokalite nachádzať, a zistenia predstaviť v správe“ (článok R. 523-15 ods. 1 zákonníka kultúrneho dedičstva).
- (268) Vyvrcholením hodnotenia je príprava správy, ktorá sa predkladá štátu. Správa tvorí neoddeliteľnú súčasť hodnotenia a obsahuje jeho zistenia. Správy vypracúva inštitút INRAP a príslušné poverené oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov. Obsahujú vedecké informácie, ktoré štátu umožňujú nariadiť navrhovateľom, aby prijali vhodné opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva (preventívne archeologické vykopávky, zmeny v projekte územného rozvoja alebo zaradenie do zoznamu historických pamiatok).
- (269) Túto činnosť prísne reguluje štát, ktorý nariaďuje a schvaľuje hodnotenia a monitoruje ich vykonávanie, ktoré zveruje poverenému oddeleniu miestneho alebo regionálneho orgánu alebo inštitútu INRAP. Navrhovatelia si nevyberajú, kto hodnotenie vykoná. Proces určovania je prísne stanovený zákonom: poverené oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov sú prvé v poradí na vykonanie hodnotenia; ak tak nemôžu urobiť, vykoná ho inštitút INRAP.
- (270) Hodnotiaci správa predstavuje vedecké archeologické údaje, administratívny dokument a verejnú listinu. Archeológovia ho preto môžu bez obmedzení využívať na vedecké štúdie, ktoré nesúvisia s územným rozvojom.
- (271) Výskumné činnosti (vedenie výskumných projektov, písanie článkov, účasť na vedeckých sympóziách atď.) a iniciatívy na propagáciu archeologických nálezov (pomoc pri organizovaní výstav atď.) vykonáva inštitút INRAP nezávisle od svojej činnosti v oblasti preventívnej archeológie. Tieto činnosti sa financujú výlučne z prevádzkovej dotácie inštitútu INRAP a neuhrádzajú ich tretie strany.
- (272) Činnosť preventívnych archeologických hodnotení preto nie je hospodárskou ani konkurenčnou činnosťou vzhľadom na spôsob, akým ju riadi a organizuje štát:
1. Po prvé, neexistuje trh v oblasti služieb preventívneho archeologického hodnotenia, pretože štát sa rozhodol zveriť túto službu výlučne inštitútu INRAP alebo miestnym či regionálnym orgánom.
 2. Po druhé, táto činnosť je súčasťou právomocí úradnej moci v zmysle bodu 17 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc: „Článok 107 ods. 1 zmluvy sa neuplatňuje v prípade, že štát ‚vykonáva verejnú právomoc‘, ani v prípade, že verejné subjekty konajú ‚ako verejné orgány‘“⁽⁸²⁾. Činnosť preventívneho archeologického hodnotenia je neoddeliteľnou súčasťou výkonu právomocí verejnej moci, pokiaľ ide o spôsob, akým chce štát riadiť územné plánovanie a zachovať svoje archeologické a historické dedičstvo. V tomto ohľade je

⁽⁸²⁾ V tom istom bode oznámenia Komisie sa uvádza, že: „Subjekt možno pokladať za subjekt vykonávajúci verejnú právomoc, ak predmetná činnosť tvorí súčasť základných funkcií štátu, alebo je spojená s týmito funkciami svojou povahou, cieľom a pravidlami, ktorým podlieha. Vo všeobecnosti možno povedať, že pokiaľ sa členský štát nerozhodne zaviesť trhové mechanizmy, činnosti, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou právomocí úradnej moci a ktoré vykonáva štát, nie sú hospodárskymi činnosťami.“

cieľom preventívneho archeologického hodnotenia jednoznačne zistiť, či lokalita obsahuje stopy po minulom ľudskom osídlení, a to pomocou vhodného vybavenia a s využitím vysoko špecializovaných vedeckých poznatkov. Táto analytická úloha je potrebná na zachovanie archeologického dedičstva a sleduje cieľ verejného záujmu, ktorý nemá hospodársky rozmer. Ide o činnosť v oblasti ochrany archeologického dedičstva, ktorá je neoddeliteľná od „výskumu s cieľom rozšíriť poznatky a lepšie porozumieť daným témam“ a od „rozširovania výsledkov výskumu“ v zmysle bodu 31 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

3. A napokon, vzhľadom na špecifickú povahu a úlohu preventívnych archeologických hodnotení, ktoré sa vykonávajú štandardizovaným spôsobom po celej krajine, ako aj vzhľadom na neexistenciu skutočného trhu pre tento druh služieb sa zdá, že hodnotenie je nenahradiťelné v zmysle bodu 36 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc ⁽⁸³⁾.

- (273) Nejde tu teda o činnosť spočívajúcu v ponuke tovaru a služieb na danom trhu. Tieto úlohy v oblasti kultúry a vedy, ktoré majú neziskový cieľ verejného záujmu, preto nemajú hospodársku povahu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (274) Okrem toho, v súlade s bodom 34 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc „[v]zhľadom na svoju osobitú povahu môžu byť určité činnosti v oblasti kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva a prírody organizované nekomerčným spôsobom, a byť teda nehospodárskej povahy“, čo je zrejme prípad hodnotiacich činností inštitútu INRAP.
- (275) Navyše v bode 37 oznámenia Komisie sa stanovuje, že „[v] prípadoch, keď subjekt vykonáva kultúrne činnosti alebo činnosti ochrany kultúrneho dedičstva, z ktorých niektoré sú nehospodárskymi činnosťami uvedenými v odsekoch 34 a 36 a niektoré hospodárskymi činnosťami, na verejné financovanie, ktoré získa, sa budú vzťahovať pravidlá štátnej pomoci iba v tom rozsahu, v akom pokrýva náklady spojené s hospodárskymi činnosťami“.
- (276) Keďže v tomto prípade verejné financovanie spojené s hodnoteniami nezahŕňa hospodárske činnosti v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, Komisia sa domnieva, že by malo byť v zásade vylúčené z rozsahu pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci.
- (277) Rovnaký záver platí aj pre činnosti súvisiace s výskumom a propagáciou jeho výsledkov, keďže predstavujú „[výskum] s cieľom rozšíriť poznatky a lepšie porozumieť daným témam“ a „[rozširovanie] výsledkov výskumu“ v zmysle bodu 31 oznámenia Komisie.
- (278) Na základe toho sa Komisia domnieva, že tieto činnosti nepredstavujú hospodárske činnosti v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a preto nepatria do rozsahu pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci.
- (279) Každé krížové dotácie medzi nehospodárskymi činnosťami inštitútu INRAP, ktoré by v zásade nepatrili do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a jeho hospodárskymi činnosťami by však mali vplyv na trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok, pretože by inštitútu INRAP umožnili získať podporu od francúzskeho štátu, ktorú by mohol použiť na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok.
- (280) Ako sa uvádza v odôvodneniach 217 až 221, nie je pochyb o tom, že na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok inštitút INRAP predstavuje podnik vykonávajúci hospodársku činnosť na účely článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (281) Preto vzhľadom na analýzu Komisie uvedenú v odôvodneniach 248 až 261 a jej záver, že neexistuje záruka spoľahlivého oddelenia účtovníctva, čím by sa zabránilo krížovým dotáciám, Komisia dospela k záveru, že časť verejného financovania nehospodárskych činností inštitútu INRAP je v prospech podniku v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže toto financovanie sa môže použiť na archeologické vykopávky.

⁽⁸³⁾ Bod 36 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc: „Okrem toho mnohé činnosti v oblasti kultúry alebo ochrany kultúrneho dedičstva sú objektívne nenahradiťelné (napr. prevádzkovanie verejných archívov, v ktorých sa uchovávali jedinečné dokumenty), čím sa vylučuje existencia skutočného trhu. Komisia zastáva názor, že takéto činnosti by sa tiež mali považovať za činnosti nehospodárskej povahy.“

6.2.2.3. Použitie štátnych prostriedkov a pripísateľnosť opatrenia štátu

- (282) Akékoľvek potenciálne krížové dotovanie inštitútu INRAP v období rokov 2008 až 2021 by pozostávalo z časti týchto verejných finančných prostriedkov poskytnutých na nehopodárske činnosti inštitútu INRAP (pozri odôvodnenie 36):
- a) do 31. decembra 2015 časť príjmov z poplatku za preventívnu archeológiu (RAP);
 - b) dotácie z rozpočtových prostriedkov;
 - c) od 1. januára 2016 prevádzková dotácia vyplácaná ministerstvom kultúry vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 175) ⁽⁸⁴⁾;
 - d) prevádzková dotácia vyplácaná ministerstvom kultúry vo forme rozpočtových prostriedkov stanovených v zákone o rozpočte (program 186) ⁽⁸⁵⁾;
 - e) rôzne dotácie od verejných subjektov iných ako príslušné ministerstvá, či už sú francúzske alebo iné ako francúzske ⁽⁸⁶⁾.
- (283) Po prvé, Komisia konštatuje, ako sa uvádza v odôvodnení 224, že financovanie inštitútu INRAP je stanovené v článku L. 524-1 zákonníka kultúrneho dedičstva ⁽⁸⁷⁾ a že financovanie poskytuje francúzsky štát alebo verejné subjekty.
- (284) Po druhé, Komisia sa domnieva, že uvedené financovanie (odôvodnenie 282) predstavuje štátne prostriedky. Francúzske orgány uviedli, že poplatok za preventívnu archeológiu fungoval minimálne do 31. decembra 2015 ako daň určená v priamy prospech: i) Národného fondu preventívnej archeológie (ďalej len „FNAP“); a ii) prevádzkovateľov hodnotení (inštitút INRAP a miestne alebo regionálne orgány). Podľa ustálenej judikatúry daň, ktorá je stanovená a pridelená príjmom (v tomto prípade fondu FNAP a prevádzkovateľom hodnotení) záväzným spôsobom na základe vnútroštátnych právnych predpisov ⁽⁸⁸⁾, predstavuje štátne prostriedky.
- (285) Okrem toho, ako sa uvádza v odôvodnení 226 tohto rozhodnutia, dotácie, ktoré poskytuje verejný subjekt (ministerstvo kultúry alebo iný verejný subjekt), sú svojou povahou štátnymi prostriedkami.

6.2.2.4. Selektívnosť opatrenia

- (286) Na to, aby sa opatrenie považovalo za štátnu pomoc, musí byť selektívne, inými slovami musí zvýhodňovať „určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (287) Otázka krížového dotovania medzi nehopodárskymi činnosťami inštitútu INRAP a jeho hopodárskymi činnosťami sa týka len inštitútu INRAP, hoci v tom istom hopodárskom a konkurenčnom odvetví, v ktorom pôsobí inštitút INRAP, pôsobia aj iné podniky v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (288) Keďže ide o individuálnu pomoc, predpokladá sa, že je selektívna ⁽⁸⁹⁾. Inštitút INRAP je jediným príjemcom finančných prostriedkov a nie je vylúčené, že tieto finančné prostriedky podporujú jeho hopodárske činnosti.
- (289) Opatrenie je preto selektívne v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

⁽⁸⁴⁾ Francúzske orgány uviedli, že od 1. januára 2016 táto dotácia nahradila priamy výber poplatku za preventívnu archeológiu inštitútom INRAP, ktorý sa odvtedy odvádza do všeobecného štátneho rozpočtu.

⁽⁸⁵⁾ Francúzske orgány uviedli, že táto dotácia prispieva k financovaniu úloh inštitútu INRAP v oblasti výskumu a šírenia kultúry.

⁽⁸⁶⁾ Francúzske orgány uviedli, že tieto dotácie boli vyplatené na vykonávanie cielených, nekonkurenčných operácií, najmä prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov, za relatívne nízke sumy.

⁽⁸⁷⁾ Pozri odôvodnenie 35.

⁽⁸⁸⁾ Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 22. marca 1977, Steinike & Weinlig/Nemecko, 78-76, body 21 až 22.

⁽⁸⁹⁾ Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 4. júna 2015, Komisia/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, bod 60.

6.2.2.5. Existencia hospodárskej výhody

- (290) Hospodárskou výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá výhoda, ktorú by podnik nemohol získať za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu. Výhodu môže predstavovať poskytnutie pozitívnych hospodárskych výhod, ako aj oslobodenie od hospodárskej záťaže. Takéto oslobodenie od hospodárskej záťaže predstavuje širokú kategóriu zahŕňajúcu akékoľvek zníženie poplatkov, ktoré sú spravidla zahrnuté do rozpočtu podniku.
- (291) Po prvé, Komisia konštatuje, že chýbajúca záruka neexistencie krízového dotovania hospodárskych činností inštitútu INRAP časťou štátneho financovania uvedeného v odôvodnení 282 znamená, že nemožno vylúčiť možnosť, že inštitút INRAP bude oslobodený od nákladov spojených s vykonávaním svojich hospodárskych činností.
- (292) Po druhé, Komisia odkazuje na svoje posúdenie v odôvodneniach 237 až 240, pokiaľ ide o neuplatňovanie rozsudku vo veci *Altmark* na dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, a zastáva názor, že tento rozsudok sa rovnako neuplatňuje na toto opatrenie.
- (293) Keďže inštitút INRAP má hospodársku výhodu, ktorú by za bežných trhových podmienok nezískal, a jeho finančná situácia sa zlepšila v dôsledku zásahu štátu alebo iných verejných subjektov, treba dospieť k záveru, že inštitút INRAP má hospodársku výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

6.2.2.6. Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod

- (294) Opatrenie poskytnuté štátom sa pokladá za opatrenie, ktoré narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, ak sa ním môže zlepšiť konkurenčné postavenie príjemcu v porovnaní s inými podnikmi, s ktorými súťaží.
- (295) V prípade všetkých praktických účelov sa výskyt narušenia hospodárskej súťaže v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ v zásade konštatuje vtedy, keď štát poskytne finančnú výhodu podniku v liberalizovanom odvetví, v ktorom existuje alebo by mohla existovať konkurencia.
- (296) Ako sa uvádza v odôvodneniach 19 až 21 tohto rozhodnutia, trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok bol otvorený hospodárskej súťaži zákonom č. 2003-707 z 1. augusta 2003. V dôsledku toho by akákoľvek výhoda poskytnutá inštitútu INRAP v konkurenčnom odvetví (najmä prostredníctvom krízového dotovania finančnými prostriedkami získanými na neho hospodárske činnosti) mohla posilniť jeho konkurenčné postavenie voči iným prevádzkovateľom preventívnej archeológie.
- (297) Pokiaľ ide o kritérium ovplyvňovania obchodu, podľa ustálenej judikatúry sa nemusí preukázať skutočný dosah dotknutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi, ale len preskúmať, či táto pomoc môže tento obchod ovplyvniť.
- (298) Zákon č. 2003/707 z 1. augusta 2003 umožnil prevádzkovateľom z iných členských štátov vstúpiť na francúzsky trh. Preto finančná výhoda, ktorú užíval inštitút INRAP a ktorá viedla k pomoci v prospech jeho konkurenčného odvetvia vo forme krízových dotácií, môže sťažiť týmto prevádzkovateľom vstup na trh a ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi.
- (299) V dôsledku toho Komisia usúdila, že opatrenie sa musí považovať za opatrenie, ktoré môže narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

6.2.2.7. Záver o klasifikácii ako pomoci z dôvodu, že systém nákladového účtovníctva inštitútu INRAP neposkytuje žiadnu záruku, že nedochádza ku krízovým dotáciám

- (300) Na základe uvedených vysvetlení sa Komisia domnieva, že vo formálnom vyšetrovacom konaní nedostala žiadne presvedčivé dôkazy, ktoré by jej umožnili s konečnou platnosťou vylúčiť existenciu krízového dotovania. V účtovných správach vypracovaných nezávislými audítormi, najmä v poslednej správe z 18. decembra 2023 (pozri odôvodnenia 255 a 256), sa zdôrazňuje skutočnosť, že neexistuje žiadna metodika pridelovania určitých nepriamych nákladov podložená dostatočne objektívnymi a spoľahlivými kritériami. Správy preto nepotvrdzujú hlavný pridelovací kľúč, ktorý sa používa na pridelenie nákladov, ktoré vznikli inštitútu INRAP na jeho hospodárske a nehospodárske činnosti.

- (301) Keďže i) hlavný kľúč na pridelenie nákladov, ktorý je jediným prostriedkom na vylúčenie krízového dotovania, nebol potvrdený nezávislými audítormi napriek tomu, že sa uskutočnilo niekoľko auditov, a ii) všetky podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ sú splnené, Komisia dospela k záveru, že časť verejných finančných prostriedkov, ktoré inštitút INRAP dostáva v súvislosti so svojimi ne hospodárskymi činnosťami, predstavuje štátnu pomoc v zmysle uvedeného článku, keďže sa môže použiť v spojení s jeho hospodárskymi činnosťami na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok.

6.3. Neoprávnenosť predmetných opatrení

- (302) Komisia poznamenala, že francúzske orgány už poskytli dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme ⁽⁹⁰⁾, ako aj finančné prostriedky, ktoré by sa potenciálne mohli použiť na krízové dotovanie hospodárskych činností inštitútu INRAP.
- (303) Keďže francúzske orgány nenotifikovali tieto opatrenia pred ich vykonaním, nesplnili si svoju povinnosť podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ a štátna pomoc poskytnutá inštitútu INRAP je neoprávnená.

6.4. Zlučiteľnosť predmetných opatrení

- (304) Francúzske orgány trvajú na tom, že na predmetné náklady na služby vo verejnom záujme sa vzťahuje rámcová schéma SA.42681 (prijatá na základe článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách) (pozri odôvodnenia 192 až 197).
- (305) Vzhľadom na svoj záver, že oddelenie účtovníctva nebolo spoľahlivé a nepriepustné (pozri oddiel 6.2.2.1), sa však Komisia domnieva, že minimálne jedna z podmienok článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách nie je splnená. V článku 53 ods. 7 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa stanovuje, že „výška pomoci [nesmie] presiahnuť úroveň potrebnú na to, aby sa za príslušné obdobie pokryli prevádzkové straty a primeraný zisk. To sa zabezpečuje *ex ante* na základe primeraných odhadov alebo prostredníctvom mechanizmu spätného vymáhania“. Vzhľadom na nedostatočne nepriepustné a spoľahlivé oddelenie účtovníctva hospodárskych a ne hospodárskych činností by bolo nemožné presne určiť tieto náklady a príjmy v prípade archeologických vykopávok, najmä v prípadoch, keď inštitút INRAP koná ako prevádzkovateľ poslednej inštalácie. Konkrétne v článku 53 ods. 5 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa stanovuje, že v prípade prevádzkovej pomoci oprávnené náklady zahŕňajú „prevádzkové náklady priamo súvisiace s [...] projektom“, „náklady na personál pracujúci [...] na projekte“ a „náklady na poradenské a podporné služby poskytované externými konzultantmi a poskytovateľmi služieb“. V tomto prípade nie je možné vopred určiť projekty, pri ktorých bude inštitút INRAP konať ako prevádzkovateľ poslednej inštalácie, a niektoré náklady súvisiace s touto konkrétnou činnosťou (pozri tabuľku 3 ďalej), ako sú dodatočné náklady na prevádzku priestorov, nie sú spojené s konkrétnymi projektmi, pretože ide o trvalé, štrukturálne náklady.
- (306) Komisia sa preto domnieva, že hoci francúzske orgány uvádzajú tento právny základ ako dôvod na to, aby sa pomoc považovala za zlučiteľnú so spoločným trhom, nie je možné ho v tomto prípade uplatniť.
- (307) V dôsledku toho je potrebné preskúmať, či sa na financovanie, ktoré získal inštitút INRAP, vzťahuje jeden z dôvodov uvedených v článku 107 ods. 3 ZFEÚ. Pomoc sa môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa Komisia domnieva, že sa na ňu vzťahuje jeden z dôvodov uvedených v článku 107 ods. 3 ZFEÚ ⁽⁹¹⁾.
- (308) V článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa uvádza, že „[za zlučiteľnú] s vnútorným trhom možno považovať [...] pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom“;
- (309) Keďže opatrenia, ktoré napadla spoločnosť EVEHA, patria, pokiaľ ide o dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, ako aj o potenciálne krízové dotácie, do rozsahu verejného financovania archeologických vykopávok, predstavujú v celom rozsahu financovanie hospodárskych činností spojených s podporou kultúry a zachovaním kultúrneho dedičstva. Zlučiteľnosť oboch opatrení sa preto musí preskúmať na základe článku 107 ods. 3 písm. d).

⁽⁹⁰⁾ Z dôvodov uvedených ďalej v odôvodnení 305 sa Komisia domnieva, že na predmetnú pomoc sa nevzťahuje výnimka, ako je výnimka podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, a preto je neoprávnená v zmysle článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

⁽⁹¹⁾ Výnimky stanovené v článku 107 ods. 3 ZFEÚ sa týkajú: a) pomoci na podporu hospodárskeho rozvoja určitých oblastí; b) pomoci na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu; c) pomoci na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí; d) pomoci na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva; a e) inej pomoci, ako ju vymedzia rozhodnutia Rady.

- (310) Francúzske orgány sa odvolávali na tento právny základ a tvrdili, že obe opatrenia sú zlučiteľné s vnútorným trhom (pozri odôvodnenia 199 až 210).
- (311) Francúzske orgány najmä vysvetlili, že každá operácia vykonaná inštitútom INRAP v hospodárskom sektore prispela k zachovaniu archeologického dedičstva a k cieľom kultúrnej politiky, najmä prostredníctvom ochrany a podpory archeologického dedičstva (pozri odôvodnenie 201) vo Francúzsku.
- (312) Okrem toho vysvetlili, že pokiaľ ide o archeologické vykopávky, pri ktorých inštitút INRAP konal ako prevádzkovateľ poslednej inštalácie, nebol by inštitút schopný vykonávať svoje úlohy, keby nebolo financovania, ktoré spochybnila spoločnosť EVEHA. Francúzske orgány tvrdili, že celý účel financovania, ktoré inštitút INRAP dostal, bol zameraný na podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva (pozri odôvodnenie 202).
- (313) Nakoniec uviedli, že financovanie poskytnuté inštitútu INRAP bolo obmedzené na pokrytie jeho rozpočtových, finančných a prevádzkových potrieb, keďže prevádzková marža inštitútu INRAP v rokoch 2008 – 2020 bola veľmi obmedzená a predstavovala len [0,5 – 2] %, t. j. výsledkom bolo saldo [...] miliónov EUR (pozri odôvodnenie 204), a že financovanie nemohlo ovplyvniť podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom (pozri odôvodnenia 207 a 208).
- (314) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania spoločnosť EVEHA naopak tvrdila, že tento prístup k posudzovaniu zlučiteľnosti nie je právne správny (pozri oddiely 4.1 a 4.2).

6.4.1. *O možnosti spoločného preskúmania zlučiteľnosti predmetných opatrení na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ*

- (315) Pred analýzou zlučiteľnosti predmetných opatrení musí Komisia preskúmať tvrdenia spoločnosti EVEHA, aby zistila, či sú riadne podložené, a ak áno, či by sa spoločné posúdenie zlučiteľnosti predpokladané v rozhodnutí o začatí konania na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ v konečnom dôsledku neuplatnilo.

6.4.1.1. *Tvrdenia spoločnosti EVEHA o neuplatniteľnosti spoločného prístupu*

- (316) Spoločnosť EVEHA tvrdí, že pred vykonaním posúdenia zlučiteľnosti sa opatrenie musí najprv klasifikovať ako štátna pomoc (pozri odôvodnenia 74 až 75), že k tejto klasifikácii sa musí pristupovať podľa jednotlivých činností s ohľadom na každý relevantný trh (pozri odôvodnenia 76 až 78) a že keďže orgány tvrdia, že niektoré činnosti vykonávané INRAP nemajú hospodársku povahu, nie je možné klasifikovať všetky finančné prostriedky ako štátnu pomoc (pozri odôvodnenia 79 až 81). Okrem toho spoločnosť EVEHA tvrdí, že podľa jej vlastnej analýzy rozhodnutí Komisie o štátnej pomoci je Komisia pri skúmaní zlučiteľnosti súboru opatrení v zásade povinná identifikovať a preskúmať každé opatrenie osobitne, aby určila, či predstavuje štátnu pomoc a či je zlučiteľné s vnútorným trhom (pozri odôvodnenie 82).

6.4.1.2. *Analýza Komisie v reakcii na tvrdenia predložené spoločnosťou EVEHA*

- (317) Po prvé, vzhľadom na skutočnosť, že z dôvodov uvedených v oddiele 6.2 sa predmetné opatrenia musia kvalifikovať ako štátna pomoc, prvé tvrdenie predložené spoločnosťou EVEHA (pozri odôvodnenie 316) je z praktického hľadiska bezpredmetné.
- (318) Po druhé, keďže dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, ako aj prípadné krízové dotácie sa vzťahujú na preventívne archeologické vykopávky, ktoré predstavujú jednu a tú istú činnosť (bez ohľadu na spôsob ich financovania) a jeden relevantný trh, tvrdenie predložené v tomto bode je tiež bezpredmetné.
- (319) Po tretie, bez ohľadu na skutočnosť, že značná časť finančných prostriedkov, ktoré inštitút INRAP dostáva, je určená na nehospodárske činnosti (pozri odôvodnenia 262 až 278), štátna pomoc, ktorú Komisia identifikovala (pozri oddiel 6.2), je určená len na podporu preventívnych archeologických vykopávok, ktorých hospodársky charakter nie je sporný. Z rovnakého dôvodu je teda tvrdenie predložené spoločnosťou EVEHA bezpredmetné.

- (320) A napokon, pokiaľ ide o tvrdenie týkajúce sa údajnej povinnosti Komisie (alebo jej rozhodovacej praxe) identifikovať každé opatrenie pomoci a potom každé z nich postupne preskúmať s cieľom určiť, či by sa malo považovať za štátnu pomoc a či je zlučiteľné s vnútorným trhom, Komisia poznamenáva, že opatrenia pomoci identifikovala samostatne (dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme a potenciálne krížové dotácie) a dospela k záveru, že boli zamerané na rovnaké hospodárske činnosti, konkrétne na preventívne archeologické vykopávky inštitútu INRAP, a že tieto činnosti možno klasifikovať ako kultúrne činnosti, keďže prispievajú k zachovaniu kultúrneho dedičstva. Komisia preto opäť považuje tvrdenie predložené spoločnosťou EVEHA za bezpredmetné.

6.4.1.3. Tvrdenia EVEHA o neuplatniteľnosti článku 107 ods. 3 písm. d)

- (321) Po prvé, spoločnosť EVEHA vo svojich pripomienkach tvrdí, že článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa na predmetné opatrenia nevzťahuje, keďže z ustálenej judikatúry, ako aj z rozhodovacej praxe Komisie vyplýva „prísny všeobecný zákaz“ akejkolvek formy krížového dotovania (pozri odôvodnenia 86 až 89).
- (322) Po druhé, spoločnosť EVEHA tvrdí, že článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa má uplatňovať prísne a nevzťahuje sa na „všeobecné“ dotácie v oblasti kultúry (pozri odôvodnenia 91 a 92). Okrem toho spoločnosť EVEHA tvrdí, že článok 107 ods. 3 písm. d) sa nemôže vzťahovať na pomoc určenú jedinému prevádzkovateľovi, ale len na pomoc poskytnutú skupine prevádzkovateľov, ktorí prispievajú k rozvoju sektora (pozri odôvodnenie 93).
- (323) Po tretie, spoločnosť EVEHA tvrdí, že článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa na predmetné opatrenia zjavne neuplatňuje, keďže francúzske orgány sa naň nikdy neodvolávali ako na základ pre svoje tvrdenia, že pomoc sa má považovať za zlučiteľnú.

6.4.1.4. Analýza Komisie v reakcii na tvrdenia predložené spoločnosťou EVEHA

- (324) Po prvé, v rozpore s tvrdeniami spoločnosti EVEHA krížové dotovanie medzi neehospodárskymi a hospodárskymi činnosťami vedie len k situácii, keď sa financovanie, ktoré by inak nepatrilo do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ (v tom zmysle, že primárne podporuje neehospodárske činnosti – pozri odôvodnenia 262 až 278), klasifikuje ako štátna pomoc v zmysle uvedeného článku, ak sa toto financovanie môže použiť na hospodárske činnosti (v tomto prípade archeologické vykopávky).
- (325) Hoci sa v článku 107 ods. 1 ZFEÚ stanovuje všeobecnú zásadu, že štátna pomoc je zakázaná, odseky 2 a 3 toho istého článku umožňujú za určitých podmienok vyhlásiť takúto pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Skutočnosť, že financovanie by sa potenciálne mohlo použiť na krížové dotovanie, nemá osobitný vplyv na uplatniteľnosť článku 107 ZFEÚ a financovanie sa musí analyzovať ako pomoc na archeologické vykopávky s cieľom posúdiť jeho zlučiteľnosť s vnútorným trhom.
- (326) Po druhé, v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ „pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom“, možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- (327) Keďže neexistujú osobitné usmernenia o pomoci na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, Komisia je povinná posúdiť zlučiteľnosť opatrení určených na podporu týchto cieľov priamo na základe zmluvy.
- (328) Aby sa teda štátna pomoc mohla považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, musí spĺňať dve podmienky: prvou je, že musí byť určená na podporu kultúry alebo zachovania kultúrneho dedičstva, a druhou, vyjadrenou v negatívnom zmysle, je, že nesmie nepriaznivo ovplyvniť podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (329) Komisia preto konštatuje, že na rozdiel od tvrdení spoločnosti EVEHA sa na to, aby sa pomoc považovala za zlučiteľnú na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, nevyžaduje, aby bola pomoc určená na konkrétny kultúrny projekt.

- (330) Okrem toho, za predpokladu, že pomoc spĺňa dve uvedené požiadavky, Komisia konštatuje, že neexistuje žiadny presvedčivý dôvod na vylúčenie zlučiteľnosti na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ len preto, že pomoc dostáva jediný prevádzkovateľ, a nie skupina prevádzkovateľov pôsobiacich v tom istom odvetví. Článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ nevyklučuje individuálnu pomoc a Komisia poznamenáva, že spoločnosť EVEHA sa v tejto súvislosti neodvoláva na žiadnu judikatúru ani rozhodovaciu prax Komisie.
- (331) Po tretie, Komisia poznamenáva, že na jednej strane je úlohou Komisie posúdiť zlučiteľnosť štátnej pomoci s vnútorným trhom bez ohľadu na to, ako členský štát klasifikoval dané opatrenie. Na druhej strane Komisia poznamenáva, že francúzske orgány v rámci formálneho vyšetrovacieho konania vysvetlili, že podľa ich názoru sú predmetné opatrenia zlučiteľné na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, a svoje stanovisko odôvodnili (pozri odôvodnenia 199 až 210). Tvrdenie spoločnosti EVEHA preto nemožno prijať.

6.4.1.5. Záver o uplatniteľnosti článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ na všetky predmetné opatrenia pomoci

- (332) Na základe uvedených úvah Komisia konštatuje, že napriek tomu, že spoločnosť EVEHA v zásade nesúhlasí s posúdením zlučiteľnosti na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, ktoré navrhla Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania, žiadne z tvrdení spoločnosti EVEHA nie je dôvodom na to, aby sa tento prístup považoval za neuplatniteľný na predmetné opatrenia.

6.4.2. Zlučiteľnosť predmetných opatrení podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ

- (333) V článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ sa stanovuje, že „pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva“ možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom, „ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom“.
- (334) Na to, aby sa na pomoc vzťahoval tento článok, teda pomoc i) musí byť určená na podporu kultúry alebo zachovania kultúrneho dedičstva a ii) nesmie nepriaznivo ovplyvňovať podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.

6.4.2.1. Podpora kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva

- (335) V súlade s článkom 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ musí pomoc, aby sa mohla považovať za zlučiteľnú, podporovať kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva.
- (336) V tejto súvislosti Komisia pripomína, že je na členských štátoch, aby určili, ktoré projekty a činnosti patria do oblasti podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva. Komisia má len právomoc určiť, či sa príslušný členský štát dopustil zjavne nesprávneho posúdenia.

6.4.2.1.1. Identifikácia kultúrnych činností podporovaných pomocou

- (337) Po prvé, Komisia konštatuje, že v súlade s článkom L. 523-1 zákonníka kultúrneho dedičstva je inštitút INRAP poverený okrem iného vykonávaním preventívnych archeologických vykopávok ⁽⁹²⁾, a to aj ako prevádzkovateľ poslednej inštancie, ak žiadny iný prevádzkovateľ nechce alebo nemôže túto službu poskytnúť.
- (338) Z článku L. 523-1 teda jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky, ktoré inštitút INRAP dostáva v rámci svojich činností v oblasti archeologických vykopávok vrátane finančných prostriedkov, ktoré predstavujú predmetné opatrenia štátnej pomoci, sú určené na podporu a zachovanie francúzskeho archeologického dedičstva.
- (339) Okrem toho sa v článku L. 521-1 zákonníka kultúrneho dedičstva výslovne uvádza, že činnosti súvisiace s preventívnou archeológiou sú určené na zachovanie (archeologického) dedičstva, čo je jeden z dôvodov uvedených v článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.

⁽⁹²⁾ Pozri odôvodnenie 10.

6.4.2.1.2. Preukázanie, či pomoc skutočne podporuje kultúru a zachováva kultúrne dedičstvo

- (340) Ako vysvetlili francúzske orgány počas formálneho vyšetrovacieho konania (pozri oddiely 5.2.1 a 5.2.2), finančné prostriedky, ktoré inštitút INRAP dostával v rámci svojej hospodárskej činnosti (t. j. v oblasti preventívnych archeologických vykopávok), majú za cieľ a účinok podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.
- (341) Po prvé, Komisia konštatuje, že časť verejných finančných prostriedkov, ktoré dostával inštitút INRAP (dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme), umožňuje inštitútu INRAP plniť svoje právne záväzky a pokryť (len) časť nákladov na všeobecný záujem, ktoré mu ukladá zákon, s cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie preventívnych vykopávok za každých okolností tak, aby nebol znevýhodnený trh v oblasti územného rozvoja a stavebných prác.
- (342) Inštitút INRAP je povinný: i) disponovať odbornými znalosťami pokrývajúcimi všetky archeologické obdobia a všetky geomorfologické kontexty; ii) vykonávať vykopávky v prípadoch, keď nie sú predložené žiadne ponuky v rámci výziev na predkladanie ponúk, ktoré vyhlásili navrhovatelia; iii) prevziať riadenie archeologického náleziska, ak prevádzkovateľ počas operácie prestane plniť svoje povinnosti, čo sú úlohy, ktoré francúzske orgány pri výkone svojich verejných právomocí určili za dôležité pre podporu zachovania kultúrneho dedičstva.
- (343) Po druhé, inštitút INRAP sa rovnako ako iné verejní a súkromní prevádzkovatelia podieľa na podpore kultúry a zachovaní kultúrneho dedičstva prostredníctvom archeologických vykopávok, na ktoré má zákonný mandát (okrem povinností prevádzkovateľa poslednej inštancie), s cieľom zachovať francúzske archeologické dedičstvo. Keďže akékoľvek potenciálne krížové dotácie vyplývajúce z verejného financovania by sa nevyhnutne použili na trhu v oblasti archeologických vykopávok, prispeli by aj k podpore kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.
- (344) Archeologické vykopávky sú neoddeliteľnou súčasťou politiky zachovania kultúrneho dedičstva, ktorú Francúzsko zaviedlo. V porovnaní činnosťami v oblasti hodnotenia a výskumu (ktoré sa vykonávajú v počiatočnom štádiu s cieľom zistiť prítomnosť prípadných prác, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou archeologického dedičstva Francúzska) sú archeologické vykopávky v prvej línii boja za zachovanie tohto kultúrneho dedičstva, pretože umožňujú konkrétne identifikovať a zachovať kultúrne dedičstvo skôr, ako existuje možnosť jeho zmeny v dôsledku stavebných prác. Skutočnosť, že na realizáciu týchto vykopávok je potrebná vládna akreditácia, dokazuje ich význam pre francúzsky štát. Akreditáciu udeľuje štát (ministerstvo kultúry a ministerstvo pre výskum) po vyžiadaní stanoviska Národnej rady pre archeologický výskum (CNRA). Tým sa zaručuje, že akreditovaní prevádzkovatelia archeológie majú požadovanú vedeckú odbornosť a prevádzkové kapacity, a podrobne zachytáva archeologické obdobia, pre ktoré bola organizácia akreditovaná (paleolit, neolit, doba bronzová a železná, starovek, stredovek, novovek, súčasnosť).

6.4.2.1.3. Posúdenie, či je pomoc a/alebo činnosť v súlade s platnými európskymi právnymi predpismi

- (345) Komisia predovšetkým konštatuje, že v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ je možné povoliť štátnu pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, čím sa odchyľuje od všeobecnej zásady zákazu štátnej pomoci.
- (346) Komisia takisto pripomína, že ciele podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva sú výslovne zakotvené v článku 167 ZFEÚ, ktorý znie takto: „Únia prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo,“ a: „Činnosť Únie sa zameriava na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a v prípade potreby na podporu a dopĺňovanie ich činnosti v nasledujúcich oblastiach: — zlepšovanie vedomostí a šírenie kultúry a histórie európskych národov, — zachovanie a ochrana kultúrneho dedičstva európskeho významu...“
- (347) Komisia napokon poznamenáva, že strany počas formálneho vyšetrovacieho konania nepoukázali na žiadne porušenie platných právnych predpisov EÚ.
- (348) Komisia teda nemá dôvod pochybovať o tom, že opatrenia a činnosti, na ktoré sa pomoc poskytuje, sú v súlade s platnými právnymi predpismi EÚ.

6.4.2.2. Pomoc nepriaznivo neovplyvňuje podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom

6.4.2.2.1. Identifikácia trhov, ktorých sa pomoc dotýka

- (349) Vzhľadom na vysvetlenia uvedené v odôvodneniach 47, 48 a v odôvodneniach 218 až 222 je trhom, ktorého sa dotýka pomoc, ktorú spochybňuje spoločnosť EVEHA, trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok. Tento trh je otvorený hospodárskej súťaži a pôsobí na ňom inštitút INRAP a ďalší súkromní prevádzkovatelia, ako napríklad spoločnosť EVEHA.

6.4.2.2.2. Identifikácia pozitívnych účinkov pomoci

- (350) Pomoc poskytnutá inštitútu INRAP má niekoľko pozitívnych účinkov, pokiaľ ide o podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva.
- (351) Predovšetkým skutočnosť, že inštitút INRAP zasahuje do všetkých fáz procesu ochrany archeologického dedičstva (od hodnotenia až po vykopávky a propagáciu), ho vo všeobecnosti odlišuje od prevádzkovateľov, ktorí pôsobia na trhu len v oblasti archeologických vykopávok.
- (352) Okrem toho Komisia poznamenáva, že najmä na trhu v oblasti archeologických vykopávok má inštitút INRAP osobitné povinnosti, konkrétne musí: a) vykonávať vykopávky v prípadoch, keď nie sú predložené žiadne ponuky v rámci výziev na predkladanie ponúk, ktoré vyhlásili navrhovatelia⁽⁹³⁾; b) prevziať riadenie náleziska, ak prevádzkovateľ počas operácie prestane plniť svoje povinnosti⁽⁹⁴⁾. Na tento účel inštitút INRAP disponuje odbornosťou pokrývajúcou celú krajinu, všetky archeologické obdobia a všetky geomorfologické kontexty.
- (353) V dôsledku toho sa činnosť inštitútu INRAP na trhu neriadi vždy striktne ziskovým prístupom (najmä keď pôsobí ako subjekt poslednej inštancie a nie vždy získa očakávanú odmenu) a finančná podpora, ktorú dostáva od štátu, je preto nevyhnutná na plnenie jeho úloh.
- (354) Tento aspekt navyše odlišuje inštitút INRAP od súkromných prevádzkovateľov akreditovaných štátom, keďže si môžu na základe svojej obchodnej politiky a s ohľadom na zisk vybrať geografickú oblasť pôsobenia, ako aj archeologické obdobia a oblasti, v ktorých chcú rozvíjať svoju odbornosť.
- (355) Pomoc, ktorú dostáva inštitút INRAP, mu teda nielenže umožňuje plniť svoju ústrednú úlohu v oblasti zachovania kultúrneho dedičstva vo Francúzsku, ale (na základe svojich povinností) jeho prítomnosť na trhu umožňuje aj menším súkromným účastníkom trhu zamerať sa na konkrétne projekty/činnosti bez toho, aby museli znášať záťaž, ktorú nesie inštitút INRAP.

6.4.2.2.3. Obmedzenie negatívnych účinkov opatrenia na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi

- (356) V nasledujúcom oddiele Komisia posúdi aspekty, ktoré pomáhajú obmedziť negatívne účinky predmetného opatrenia na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.
- (357) V tejto súvislosti Komisia zohľadňuje tieto zásady:
1. nevyhnutnosť štátneho zásahu: opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na situácie, v ktorých pomoc môže priniesť podstatné zlepšenie, ktoré nemožno dosiahnuť samotnými trhovými opatreniami, napríklad môže napraviť zlyhania trhu alebo riešiť obavy o spravodlivý prístup a súdržnosť;
 2. vhodnosť opatrenia pomoci: navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom na dosiahnutie požadovaného cieľa.
 3. primeranosť pomoci: výška pomoci a intenzita pomoci musia byť obmedzené na minimálnu úroveň potrebnú na dosiahnutie príspevku k hospodárskej činnosti a na minimálnu úroveň potrebnú na stimulovanie dotknutých podnikov k dodatočným investíciám alebo vykonávaniu dodatočnej činnosti a
 4. transparentnosť pomoci.

⁽⁹³⁾ Článok L 523-10 zákonníka územného plánovania a odôvodnenie 147 tohto rozhodnutia.

⁽⁹⁴⁾ Článok L 523-13 zákonníka územného plánovania a odôvodnenie 147 tohto rozhodnutia.

6.4.2.2.3.1. Nevyhnutnosť pomoci

- (358) Na preukázanie nevyhnutnosti pomoci sa musí preukázať, že opatrenia umožňujú uskutočniť činnosti na podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva, ktoré by sa inak neuskutočnili alebo by sa aspoň neuskutočnili za rovnakých podmienok.
- (359) Pomoc poskytnutá inštitútu INRAP mu umožňuje plniť osobitné povinnosti vyplývajúce z francúzskych právnych predpisov, najmä keď inštitút INRAP pôsobí ako prevádzkovateľ poslednej inštancie pri preventívnych archeologických vykopávkach.
- (360) V tejto súvislosti Komisia konštatuje, ako vysvetlili francúzske orgány, že povinnosti uložené inštitútu INRAP na trhu v oblasti archeologických vykopávok nie sú ziskové a spôsobujú značné straty v celkovej výške približne [...] až [...] miliónov EUR ročne (pozri odôvodnenia 148 až 149).
- (361) Komisia okrem toho konštatuje, že štátna pomoc vo forme dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme nie je dostatočná na pokrytie dodatočných nákladov, ktoré znáša inštitút INRAP (to platí napríklad v prípade rokov 2015 – 2021, keď tieto záväzky viedli k deficitu vo výške približne [7 – 28] miliónov EUR, a to aj napriek prijatým verejným dotáciám). Je to o to zrejmejšie, keď sa zväži, že pred rokom 2015 musel inštitút INRAP financovať sám a bez akejkoľvek verejnej pomoci dodatočné náklady, ktoré musel znášať na základe svojich povinností prevádzkovateľa poslednej inštancie. V rokoch 2008 až 2015⁽⁹⁵⁾, výlučne na základe svojich príjmov získaných na trhu archeologických vykopávok, niesol inštitút INRAP náklady na tieto činnosti, za ktoré by mu potenciálne mohol štát poskytnúť náhradu, ako sa to stalo po roku 2015.
- (362) Z toho vyplýva, že bez financovania (buď priameho prostredníctvom dotácií na náklady na služby vo verejnom záujme, alebo prostredníctvom potenciálnych krížových dotácií) by inštitút INRAP nemohol pôsobiť ako prevádzkovateľ poslednej inštancie na trhu v oblasti archeologických vykopávok.
- (363) Komisia sa preto domnieva, že verejné financovanie určené na podporu archeologických vykopávok inštitútu INRAP je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorý sledujú francúzske orgány – zachovanie kultúrneho dedičstva.

6.4.2.2.3.2. Vhodnosť pomoci

- (364) Opatrenie je vhodným politickým nástrojom na podporu kultúrnej činnosti a zachovania kultúrneho dedičstva, ak nie je možné dosiahnuť rovnaký výsledok prostredníctvom iných, menej rušivých politických nástrojov alebo iných, menej rušivých typov opatrení.
- (365) Pokiaľ ide o otázku vhodnosti opatrení, Komisia konštatuje, že majú formu dotácií od štátu, ktoré umožňujú inštitútu INRAP vykonávať hospodársku činnosť na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok, najmä v prípadoch, keď inštitút INRAP preberá náklady, ktoré by neprevzal, keby konal na čisto komerčnom základe ako iné súkromné subjekty pôsobiace na trhu.
- (366) Ako Komisia vysvetlila vo svojom rozhodnutí o začatí konania, iné potenciálne menej rušivé formy pomoci, ako sú vratné preddavky alebo formy pomoci založené na dlhových alebo kapitálových nástrojoch (ako sú štátne záruky, nadobudnutie podielov alebo poskytnutie pôžičiek alebo kapitálu za výhodných podmienok), by s najväčšou pravdepodobnosťou neumožnili inštitútu INRAP plniť svoje povinnosti v rovnakej miere.
- (367) Keďže cieľom pomoci je jednak umožniť inštitútu INRAP plniť svoje úlohy na neziskovom (a nehospodárskom) základe, a jednak napraviť zlyhanie trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok, nebolo by možné zabezpečiť, aby inštitút INRAP zostal životaschopný, ak by sa použili iné nástroje ako priame granty.
- (368) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia domnieva, že predmetné opatrenia pomoci predstavujú vhodný nástroj na podporu kultúry a zachovania francúzskeho kultúrneho dedičstva, ktorý zahŕňa reťazec činností zameraných na štúdium, zachovanie a propagáciu archeologického dedičstva.

⁽⁹⁵⁾ Článok L. 523-10 zákonníka kultúrneho dedičstva, ktorým sa inštitútu INRAP ukladá táto povinnosť, nadobudol účinnosť 24. februára 2004, t. j. pred obdobím, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť.

6.4.2.2.3.3. Primeranosť pomoci

- (369) Pomoc sa považuje za primeranú, len ak by rovnakú zmenu správania nebolo možné dosiahnuť s menšou pomocou a menším narušením hospodárskej súťaže. Inými slovami, výška pomoci musí byť obmedzená na minimum nevyhnutné na zabezpečenie podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva tým, že sa umožní vykonávanie činností, na ktoré je pomoc zameraná.
- (370) Vzhľadom na informácie francúzskych orgánov založené na účtoch a účtovných závierkach inštitútu INRAP (ktorých celkovú spoľahlivosť – okrem aspektov týkajúcich sa kľúčov na prideľovanie nákladov, ktoré viedli Komisiu k záveru, že opatrenia predstavujú pomoc – nespochybňujú žiadne znalecké posudky, pozri odôvodnenie 256) Komisia konštatuje, že pomoc poskytnutá inštitútu INRAP počas predmetného obdobia je primeraná sledovaným cieľom, t. j. podpore kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, a že povaha pomoci obmedzuje akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže, ktoré by mohla spôsobiť.
- (371) Na jednej strane Komisia konštatuje, že dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme, ktoré boli poskytované až od roku 2015, nepostačovali na pokrytie nákladov vyplývajúcich zo záväzkov všeobecného záujmu, ktoré boli inštitútu INRAP uložené na základe jeho postavenia prevádzkovateľa poslednej inštancie, ktorý pôsobí na celom území Francúzska a je schopný pokryť všetky archeologické obdobia (pozri tabuľku 1 a tabuľku 3 v predchádzajúcich častiach textu). Komisia sa okrem toho domnieva, že získané finančné prostriedky zďaleka nepokrývajú všetky náklady, ktoré inštitút INRAP vynaložil v rokoch 2008 až 2021 (alebo dokonca už od roku 2004 ⁽⁹⁶⁾).
- (372) Na druhej strane, pokiaľ ide o primeranosť pomoci vyplývajúcej z potenciálneho krížového dotovania, Komisia upozorňuje na body uvedené ďalej.
- (373) Po prvé, z informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi vyplýva, že inštitút INRAP používa nákladové účtovníctvo, ktoré je v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami, čo umožňuje správne rozlišovať medzi priamymi nákladmi na „konkurenčné činnosti“ a nákladmi na „nekonkurenčné činnosti“ (pozri odôvodnenia 161 až 173). Na základe rôznych účtovných správ bolo možné overiť údaje týkajúce sa obratu, a najmä rozdelenie na konkurenčné a nekonkurenčné odvetvie (pozri odôvodnenie 256).
- (374) Po druhé, z informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi vyplýva, že pomoc vyplývajúca z potenciálneho krížového dotovania realizovaného inštitútom INRAP by bola obmedzená na určité nepriame náklady (náklady zmiešaného odvetvia). Bez toho, aby bola jednoznačne a definitívne spochybnená platnosť rozdelenia, ktoré vykonal inštitút INRAP, sa autorizovaný účtovník domnieva, že kľúče na prideľovanie týchto nákladov nie sú podložené dostatočne objektívnymi a spoľahlivými kritériami, hoci predstavujú len relatívne malú časť celkových nákladov, ktoré inštitút INRAP znáša na trhu v oblasti archeologických vykopávok.
- (375) Po tretie, z informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, je zrejmé, že žiadny z audítorov alebo autorizovaných účtovníkov, ktorí boli požiadaní o stanovisko k nákladovému účtovníctvu inštitútu INRAP, nebol schopný jednoznačne identifikovať akýkoľvek dôkaz o krížových dotáciách poskytovaných inštitútu INRAP, a už vôbec nie vyčíslíť výšku takýchto krížových dotácií. Komisia preto považuje tvrdenia spoločnosti EVEHA za nepravdepodobné, keď tvrdí, že inštitút INRAP dostáva takú veľkú pomoc prostredníctvom krížových dotácií, že môže na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok účtovať predátorské ceny, a tým neoprávnene narušovať tento trh.
- (376) Pokiaľ ide o všetku pomoc, ktorú dostal inštitút INRAP ⁽⁹⁷⁾, Komisia na základe informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi (pozri odôvodnenie 204) konštatuje, že prevádzková marža inštitútu INRAP v rokoch 2008 až 2021 pre jeho hospodárske činnosti predstavuje [2,8 – 4,6] % (pozri tabuľku 5). Zdá sa, že to vylučuje možnosť, že inštitút INRAP sa stal ziskovejším v dôsledku nadmernej kompenzácie. Na porovnanie, správny súd v Caen vo svojom rozsudku z 23. mája 2024 (do spisu ho doplnila spoločnosť EVEHA ⁽⁹⁸⁾) konštatoval, že v rokoch 2021 a 2022 dosiahla spoločnosť EVEHA priemerný čistý zisk 6 %. Okrem toho skutočnosť, že inštitút INRAP dosiahol v tomto období kladnú čistú maržu, zároveň dokazuje, že ceny, ktoré inštitút INRAP účtoval v rámci svojej hospodárskej činnosti, boli ziskové, čo znižuje pravdepodobnosť, že by si účtoval predátorské ceny v dôsledku krížových dotácií.

⁽⁹⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 95.

⁽⁹⁷⁾ Konkrétne ide o dotácie na náklady na služby vo verejnom záujme a pomoc z potenciálneho krížového dotovania.

⁽⁹⁸⁾ Pozri odôvodnenie 114.

- (377) Okrem toho z informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi vyplýva, že inštitút INRAP v rokoch 2009 až 2024 vykonal [40 – 53] % archeologických vykopávok vo Francúzsku (o niečo viac ako [3 600 – 4 000] vykopávok), kým [38 – 50] % vykopávok v tom istom období (o niečo viac ako [3 300 – 3 700] vykopávok) vykonal iní prevádzkovatelia (akreditovaní súkromní prevádzkovatelia alebo akreditované miestne orgány). To dokazuje, že trh v oblasti archeologických vykopávok nie je zďaleka uzavretý pre nikoho iného ako pre inštitút INRAP na základe cien, ktoré si údajne môže účtovať v dôsledku možného krížového dotovania svojich činností (pozri tabuľku 1). Rovnaký záver možno vyvodíť z podielu na trhu podľa hodnoty archeologických vykopávok v rokoch 2009 až 2024; 43 % (viac ako [0,9 – 1,3] miliardy EUR) z celkovej hodnoty pripadlo na iných prevádzkovateľov ako inštitút INRAP (poverené oddelenia miestnych alebo regionálnych orgánov a súkromní prevádzkovatelia) (pozri tabuľku 2).
- (378) Tento trend, pokiaľ ide o počet vykonaných vykopávok, ako aj podiel inštitútu INRAP na trhu (podľa hodnoty), zostal stabilný počas celého obdobia, na ktoré sa sťažnosť vzťahuje. V priebehu času možno dokonca pozorovať klesajúci trend⁽⁹⁹⁾, čo by skôr potvrdzovalo, že nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže v dôsledku pomoci, ktorú dostáva inštitút INRAP.
- (379) Pokiaľ ide o ceny účtované inštitútom INRAP, Komisia takisto poznamenáva, že v rámci vnútroštátnych súdnych sporov týkajúcich sa zadania verejných zákaziek na archeologické vykopávky inštitútu INRAP správny súd konštatoval, že rozdiel medzi cenami navrhovanými inštitútom INRAP a cenami jeho konkurentov (najmä spoločnosti EVEHA) bol vysvetlený podstatnými rozdielmi, pokiaľ ide o ľudské a materiálne zdroje pridelené na tú istú činnosť (a že tento rozdiel nebol spôsobený tým, že by inštitút INRAP účtoval výrazne nižšie ceny v dôsledku krížových dotácií).

„Okrem toho z prešetrovania, najmä z porovnávacej analýzy podrobných cien účtovaných inštitútom INRAP a spoločnosťou Éveha, ktorú vykonal spoločný miestny orgán Poher (dokument, na ktorý sa vzťahuje obchodné tajomstvo a ktorý bol vylúčený z konania o námietkach), vyplýva, že inštitút INRAP niekedy účtuje vyššie jednotkové ceny za ľudské zdroje, a ak sú ceny inštitútu INRAP nižšie, rozdiel je len malý a jednotkové ceny za materiál sú viac-menej rovnaké. Z tejto analýzy v skutočnosti vyplýva, že rozdiel v cene medzi obomi prevádzkovateľmi je spôsobený množstvami, ktoré každý z nich prideliť na preventívne vykopávky, pričom v prípade spoločnosti Éveha je táto hodnota takmer o 35 % vyššia. Rozdiel v cene medzi obomi ponukami teda nie je výsledkom toho, že by inštitút INRAP účtoval výrazne nižšie ceny; namiesto toho vyplýva z rozdielov v prostriedkoch, ktoré každý z dvoch uchádzačov prideliť. Z dokumentov vylúčených z konania o námietkach takisto vyplýva, že inštitút INRAP v rámci predmetnej zákazky mohol posúdiť svoju predbežnú čistú maržu.“ (Správny súd v Rennes, 27. marca 2024, EVEHA/Communauté de communes Poher communauté, č. 2401238);

„Z toho vyplýva, že inštitút INRAP vo svojej ponuke zohľadnil všetky priame a nepriame náklady na stanovenie ceny navrhovaných služieb a že hoci ceny za odstránenie vrchnej vrstvy pôdy a vykopávky sú podobné, cena ponuky spoločnosti Éveha je výrazne vyššia ako cena úspešného uchádzača za fázu štúdie vzhľadom na počet ľudí, ktorých plánoval vyčleniť na túto fázu prác, najmä na antropologické štúdie. Presnejšie povedané, rozdiel v cene medzi obomi ponukami nie je výsledkom rozdielu ovplyvňujúceho ich jednotkové náklady (najmä jednotkové osobné náklady uvedené v ponuke inštitútu INRAP sú podobné alebo vyššie ako náklady žalobcu), ale vyplýva skôr z rozdielu v navrhovaných službách, najmä v prípade prieskumu hrobových miest, na ktorý sa žalobca rozhodol vyčleniť oveľa viac ľudských zdrojov z dôvodu opatrnosti, hoci to obstarávateľ neoceníl. Vzhľadom na tieto okolnosti sa cena navrhovaná inštitútom INRAP, ktorá bola podstatne vyššia ako pôvodný odhad nákladov na zákazku, nezdala pri porovnateľnej úrovni služieb výrazne nižšia ako ceny ponúkané ostatnými uchádzačmi, ani sa nezdala byť zjavne podhodnotená vzhľadom na všetky súvisiace náklady. V dôsledku toho nemalo združenie obcí povinnosť vyžiadanim potrebných dokumentov zabezpečiť, aby sa pri stanovení tejto ceny zohľadnili všetky priame a nepriame náklady inštitútu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže. V dôsledku toho treba zamietnuť žalobné dôvody založené na tom, že ponuka inštitútu INRAP bola vybraná v nesprávnom konaní, že narušila hospodársku súťaž a že nebola predložená v dobrej viere.“ (Správny súd v Bordeaux, 6. mája 2025, EVEHA/Communauté d'agglomération du Grand Périgueux, č. 2205878).

⁽⁹⁹⁾ V rokoch 2009 až 2014 inštitút INRAP vlastnil [54 – 63] % hodnoty trhu a vykonal [48 – 58] % vykopávok, kým v rokoch 2015 až 2021 podiel inštitútu INRAP na hodnote trhu klesol na [50 – 58] % a počet vykonaných vykopávok klesol na [46 – 53] %.

- (380) Komisia ďalej poznamenáva, že rozsudky správnych súdov, na ktoré sa odvoláva spoločnosť EVEHA (pozri odôvodnenie 114), nemenia uvedenú analýzu, keďže súdne rozsudky zrušili zadanie verejných zákaziek z dôvodu súladu s pravidlami verejného obstarávania (a nie v dôsledku predátorských cien alebo krížového dotovania). V uvedených rozsudkoch (pozri odôvodnenie 379) správny súd v Bordeaux a správny súd v Rennes vylúčili možnosť, že by inštitút INRAP účtoval oveľa nižšie ceny a zohľadňoval ich vo svojich ponukách, a rozhodli, že ponuky inštitútu INRAP nemohli narušiť hospodársku súťaž. Naproti tomu rozsudky, ktoré predložila spoločnosť EVEHA, dokazujú len to, že počas postupu verejného obstarávania príslušní verejní obstarávatelia nevykonali kontrolu ponúk inštitútu INRAP. Preto nie je vylúčené, že keby sa ponuka inštitútu INRAP skontrolovala, nemusela by obsahovať žiadne nezrovnalosti.
- (381) Komisia preto dospela k záveru, že priemerná ziskovosť inštitútu INRAP vo výške [2,8 – 4,6] % (v porovnaní s priemerným čistým ziskom spoločnosti EVEHA vo výške približne 6 % – pozri odôvodnenie 376) v rokoch 2008 až 2021 (pozri tabuľku 5) v prípade jeho hospodárskych činností (z ktorých väčšinu tvoria archeologické vykopávky) nemožno vysvetliť rozsiahlym presmerovaním verejných dotácií na pokrytie údajného postupu inštitútu INRAP predkladať ponuky s neobvykle nízkou cenou na konkurenčnom trhu, čo by potom spochybnilo primeranosť výšky finančných prostriedkov vyplatených inštitútu INRAP v tom istom období.
- (382) Z uvedeného vyplýva, že aj keď hospodárske činnosti mohli byť potenciálne krížovo dotované, celková výška pomoci, ktorú inštitút INRAP dostal, mu umožňuje vykonávať len činnosti na podporu kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva v súlade s úlohami a ústrednou úlohou, ktorú mu zveril štát, takže pomoc je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na to, aby inštitút INRAP mohol dosiahnuť ciele, ktoré sledujú francúzske orgány.

6.4.2.2.3.4. Transparentnosť pomoci

- (383) Pokiaľ ide o aspekty transparentnosti týkajúce sa pomoci poskytnutej inštitútu INRAP, Komisia poznamenala, že francúzske orgány, ktoré sa domnievajú, že pomoc by sa mohla zaradiť do rámcovej schémy SA.42681, na ktorú sa vzťahuje výnimka (prijatá na základe článku 53 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách), uverejnili výšku štátnej pomoci v databáze transparentnosti štátnej pomoci ⁽¹⁰⁰⁾ pod číslom SA.42681.
- (384) Francúzske orgány si tak splnili svoju povinnosť transparentnosti v súvislosti s predmetnou pomocou.
- (385) Komisia sa však domnieva, že francúzske orgány týmto spôsobom nesprávne spojili tieto sumy pomoci s rámcovou schémou SA.42681, na ktorú sa vzťahuje výnimka a ktorá sa na predmetnú pomoc nevzťahuje (pozri odôvodnenia 304 až 306).
- (386) Komisia preto vyzýva francúzske orgány, aby opravili tento chybný odkaz, ktorý nemá vplyv na analýzu Komisie týkajúcu sa transparentnosti pomoci.

6.4.2.3. Porovnanie pozitívnych účinkov pomoci s negatívnymi účinkami na vnútorný trh

- (387) Pomoc poskytnutá inštitútu INRAP má niekoľko pozitívnych účinkov, pokiaľ ide o podporu kultúry a kultúrneho dedičstva.
- (388) Po prvé, vďaka práci, ktorú inštitút INRAP vykonal prostredníctvom verejných financií, sa dosiahli významné objavy. Ako vysvetlili francúzske orgány, inštitucionálne prostredie francúzskej archeológie, ktoré zahŕňa podporu a financovanie inštitútu INRAP, umožnilo v posledných rokoch uskutočniť niekoľko významných objavov. Medzi nedávne príklady mimoriadne významných vykopávok patrí objav, ktorý uskutočnil inštitút INRAP v Lavau (Aube, Francúzsko) na hrobke keltského kniežaťa (5. storočie pred n. l.), a objav, ktorý uskutočnil akreditovaný podnik Archeodunum SAS v Sainte-Colombe (v departemente Rhône) na galsko-rímskej lokalite (1. – 4. storočie n. l.) (pozri odôvodnenie 134).

⁽¹⁰⁰⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sk>.

- (389) Po druhé, vykopávky realizované prostredníctvom verejných finančných prostriedkov prispievajú k celkovému rozvoju vedeckého poznania, a tým pomáhajú chrániť a propagovať archeologické dedičstvo. Nálezy získané počas vykopávok realizovaných s pomocou verejného financovania sa totiž pravidelne propagujú vo vedeckých alebo všeobecnejších publikáciách, ako aj prostredníctvom výstav, ako napríklad výstava v Cité des sciences et de l'industrie (Múzeum vedy a priemyslu v Paríži) venovaná obyvateľom strednej a severnej Galie v 3. až 1. storočí pred n. l. (pozri odôvodnenie 135).
- (390) Napriek tomu by notifikované opatrenia mohli narušiť hospodársku súťaž na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok a ovplyvniť obchod v rámci EÚ.
- (391) Komisia sa však domnieva, že relatívna váha pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci na hospodársku súťaž a obchod je taká, že pozitívne účinky prevažujú nad potenciálnymi negatívnymi účinkami.
- (392) Po prvé, z účtovných a finančných výsledkov inštitútu INRAP vyplýva, že štát mu neposkytol nadmerné kompenzácie za všetky jeho činnosti (nehospodárske a hospodárske).
- (393) Po druhé, ako uviedol francúzsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže vo svojom rozhodnutí z roku 2017, hoci vplyv na obchod medzi členskými štátmi nemožno úplne vylúčiť (pozri odôvodnenia 241 až 245 a odôvodnenia 294 až 299), trh v oblasti preventívnych archeologických vykopávok, na ktorom by mohlo dôjsť k narušeniu, je „svojím rozsahom vnútroštátny“. Orgán na ochranu hospodárskej súťaže poukázal na to, že až na výnimočné prípady prevádzkovateľa preventívnej archeológie nepôsobia za hranicami svojho štátu vzhľadom na miestnu/regionálnu povahu špecifických vedeckých otázok, ktoré sa vyskytujú počas väčšiny vykopávok. Komisia sa preto domnieva, že negatívne účinky pomoci na vnútorný trh sú veľmi obmedzené.
- (394) Okrem toho, pokiaľ ide o ten istý (domáci) trh v oblasti archeologických vykopávok, z informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 377 až 380, je zrejmé, že akékoľvek narušenia vyplývajúce z verejných dotácií, ktoré dostával inštitút INRAP (a ktoré používa na svoje činnosti súvisiace s vykopávkami), by boli veľmi obmedzené na jednej strane vzhľadom na významnú prítomnosť prevádzkovateľov, ktorí konkurujú inštitútu INRAP na konkurenčnom trhu, a na druhej strane vzhľadom na právne spory, v ktorých sa dospelo k záveru, že inštitút INRAP v ponukových konaniach nepredložil neobvykle nízke ceny.
- (395) Komisia preto dospela k záveru, že hoci nie je možné úplne vylúčiť potenciálne negatívne účinky na hospodársku súťaž na trhu v oblasti preventívnych archeologických vykopávok, tieto účinky sú veľmi obmedzené a prevažujú ich pozitívne účinky pomoci z hľadiska podpory kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva vo Francúzsku.

6.4.2.4. Záver o zlučiteľnosti pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ

- (396) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia domnieva, že predmetné opatrenia prispievajú k podpore kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva bez toho, aby nepriaznivo ovplyvňovali podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom, a preto sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.

7. ZÁVER

- (397) Komisia konštatuje, že francúzske orgány poskytli pomoc inštitútu INRAP neoprávnene v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ. Komisia sa však domnieva, že pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc, ktorú Francúzsko poskytlo inštitútu INRAP, je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Francúzskej republike.

V Bruseli 17. decembra 2025

Za Komisiu
Teresa RIBERA
výkonná podpredsedníčka
